

17. 03. 2015. godine, Cetinje

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, otvaram prvu šednicu proljećnog zasjedanja u 2015. godini.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, konstujem da je Branki Lakočević prestala funkcija člana Državne izborne komisije zbog ostavke.

Takođe, Đordije Uličević je podnio ostavku na funkciju zamjenika člana Državne izborne komisije, pa objavljujem da je Skupština konstatovala i njegovu ostavku .

Dalje,treba da usvojimo nekoliko zapisnika.

Zapisnici su sa drugog redovnog jesenjeg zasjedanja, i to: druge, četvrte, pete, sedme, osme posebne i devete šednice.

Ima li primjedbi na zapisnike?

Hvala vam. Konstatujem da smo usvojili predmetne zapisnike.

Idemo na utvrđivanje dnevnog reda.

Shodno dogovoru sa Kolegijuma, uvrstili smo u dnevni red tri tačke: Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o učešću Crne Gore u mehanizmu za civilnu zaštitu Evropske Unije, to je prvi. Drugi je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Međunarodne organizacije i kriminalističkih policija Interpol-a o priznavanju Interpolovih putnih isprava. I treći, koji smo dogovorno uvrstili, je Predlog zakona o izimjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore.Znate da je to bilo glasanje na prošloj sjednici neuspješno, sad su predлагаči kolega Nuhodžić, Stanišić, koleginica Šćepanović i kolega Vuletić.

To je troje uvršteno dogovorom.

Predlog zaključaka, rasprava o zaključcima kolege Vučinićaće to biti na dnevnom redu šutrašnje šednice.

Idemo na utvrđivanje dnevnog reda, ukupno pet tačaka sa šestizbori i imenovanja.

Ima li neko protiv?

Uzdržani?

Hvala.Konstatujem da smo utvrdili predloženi dnevni red.

Prva tačka je - Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Austrije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu.

U ime predлагаča je ministar Žugić i Novo Radović, v.d. generalnog direktora Direktorata za poreski i carinski sistem.

Želite li riječ?

Izvolite, vršioče dužnosti generalnog direktora.

NOVO RADOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Međunarodno iskustvo i praksa pokazali su da je zaključivanje bilateralnih ugovora najefikasniji oblik da se stvara povoljan poreski ambijent za međunarodno poslovanje i investiranje i obezbjeđuje efikasan mehanizam za razrješenje problema dvostrukog oporezivanja. Crna Gora i Austrija imaju bliske i prijateljske odnose, bez otvorenih pitanja, utemeljene na međusobnom uvažavanju i zajedničkim interesima.

Republika Austrija je priznala nezavisnost Crne Gore 12.juna 2006. godine, a diplomatski odnosi su uspostavljeni 12.jula 2006. godine. Ove dvije zemlje ostvaruju saradnju iz oblasti ekonomije, turizma, kulture, unutrašnjih poslova, o čemu govori i veliki broj potpisanih sporazuma. Zajednički ekonomski prioriteti otvaraju mnoge mogućnosti povezivanja dvije zemlje sa međusobnim razvojnim i reformskim potencijalom. Imajući u vidu da odnosi Crne Gore i Austrije imaju tendenciju produbljavanja dinamiziranja saradnje u svim oblastima, Vlada Republike Austrije je iskazala interesovanje za zaključivanje Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa Crnom Gorom i navedeni ugovor je potписан u Beču 16. juna 2014. godine.

Predloženim zakonom o potvrđivanju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja dviju zemalja omogućava se sprovođenje navedenog ugovora u cilju zaštite rezidenata država ugovornica od dvostrukog oporezivanja koje destimulativno djeluje na međunarodno poslovanje i investiranje.

Navedenim ugovorom se, prije svega, postiže eliminisanje dvostrukog oporezivanja dohotka rezidenata Crne Gore i Austrije, obezbjeđenje fiskalne i pravne sigurnosti kao uslovi za unapređenje djelatnosti rezidenata obje države ugovornice,

osiguranje pozitivnog dejstva poreskih olakšica radi stimulisanja ulaganja rezidenata jedne države ugovornice u drugu državu ugovornicu, da dohodak koji pomorski i vazdušni prevoznici Crne Gore ostvare od međunarodnog saobraćaja u Austriji ne podliježu oporezivanju u toj zemlji već u Crnoj Gori, da se zarade rezidenata Crne Gore, na osnovu rada koji se obavlja u Austriji, mogu oporezovati u toj zemlji, samo ako taj rad traje duže od ugovorom predviđenog vremenskog perioda, da se visina stopa za oporezivanje prihoda ostvarenih u Crnoj Gori, odnosno Austriji, po osnovu dividendi i kamata i autorskih naknada određuje ovim ugovorom, a ne unutrašnjim zakonodavstvom država ugovornica dividende se oporezuju po stopi od 5% bruto iznosa dividendi, a ako je stvarni vlasnik kompanija koja neposredno ima najmanje 5% kapitala kompanije koja isplaćuje dividende a po stopi od 10% bruto iznosa dividendi u svim drugim slučajevima.

Ovim ugovorom se propisuje i generalna primjena načela jednakog poreskog tretmana fizičkih i pravnih lica Crne Gore, koje obavljaju djelatnost u Austriji, u odnosu na fizička i pravna lica iz Austrije koja obavljaju istu djelatnost u Crnoj Gori pod istim ili sličnim uslovima.

Posebno se ukazuje da se ovim ugovorom obezbeđuje da preduzeće iz Crne Gore koja obavljaju djelatnost u Austriji, podliježu oporezivanju u toj zemlji, samo ako u njoj imaju stalnu poslovnu jedinicu i to za iznos dohotka koji se može pripisati stalnoj poslovnoj jedinici po osnovu djelatnosti u Austriju.

Poštovani poslanici, imajući u vidu da će stupanjem na snagu ovog ugovora stvoriti se uslovi za intenziviranje investicija između potpisnica i efikasniju saradnju poreskih administracija kod naplate poreza, kao i činjenicu da za sprovođenje predloženog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva iz budžeta Crne Gore, predlažem da Skupština Crne Gore usvoji Predlog ovog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Imamo prijavljenog samo kolegu Perića za sada, kolegu Damjanovića.

Izvolite, kolega Periću, vi ste prvi.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Danas ovdje pred sobom imamo Zakon o potvrđivanju Ugovora između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Austrije koji govori o više stvari. Prije svega, naravno apsolutno ništa nije sporno da ono što su naše međunarodne obaveze ispunjavamo, i to sa druge strane da jedna prebogata Austrije vodi računa apsolutno o svakom centu koji se priliva ili odliva iz džepa njihovih građana. I u tom smislu, to je jako važno da razumijemo da ovo zaista govori da imamo posla sa ozbiljnom državom. I to bi bilo jako dobro da postoji kod nas ta, da se primi ta matrica da prije svega vodimo interes o našim građanima. I ono što takođe čujemo kao uvijek kao lajt motiv, koji god zakon da se iz oblasti ekonomije usvaja koji ne zna se kakve će imati u konačnom posljedice, čujemo uvijek obrazloženje da će to vjerovatno značiti priliv stranih investicija. Građana radi, ovo će najvjерovatnije značiti, u konkretnom slučaju, da oni ljudi koji su austrijski državljanji više plaćaju porez u svojoj zemlji, da ne plaćaju dodatne poreze Crnoj Gori, što je sa stanovišta međunarodnih propisa sasvim u redu.

Mislimo da to neće imati neku direktnu korelaciju. Iskoristio bih ovu temu kao jedan lajt motiv za ono što ćemo mi predložiti, što ćemo lobirati kod Ministarstva, da dobijemo podršku za Predlog zakona o oslobađanju PDV-a za hranu za odojčad, opremu za bebe, dječju robu na uzrast do dvije godine i dječje pelene, a da ćemo tim zakonom koji ćemo predložiti tražiti dodatno oporezivanje luksuzne robe, od mobilnih telefona, putničkih motornih vozila, dodatnog poreza na jahte, na avione, i druge letilice, na satove čija vrijednost prelazi 500 eura, itd.

Ovo koristimo kao jednu vrlo konkretnu situaciju, kao jedan vrlo slikovit prikaz. Ako u ovom slučaju vidimo konkretno Vlada Austrije i te kako vodi računa o tome šta su potrebe njenih građana, šta su potrebe ljudi koji rade van Austrije, cijenimo da bi bilo u redu da država Crna Gora vodi računa i o onima koji su u državi Crnoj Gori. U zadnjih nekoliko mjeseci smo se naoslobađali poreza i carina svega što smo mogli da oslobođimo krupne investitore, negdje smo cijenili da je u redu da se oslobole i oni koji su budućnost države i nismo samo sa jedne strane uzeli prihod državi, nego smo ga dali na drugoj. Luksuzna roba, da krenemo konačno sa tim, da one koji imaju više oporezujemo više.

U tom smislu, ja zaključujem diskusiju, mi ćemo podržati ovaj zakon, jer je on prosto stvar međunarodne prakse dijela koji se odnosi na dvostruko oporezivanje između Vlade Austrije i Vlade Crne Gore, uz podsjetnik da je ovo primjer kako jedna vlada vodi računa o interesima svojih građana, Vlada Austrije, da mi ne znamo da li će to značiti manje prihoda u državni budžet po osnovu tih poreza, odnosno koliko ćemo mi biti, da budem konkretan do kraja, koliko ćemo biti u minusu ovom primjenom, mi tu projekciju nemamo. I sa druge strane da ukažemo da je moguće da država vodi računa o socijalno najranjivijima, da je moguće da vodi računa o budućnosti i da konačno pređemo sa neke, ajde da kažem krovne, globalne, opšte političke priče na nešto što je vrlo konkretno.

Ponovo kažem, tražimo i očekujemo podršku za ovaj zakon koji ćemo u narednih nekoliko dana podnijeti u skupštinsku proceduru, kao možda jedan novi početak da konačno se Vlada okreće, ne samo stranim investitorima, već i onima koji su budućnost ove države. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam, kolega Periću.

Kolega Damjanoviću, izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Krivokapiću.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Radoviću,

Ovdje želim samo da ukažem da ćemo i danas, kad raspravljamo o potvrđivanju ovog ugovora, propustiti priliku da malo drugačije definišemo i odnos Parlamenta prema Vladi i odnos Parlamenta prema ovakvoj vrsti dokumenata koja, je li tako, mi kao nadležni organ treba da ratifikujemo.

Dakle, radi se o Ugovoru sa Republikom Austrijom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, na bazi zaključka Vlade od prije dvije godine, je li tako, da treba taj ugovor da se potpiše i na bazi Ugovora koji je potpisana juna prošle godine od strane našeg ambasadora, ne znam da li je još uvijek ambasador, a mislim da nije, gospođa Milačić.

Ono što mene zanima, gospodine Radoviću, jeste da je potrebno da kada ovakve stvari dođu ovdje na dnevni red od vas dobijemo mnogo informacija o razlozima koji su Vladu ponukali i na kraju krajeva o koristima za crnogorsku ekonomiju. Prvo bilo bi dobro da znamo da li je austrijski parlament ratifikovao ovaj ugovor, ako jeste kada, ako nije zašto to još uvijek nije uradio. Čitam obrazloženje: "Navedeni ugovor ima za cilj da otkloni poreske barijere u razmjeni roba i usluga, kretanju lica i kapitala, kao i transferu tehnologija i znanja, na taj način stimuliše strana investiranja i obezbijedi pozitivna dejstva poreskih podsticaja. Budući da je u savremenim uslovima poslovanja povećana mogućnost poreske envazije i tako dalje."

Ovdje se kaže da će ovo značajno stimulisati transfer tehnologije, a negdje sam našao da će obezbijediti povoljniji položaj naših preduzeća koja posluju u Austriji. Evo prilike da vidimo i da čujemo koja su to naša preduzeća koja posluju u Austriji, kolika je to dobit koju naša preduzeća ostvaraju u Republici Austriji transferišu u Crnu Goru. Znam šta Austrija ima u Crnoj Gori, znam za Štrabag, nisam siguran da je taj Štrabag doprinio ni zapošljavanju u Crnoj Gori, naprotiv to bijaše „Crna Gora put“, tako nešto. Nisam siguran da je doprinio ni povećanju ukupnog dohotka u Crnoj Gori, nisam siguran da imamo uopšte izvještaj o tome šta se tamo radi, sem izbjegavanja da se ovdje u Parlamentu oko toga progovori. Progovoriće se. Imao sam prilike da postavim poslaničko pitanje, ne bih komentarisao odgovor. Šta je sa Hypo Alpe bankom, koja ja takođe iz Austrije? Šta je sa štedišama, odnosno klijentima te banke koji su podigli kredite u francima i to je austrijska firma? Ovdje ne govorim protiv Republike Austrije. Naprotiv slažem se sa kolegom Perićem da oni sjajno vode računa o svojim državnim interesima. Šta je sa Merkurom, hotelom u Budvi? Tamo smo imali počasnog austrijskog konzula koji je bio vlasnik hotela, odnosno koji je koristio taj hotel. Kako je ta priča završena i još mnogo toga, gospodine Radoviću?

Ovdje nama, kada ovakve stvari koje nijesu ni malo naivne i koje stvaraju i te kakve poreske posljedice i budžetske posljedice po budžet Crne Gore, trebaju informacije koji je to obim investicija, na koji će to način da nam omogući da lakše investiramo u Austriju i ostvarimo dobit, odnosno da ostvarimo dobit od poslovanja austrijskih firmi ovdje. Ništa od toga nema. I ne samo kada se radi o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa Austrijom i već sa bilo kojom državom. Šta konkretno država

Crna Gora ima od svih ovih ugovora? Možda je negdje prilika da po malo pomjerimo paradigmu rasprava o dva ili tri člana koja znače ratifikaciju ugovora, na neke suštinske stvari, gospodine Radoviću, pa ili Vi ili resorni ministar ili neko da nam dostavi podatke kada već dostavlja ovako ugovore na ratifikaciju. Dići ćemo ruku, je li tako. Radi se o međunarodnom ugovoru, radi se o našem ozbiljnog partneru, državi koja promoviše crnogorski put u Evropsku uniju i tako dalje. Šta znamo iz ovoga? Ništa. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama, kolega Damjanoviću.

Kolega Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Vjerovatno ste i vi iznenađeni da ima ovoliko ljudi koji su se javili po ovoj tački dnevnog reda. Jasno je da ćemo da podržimo ovaj zakon koji absolutno olakšava život i privrednicima i građanima. Međutim, ova mantra da se svaka prilika koristi da se navodno podstrekavaju strane investicije i da se na toj retoričkoj ravni Vlada Crne Gore zalaže kao za stvaranje uslova za strane investicije, a da sa druge strane faktički se sve radi protiv toga, mora da prestane. Mi moramo kao poslanici u crnogorskem parlamentu svaku priliku da koristimo da fokusiramo ove, slobodno mogu da kažem, lažne pokušaje da se stvore bolji uslovi, jer za stvaranje boljih uslova za strane investicije absolutno trebaprvo da se borimo protiv korupcije, protiv korupcije na visokom nivou. Ovih dana imamo, neću da ulazim u pojedinačne slučajeve, samo da kažem da ima, polako isplivavaju, ne znam čijom zaslugom, i sam sam iznenađen, neke stvari na površinu koje mi građani Crne Gore odavno znamo. To je jedan od načina da se poboljša ambijent za strana ulaganja, nadam se da će se slične akcije nastaviti, a definitivno ne obrazlaganjem svakog mogućeg zakona i svake konvencije da mi time navodno ne znam šta činimo za strane investitore.

Prema tome, gospodo iz Vlade Crne Gore, ako hoćete da stvorite uslove da se počnu pojavljivati investitori iz ekonomski razvijenih država, a ne isključivo sa nekih

tropskih destinacija ili većinom slučajeva sa nekih tropskih destinacija i egzotičnih ostrva, dajte da stvorimo ambijent u kojem se takvi ljudi osjećaju sigurno. Dajte da konačno zavlada pravo u Crnoj Gori, dajte da se ljudi koji su krivi i koji su stvorili ovakvu klimu u Crnoj Gori maknu sa mjesta na kojima se odlučuje, da nema svaki ozboljni strani investor kad dolazi u Crnoj Gori prvo u glavi ideju kako da pronađe nekog preko koga će da dođe do onog kome treba da se daju pare, to je način da se izborimo sa onim što nama treba. Naravno, ovaj predlog zakona ćemo da podržimo, jer on služi olakšanju života i privrednicima i građanima. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, kolega Radunoviću.

Kolega Bojaniću, izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem, poštovani predsjedniče.

Uvažene kolege, poštovani gospodine Radoviću,

Nisam imao namjeru da se javljam mnogo danas, ali evo kad se razvila rasprava htio bih ovako da vas podsjetim samo na nedavnu raspravu povodom gotovo istog Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa Kinom koji je na snazi, s ozbirom da je ranije kao dio Jugoslavije ili Srbije i Crne Gore potpisana, i sve vrijeme ste govorili, odnosno iz Ministarstva finansija i Ministarstva saobraćaja da je izgradnja autoputa izvođač radova će biti oslobođen poreza na osnovu Zakona o sporazumu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja sa Kinom. Onda ste nam uveli u zakonu potpuno drugu normu. Uveli ste nam oslobođanje PDV-a, oslobođanje izvođača od poreza na dohodak, carine i sve ostale poreze. Dakle, pojasnite nam još jednom, vraćam vas na staru priču, da li je onaj zakon njima to već omogućio, Zakon o međusobnom izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, ili ste dodatno oslobodili izvođače novim zakonom. Negdje neko ne govori kako treba, da ne kažem neku grubu riječ. Niste htjeli da povučete, kako smo tražili, odluke da se ostavi da to reguliše ugovor, odnosno Zakon o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa Kinom, nego ste nam uveli nove norme i potpuno ih oslobodili.

Znam kako ovo funkcioniše, tada sam govorio i sada, porez koji se ostvaruje ovdje, dohodak strano lice, nerezident platiće Crnoj Gori ako radi više od 182 dana, a onu razliku ako ima platiće tamo i obratno. Vi ste me suprotno uvjeravali i naravno donijeli ste zakon da bi ste poništili faktički Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa Kinom i uveli potpuno oslobođanja. Objasnite mi razlog, još jednom vas molim. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Milić.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Realno je da je poreska politika osnov svega onoga što bi trebalo da ima jedna ozbiljna država i da ovdje u Parlamentu, makar mi kao predstavnici naroda, bi trebali što češće da imamo priliku da raspravljamo o svemu onome što čini mi se dugoročno nosi posljedice na državu Crnu Goru. Država koja sebi može da priušti luksuz da ne naplati 530 miliona evra poreza i da osim toga konstatuje da je najveći dio toga poreza nenaplativ, je jedna od najbogatijih država na svijetu. Mislim da se bilo gdje ovo drugo desilo da bi na drugačiji način se raspravljalo, ali o tom, gospodine Radoviću, nema potrebe sa Vama, mi smo se ispričali čini mi se i razumjeli po tom pitanju. Sjutra je predsjednik Vlade tu da nam obrazloži smjene i postavljenja, pa ćemo njega priupitati oko svega ovoga.

S obzirom da se nalazimo na Cetinju, pitao sam predsjednika Parlamenta da li je u saznanju možda da nije ratifikacija ovoga dokumenta vezana za žičaru koja je počela da se gradi od Kotora prema Cetinju, jer bi možda se moglo prepoznati da ovdje ima elemenata pokušaja oslobođanja plaćanja poreza eminentnih austrijskih firmi koje su se javile na transparentno raspisan tender Prijestonice Cetinje i Vlade Crne Gore, to je

valjda bilo prije nekoliko, to je bilo u prošlom vijeku, ne, u ovom vijeku je to sigurno bilo, ali prošlo je dosta vremena.

Ono što je bitno u ovoj čitavoj priči je da zaista ne znamo šta su benefiti, šta su koristi Crne Gore? Volio bih da ubuduće, predsjedniče Parlamenta, imamo kao što se od nas traži kad predlažemo zakone da nam se kaže koliko će to koštati ili koliko će biti prihoda za Crnu Goru u onom dijelu koji je definisan kao procjena finansijskih sredstava, da imamo i ovde priliku da saznamo od Vlade Crne Gore ko ima sve te informacije, koliki je ukupni obim spoljno-trgovinskog prometa Crne Gore i Austrije? Koliki je ukupni uvoz, na koje firme mi to računamo, na koje izvozne proizvode računamo u Austriji? Da li će, izuzetno je interesantno tržiste Austrije biti dostupnije za proizvode Plantaža proizvode nekih drugih koji su uspjeli da se sačuvaju od pohare u ekonomskoj politici koju je sprovodila ova Vlada ili je ovo samo još jedan štrik u agendi da smo i ovaj zakon usvojili, a šta od toga imaju građani Crne Gore, otom - potom. Hvala vam velika.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

U pravu ste, jer više puta sam rekao da je parlamentarizam nastao iz budžetskih razloga. Te da se čuva novac aristokratije, a poslije da se čuva novac naroda. Nadam se da nijesmo zatvorili istorijski krug, pa da smo opet na početku, ali je znak zrelosti parlamenta da imamo dobre proračune, jer ti podaci su dostupni, ti podaci postoje u Ministarstvu vanjskih poslova, u robnoj razmjeni, sintetizovani su, prilikom naših posjeta mi ih dobijamo. Dobro je da imamo uvijek ozbiljan obračun, voli kolega Radulović da kaže, kroz benefit analizu, što Crna Gora dobija, što potencijalno može dobiti, a što potencijalno može izgubiti ili gubi u tim sporazumima, jer sporazumi imaju uvijek dobar ekonomski razlog. Tako da bih sugerisao Ministarstvu finansija da to uvede kao praksu, jer ti podaci dostupni, da bi poslanici lakše mogli dobijati i time svi zajedno ozbiljnije gazdovati narodnim novcem.

Izvolite.

Hvala vam.

Želite li riječ?

Samo izvolite, direktore Radoviću. Izvolite, završna riječ.

NOVO RADOVIĆ:

Hvala.

U svim diskusijama se komentarisalo obrazloženje zakona, da sam zakon doprinosi privlačenju investicija i stvaranju povoljnijeg poslovnog ambijenta. Mislim da doprinosi, jer dvosturko oporezivanje i otklanjanje, dvostrukog oporezivanja samo po sebi jeste otklanjanje jedne biznis barijere i izbjegavanje dvostrukog oporezivanja stvaraju se uslovi i za transver kadrova i kapitala i robe između dvije države, a ako nemamo sporazum, odnosno ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja onda neko može biti oporezovan i u jednoj i u drugoj zemlji, a to svakako stvara biznis barijeru i teško da će se neko odlučiti na ostvarivanje takvog prihoda ako on može biti oporezovan u dvije zemlje i dva puta porez plaćen.

Dakle, ove firme koje su se pominjale Štrabag, Hypo Alpe i druge austrijske firme, na njih se vrlo malo odnosi ovaj Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. To su kompanije registrovane ovdje, to su naši rezidenti kao i sve ostale kompanije samo što imaju većinsko vlasništvo. Ovaj ugovor ne odnosi se na ove poreze na potrošnju PDV, akcize i ostalo, ovaj Ugovor se odnosi na dobit ili na dohodak fizičkih lica. Znači, jednostavno rezident Austrije ako ostvari neku dobit ili dohodak ovdje da ne bi platio dva puta porez, to je cilj ovog Ugovora. Evo, ako treba za ove efekte opet možemo se potruditi kada sljedeći put bude neka slična procedura da se obezbijedi i neka procjena, nekih eventualno finansijskih efekata, ali opet je to u datom trenutku šta će uslijediti godinama poslije malo je teško predvidjeti, ali evo ne biježim od toga ubudće možda da bude to praksa da se uz ovaj Ugovor ima neka procjena, samo opet kažem, ne tretira ovo PDV i poreze koji prate promet roba, tako da sad koliko bi u to imalo uticaja na te naše proizvode da prođu na austrijsko tržište to je drugo pitanje.

Onda pitanje poslanika Bojanića za autoput. Opet se vratismo na tu temu. Mi imamo Ugovor sa Kinom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i to je Ugovor koji je potpisala još Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija kojemu je kasnije pristupila državna zajednica Srbija i Crna Gora, pa poslije i Crna Gora. Taj ugovor predviđa mnogo veća izbjegavanja ne samo za poreze nego i za doprinose za socijalno osiguranje. Tako da oni porezi i doprinosi za socijalno osiguranje ili bi i po tom sporazumu ili od toga bi bili oslobođeni i po tom sporazumu za njihove radnike kineske državljanke. Ono što je uvedeno zakonom, uvedeno je oslobođanje PDV-a. Po meni je to dobro rješenje, ne bih opterećivao ovdje na plenumu, možemo praktično to testirati i upoređivati i ovo rješenje za oporezivanje ostalih proizvoda, ali to je jedinstven projekat koji se sprovodi čak i u evropskoj direktivi država i članica i ona koja nije članica ima pravo, možda ovaj model sve zbog poreza da promijeni, a ako će to olakšati plaćanje poreza. Po meni ovo dovodi do lakšeg plaćanja poreza nego da su svi razni učesnici obračunavali PDV, podnose poreske prijave, vraćaju se neki poreski krediti, ali evo ne bih širio priču i malo da zamaram sve vas ovdje u ovoj sali, ali možemo evo imati nekom užem krugu o tome razgovarati, a vidjećemo kako će se pokazati u praksi.

I još je poslanik Perić tražio podršku za Zakon, za izmjene Zakona o PDV-u koje ću uskoro predložiti. Evo, ne mogu se izjasniti oko podrške samo bih napomenuo da oslobođanja koja predlažete, oslobođanja od PDV-a opet sadrži neki PDV koji je obračunat u prethodnoj fazi koliko će to imati uticaj na cijene. Ako mislite onaj model koji jedino ima koliko ja znam u Srbiji, refundacije, vidjeli ste koliko je to, možete vidjeti u njihovom zakonu, koliko je to komplikovano, mala refundacija a mnogo dokumentacije treba podnijeti da bi se to ostvarilo i u pogledu visine imovine i visine prihoda i sve ostalo, ne znam koliko će to za te porodice kojima su potrebni ti proizvodi, koliko će im to biti stimulans.

I oporezivanje ovih skupih luksuznih proizvoda, čini mi se ono što ste predložili ide predlog u pravcu da imamo više nekih stopa PDV-a. Po evropskom modelu može jedna stopa viša i one dvije niže stope. E sada imamo još jednu višu od 19% i po tome ćemo biti jedinstveni po takvome modelu stopa za porez na dodatu vrijednost.

Mislim da sam ono što je odgovorio na ona pitanja za koja sam evidentirao da su karakteristična u vezi sa ovim zakonom. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Glasamo Predlog zakona o potvrđivanju ugovora između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Austrije o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu.

Izvolite, za, protiv, uzdržani?

Hvala vam.

Glasalo je 55 poslanika, 54 za, nije bilo protiv, bio je jedan uzdržan.

Hvala vam.

Imamo sljedeći ***Predlog zakona o potvrđivanju konvencije o nuklearnoj sigurnosti.***

Ministar Gvozdenović je tu. Izvolite, ministre Gvozdenoviću.

BRANIMIR GVOZDENOVIC:

Osnovni ciljevi Konvencije o postizanju održavanja visokog nivoa nuklearne sigurnosti putem mjera koje podrazumijevaju se na nacionalnom međunarodnom planu, stvaraju uslove i održavanje efikasne zaštite od mogućih radioloških opasnosti u nuklearnim postrojenjima, kao i sprečavanje nezgoda sa radiološkim posljedicama i prije svega našim nacionalnom nivou razmjena informacija. Sa aspekta propisa nacionalnog zakonodavstva značajne su odredbe Zakona o zaštiti ionizujućeg zračenja i radiocionalnoj sigurnosti. Odredbama člana 17 Zakona o zaštiti od ionizujućeg zračenja propisana je nemogućnost izgradnje nuklearnih elektrana postrojenja za proizvodnju nuklearnog goriva i postrojanje za preradu isluženog nuklearnog goriva u Crnoj Gori.

Međutim, donošenjem Zakona o potvrđivanju konvencije o nuklearnoj sigurnosti jednaod obaveza i procesa Evropskih integracija Crne Gore, jer konvencijom o nuklearnoj sigurnosti predstavlja primarno pravo Evropske unije. Članstvom ovoj konvenciji Crna Gora će biti informisana o zemljama koje su članice i imaju nuklearne instalacije, kao i one koje namjeravaju jednog dana da izgrade nuklearnu instalaciju. Posebno je ova informacija važna sa aspekta jačanja zaštite od junizujućeg značenja, naročito u dijelu monitoringa radioaktivne aktivnosti i zaštite životne sredine. Takođe, što se tiče evropske integracije Crne Gore u Evropsku uniju u okviru biletarskog sastanka i poglavlja 15 energetika, gdje se nalaze oblast nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja na koje crnogorska administracija prestavlja zakonodavni okvir, u okviru njegove usaglašenosti sa propisima Evropske unije, predstavnici Evropske komisije su iskazali potrebu da Crna Gora što skorije postane članica konvencije o nuklearnoj sigurnosti. I to je jedan od razloga zbog čega smo i predložili ovo rješenje.

Kao punopravna članica Crna Gora šalje jasnu poruku, da samo jačanje međunaordne saradnje i spremnosti da učestvuje u procesu izvještavanja ili preglednog izvještaja drugih članica daje puni doprinos globalnom okviru unapređenja nuklearne sigurnosti. Nuklearni udesi velikih razmjera uzrokuju posljedice ne samo na susjedne države biće na cijelu međunarodnu zajednicu, kako kroz uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu, tako i kroz uticaj na ekonomsko socijalne uslove prigodne regije. Zato je važno da Crna Gora bude članica Konvencije o nuklearnoj sigurnosti kako bi nadležne institucije raspolagale podacima informacijama, da bi mogle prvo vremeno i blagovremeno da odgovore na potrebe uticaja izgradnje nuklearnih postrojenja na zdravlje čovjeka i zaštite ljudi u neposrednoj blizini Crne Gore, jer to kod nas nije moguće, kao i na potencijalne radiološke nuklearne udese. Na ovaj način smo predložili Skupštini Crne Gore, da se usvoji ova konvencija na taj način odgovorimo o određenim zahtjevima koje su vezane za poglavlje 15. Hvala lijepo.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama.

Izvjestioci odbora su kolega Škrelja Zakonodavnog odbora i kolega Gegaj Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Hvala vam.

Otvaram raspravu kolega Popović se prvi javio.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani prestavnici Vlade,

Ja ću više postaviti jedno pitanje, koje je indirektno vezano za ovu materiju o nuklearnoj sigurnosti. Interesuje me što se događa sa atomskim skloništima rađenim u vrijeme SFRJ za smještaj građana kod eventualne pa i kod nuklearne opasnosti. Po mojim saznanjima ima ih u Crnoj Gori nekoliko stotina preko pet stotina u svakom slučaju. Upozoren sam da je čak tu bilo i nekih mogućih zloupotreba interesuje me ko gazduje sa atomskim skloništima, da li gazduje Vojska Crne Gore, i oni se danas uglavnom koriste kao teretane, trgovine, fitnes centri. U svakom slučaju, Liberalna partija glasaće za konvenciju o nukelarnoj sigurnosti. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Popoviću.

Kolega Tuponja, pa kolega Gojković. Izvolite.

GORAN TUPONJA:

Zahvalujem.

Uvaženi predsjedniče, uvažene koleginice i kolege, uvaženi ministre Gvozdenoviću, poštovani građani Crne Gore,

Danas na dnevnom redu imamo Predlog zakona o potvrđivanju konvencije o nuklearnoj sigurnosti. I sami naslov, sami dokument kad se govori o sigurnosti i potvrđivanju neke konvencije da će se tim dokumentom na bilo koji način unaprijediti sigurnost građana Crne Gore, po definiciji će biti - kucate na otvorena vrata i imaće podršku poslanika Pozitivne Crne Gore.

Ova konvencija koju mi danas potpisujemo 2015.godine, ona je iz 1994.godine. Znači, ova konvencija je stara 21 godinu, i nakon 21 godinu njenog postojanja mi danas ćemo vjerovatno izglasati da potpišemo i ovu konvenciju. Pitanje je svrshodnosti svega toga, i što će se zapravo promijeniti u našem dosadašnjem sistemu u vezi nuklearne energije, znajući da Crna Gora je ne nuklearna zemlja, nenuklearna zemlja koja u svojoj strategiji, energetskoj strategiji i do 2013.godine ne predviđa nikakve izgradnju bilo kakvih nuklearnih postrojenja, čak je izgradnju istih zabranila Zakonom o zaštiti ionizirajućih zračenja i radijacionoj sigurnosti 2009.godine, i praktično se obaveze Crne Gore u ovoj oblasti, potpisivanjem ove konvencije, ako ja to dobro razumijem, a Vi ćete mi to pojasniti svode na to da jednom u tri godine pošaljemo delegaciju na neki od svjetskih seminara ili na ovu temu, i da napišemo Izvještaj o nuklearnoj energiji u Crnoj Gori koji vjerujem neće zahtijevati više od pola strane. Ono što bih prigovorio je aljkavost ovog dokumenta, jer mi nijesmo dobili kao poslanici prvu stranu obrazloženja ovog zakona u kojoj stoji ustavni osnov i u kojoj se navode razlozi za donošenje ovog zakona.

Dakle, prva strana ovog dokumenta nije bila dostupna poslanicima. Nema je ni u štampanoj formi, nema je ni u elektronskoj formi. Postavljam pitanje i generalnom sekretaru Skupštine da li ovakav dokument uopšte može biti validan i da li se o njemu može raspravljati na plenumu, ako nije bio kompletan? A ta aljkavost u procesu meni zapravo govori to da smo mi zapravo srečni što nemamo nuklearne energije. Zamislite ako mi nemamo prema Skupštini kompletну dokumentaciju koja se tiče potpisivanja jedne konvencije što bismo tek radili sa nuklearnom energijom, kako bi tek nju gubili. I srećom eto nemamo ni namjeru da bilo što radimo vezano za nuklearnu energiju. Ono

što je mnogo važnije za Crnu Goru gdje je veći potencijal je zelena energija, zelena energija, energija sunca, energetska efikasnost, to su nuklearne elektrane Crne Gore. Potencijali koje imamo u energiji sunca i mogućnostima za efikasnije korišćenje energije daleko nadmašuju mogućnosti koje trenutno ostvarujemo. To je oblast u kojoj, vi to dobro znate, gospodine ministre, već duži vremenski period, pa praktično tapkamo u mjestu i nikako da napravimo jedan odlučujući iskorak u korištenju solarne energije, u korišćenju bioenergenata i energetske efikasnosti. Znam, upoznat sam, znate i vi, da postoje određeni pomaci, ali odgovorno tvrdim da ne postoji stvarna politička volja da se u toj oblasti naprave odlučujući iskoraci i da se ide u jedan dio korišćenja energije koji više odgovara pojedinim društvenim strukturama u ovoj zemlji nego što to odgovara zajedno svim građanima Crne Gore.

Postavio bih vam pitanje, kada smo već kod ove teme, ako biste vi odgovorili na njega, a tiče se nuklearnih postrojenja u okruženju. Da li možete nama poslanicima ovdje i crnogorskoj javnosti da kažete vezano za planiranje gradnje bilo kojih nuklearnih postrojenja u neposrednom okruženju Crne Gore? Da li nam možete dati tu kvalitetnu informaciju? Znamo, da je prije više godina bilo dosta priče o tome vezano za susjednu Albaniju, da li nam možete dati kvalitetnu informaciju u tome pravcu? Hvala lijepo.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, kolega Gojkoviću.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Gospodine ministre, poštovane kolege,

Danas raspravljamo ovdje o Predlogu zakona o potvrđivanju konvencije nuklearne sigurnosti. I zbog javnosti, znači građani Crne Gore mogu da budu sigurni da će u budućnosti biti zaštićeni makar saradnjom između zemalja, kada je u pitanju nuklearna sigurnost iz nuklearnih postrojenja koje proizvode nuklearnu energiju. Ali, neće biti zaštićeni i dalje od onoga upotrebe nuklearne energije u vojne svrhe. Znači, što se tiče elektrana i tako dalje imaćemo stalnu saradnju, ali nam se ponovo može desiti da NATO, kao što je uradio to 1999.godine procijeni bez dozvole Ujedinjenih nacija da može ovdje da koristi osiromašeni uranijum, kao što je to uradio na teritoriji Opštine Herceg Novi '99-te godine i da o tome ne obavijesti javnost. Samo zbog javnosti.

Znači, ovo je kontrola upotrebe nuklearne energije u civilne svrhe, a upotreba nuklearne energije u vojne svrhe i dalje ostaje odluka onih koji je posjeduju. Da vas podsjetim da je '99-te godine na Trojičindan bombardovano poluostrvo Arza koji je turistički lokalitet u Opštini Herceg Novi, da je bombardovano sa osiromašenim uranijumom i ako tamanije bilo vojnih postrojenja i da je poslije toga bilo niz slučajeva gdje su ljudi oboljevali od najtežih bolesti i tako dalje. Javnost nije bila upoznata sa upotrebom osiromašenog uranijuma, čak godinu dana poslije njegove upotrebe, a informaciju koju sam ja lično na postavljeno pitanje u Štabu NATO-a u Monsu o upotrebi osiromašenog uranijuma '99-te godine na teritoriji Crne Gore su bile sljedeće: da oni nijesu upoznati sa upotrebom radioaktivnog uranijuma, jer su tu dokumentaciju vodile posebne zemlje članice NATO-a. E, sada poslije toliko godina imamo upotrebu nuklearne energije u civilne svrhe i imamo ovo, da još nerazjašnjeno zašto je upotrijebljen radioaktivni materijal na Arzi, koje su posljedice i mislim da ni Vlada Crne

Gore i preporučujem vam da napravite jednu analizu, da li je bilo posljedica po zdravlje stanovništva poluostrva Luštica u Opštini Herceg Novi, kada je upotrebljivan osirumašeni uranijum. Vidimo da je ovo jedan licemjeran odnos jedne svjetske organizacije i moćne organizacije kao što je NATO pakt, da na jedno takvo pitanje zašto su koristili i dozvolili da se godinu dana radioaktivni materijal nalazi na teritoriji jednog turističkog predjela, a da o tome ne obavijeste javnost, bio je isključivo u vojnem cilju i da je to napravilo ogromne štete i turizmu i zdravlju građana Herceg Novog i toga poluostrva. Znači, gospodine ministre, povodom ovoga, preporučujem vam da napravite jednu komisiju koja će da napravi analizu da li je došlo do posljedica po zdravlje zbog upotrebe osiromašenog uranijuma na poluostrvo Luštica Herceg Novom? Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koleginice Kalezić, izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

/Prekid u snimanju /

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

/Prekid/

...daleko mjesto od Podgorice, pa sam htio kasnije da, kao svjedočke pozovem senatora Džeksona iz Amerike, jer izgleda da se drugačije ne možemo boriti

sa onim što mediji pokušavaju da konstruišu po Crnoj Gori. Ali, zbog tih medija i zbog svega ovoga ostalog, bilo bi vrlo interesantno da čujemo od ministra za više oblasti, uključujući i nuklearnu energiju, koje se institucije u Crnoj Gori bave mjerenjem zaštitom jonizirajućeg zračenja. Nastavak ovoga o čemu je govorio gospodin Goran Tuponja, koja nam je najbliža nuklearna elektrana, jer bih zaista želio da znam koliko smo podložni riziku. Kada nam odgovorite koja je najbliža nuklearna elektrana, da li imate podatke, vjerovatno je neko od naših ljudi prisustvovao ovom sastanku od 12 do 24.juna 2011.godine u Beču, tada je napravljen stres test, koji je imao za cilj procjenu stepena sigurnosti, odnosno rezistentnosti nuklearnih postrojenja u Evropi na hazarde, pa me interesuje ta što nam je najbliža, kako je ona prošla na tome stres testu. Takođe me interesuje koje su od zemalja iz regiona pristupile ovoj ministarskoj deklaraciji, kao i koje od tih zemalja su ratifikovale već ovu deklaraciju. Jer, ovdje se kaže da je važno da Crna Gore bude članica Konvencije o nuklearnoj sigurnosti kako bi nadležne institucije, a to sam vas pitao u prvom pitanju, raspolagale podacima i informacijama da bi mogle pravovremeno i blagovremeno da odgovore na potencijalne uticaje izgradnje nuklearnog postrojenja na zdravlje čovjeka i životnu sredinu u neposrednoj blizini Crne Gore, kao i na potencijalne radiološke nuklearne udesne. Zbog toga vas pitam ili ponavljam pitanje gospodina Tuponje da li imate infomraciju koja se to nuklearna elektrana planira da se izgradi u neporednoj blizini Crne Gore, mada kad vidimo kakve su katastrofalne posljedice bile nesreća u Černobilju ili u Americi ili u Japanu u odnosu na širi region, pitanje je šta je bliskiji, a šta je dalji region kada je u pitanju nuklearna sigurnost Crne Gore? Hvala vam velika.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, ministre.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Pokušaču da u okviru završne riječi odgovorim na sva pitanja koja su bila postavljena i da budem potpuno jasan. Većina pitanja ovdje sadrži se u ovoj konvenciji, možda ovako pažljivim pregledom i obrazloženjem i ostale stvari koje smo mi dostavili kao Ministarstvo, kao i Vlada i vjerovatno je nekom od poslanika, tehničkom greškom u Skupštini se desio propust da nema prvu stranicu. Ukupno do sada, do prije nekoliko godina svim skloništima upravljaljalo je Ministarstvo odbrane, nakon toga odlukama Vlade 19 skladista upravlja Ministarstvo unutrašnjih poslova, a 92 u okviru Direkcije za imovinu Vlade Crne Gore. I postoji jedna obimna informacija koju možemo dostaviti bilo kom zainteresovanom poslaniku da vidi način kako upravljaju i jedna i druga institucija, jer oni informišu Vladu o svim tim stvarima.

Druga stvar pitali ste šta se sa ovim dobija? gospodin Tuponja je pitao, šta se dobija, na koji način se mjere sve ove stvari. Ključna stvar ove konvencije jeste razmjena informacija. Na ovaj način dobijate mogućnost da pristupate svim bazama podataka, da analizirate te baze podataka i da vršite određena mjerjenja. Nakon ove konvencije CETI centar u Crnoj Gori dobiće šest novih GDR stanica koje mogu da mijere sve ove elemente, neznam precizan naziv ovih stanica, oni daju mogućnost da se u okviru tih baza podataka, svi koji su učesnici u ovom poslu, a to je 77 zemalja svijeta od kojih su sve članice Evropske unije uključene dobijaju informacije i o Crnoj Gori.

Ključna je stvar da na vrijeme dobijamo sve informacije koje su vezane za ove vrste zračenja.

Što se tiče obnovljenih izvora, Vlada Crne Gore intezivno radi na tom. Očekujemo da energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije dobiju veću podršku i na taj način da dobijamo značajnu količinu električne energije u Crnoj Gori koja će biti i za interno tržište, a sigurni smo realizacijom projekta spajanja Crne Gore i Italije biti i za eksterno tržište, što će dodatno ostavljati određene aktivnosti koje su vezane za te projekte u Crnoj Gori.

Što se tiče Arze. Znači, urađena su prije nekoliko godina, čudi me da ne znate to u Herceg Novom, urađena su sva istraživanja, rađene su i uložena su značajna finansijska sredstva za otklanjanje posljedica koje su bile u tom periodu. Taj prostor je očišćen, taj prostor se tretira kao prostor koji nema te uticaje o kojem ste vi naglasili.

Što se tiče toga da li na ovaj način se može stvoriti mogućnost za skladištenje otpada. Ne, ova konvencija ima potpunu druga usmjerenja, ta koja sam rekao vezano za razmjenu podataka i ostale stvari. Druge konvencije koje smo usvojili, a prije svega zakonska regulativa, je jasno definisala da u Crnoj Gori ne mogu da se rade ni postrojenja ni određeni elementi koji su vezani za pitanje ove vrste otpada, čak nije definisana mogućnost ni druge vrste otpada da se uvozi u Crnoj Gori, ne daje nikakvu mogućnost ni ova konvencija, ne daje mogućnost da se nešto tako uradi.

Takođe pitanje je bilo vezano za zemlje koje su potpisnice. Rekao sam da su potpisnice sve zemlje Evropske unije, a iz okruženja su Makedonija, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Albanija. Espos konvenciji mi smo trebali da budemo informisani u slučaju da bilo koja država namjeravala da radi energetski objekat. Pričalo

se o tome da Albanija namjerava to da radi u formalnoj komunikaciji koju smo imali sa resornim ministarstvima i Vladom Albanije, dobili smo negativan odgovor da oni ne rade taj projekat. Ova konfencija daće nam mogućnost da pratimo ne samo na tom nivou formalne komunikacije, nego da imamo informaciju o svakom istraživanju koja se dešava u bilo kojoj zemlji ne samo u okruženju nego sve koje su potpisnice ukupnog sporazuma. Zbog toga smatramo da je jako važno da učestvujemo u tom poslu.

Što se tiče Crne Gore, imamo nekoliko stručnjaka koji često prisustvuju raznim konferencijama, čak mislim da je to mnogo efektnije nego što je trogodišnje, i toj komunikaciji podižu svoje kapacitete i na taj način vode računa o ovakvim stvarima za koje smo se obavezali u okviru pregovora sa Evropskom unijom i zakonskim rješenjima koje je usvojila ova Skupština. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.Izvolite, kolega Gojkoviću.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Gospodine ministre, očigledno da me nijeste dobro slušali. Ja sam dobro upoznat sa uklanjanjem osiromašenim uranijumima. Mogu da vam kažem ko je rukovodio doktor Perko Vukotić, mogu da vam kažem za sredstva od 500.000 eura. Ali pred licem crnogorske javnosti. Ja vam sada kažem da je taj osiromašeni uranijum tamo stoao godinu dana, i da su ljudi ležali, sunčali se na osiromašenim uranijumu. Imate situaciju da NATO predlaže se da idemo da bi stekli neka nova znanja i nove vještine, nema dnevnika koju su municiju koristili, a pođite u JNA u bilo koji organ u

Srbiji, ko je naslijedio dokumentaciju dobićete sve šta je korišćeno u tom vremenu. Znači, imate situaciju godinu dana da je tamo bio osiromašeni uranijum, da su ljudi ležali na osiromašenom uranijumu, da imate oboljele od kancera. Ja vam garantujem sad, što se tiče medicinskih dosjeda i ljudi kako su prijavili, ja sam bio prisutan lično toga dana, kada je bilo bombardovanje na tom terenu, da ja znam više ljudi koji su oboljeli nego što zna država Crna Gora. Imate više slučajeva od kancera ljudi koji su bili prisutni toga dana. I mislim da treba malo ozbiljnije da se pozabavimo sa tim. Činjenica je da je očišćen teren, ne znači da ljudi nisu platili cijenu sa svojim zdravljem, jer su boravili na tom terenu.

I na kraju, ko garantuje da dio tog radio akativnog materijala nije završio u more koje je pet metara daleko i da on još sada nije tamo. Tako da, ja vam kažem da imam podatke ko je rukovodio .. 500 hiljada je bila jedna tranša iz crnogorskog budžeta koja je data na čišćenju terena i sigurno je napravljen pomak. Ali, država nije analizirala koje je posljedice imalo po zdravlje ljudi koji su boravili koji žive na tom terenu tamo.

Na žalost, još jednom ponavljam, odgovor zvanično iz NATO -a da oni nemaju dokumentaciju ko je koristio osiromašeni uranijum, što je katastrofa, ali vidimo da imamo kampanju da idemo u NATO pakt, itd. Toliko.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite, poslanice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Ja sam imala, evo da kažem komentar na komentar gospodina ministra Gvozdenovića.

Možda on nije direktno u vezi sa tekstrom Konvencije, ali jeste u vezi sa nuklearnom sigurnošću i odgovornošću zato što nije nuklearna sigurnost. Uporno

insistiram na tome i pomenula sam, kada je pred Skupštinom bila rasprava o ratifikaciji, odnosno o usvajanju zakona o pridruživanju Crne Gore represivnim mjerama, bombardovanje i pomenula sam odgovornost konkretnih zemalja koje su u tome učestvovale na kontaminiranost našeg prostora, na posljedice po zdravlje ljudi i na to da naš sistem i zdravstveni sistem i ostali sistemi ne mogu da to riješe sami. Dakle, potreban je novac da se to otkloni. Neki životi su izgubljeni prerano, i konačno mnogi ne moraju da budu.

Upravo je prilika da predstavnici Crne Gore na dostojan način za svoj narod da to saopštavaju, kad god je prilika. Ako čutimo kao da se nije desilo.

Predložila sam i vašem kolegi Lukšiću, predlažem i vama, pođite na hematološko odjeljenje Kliničkog centra Crne Gore, pođite i vidite svakoga dana koliko je tu mladoga svijeta, za nas starije manje više, mada ne mora se umirati ni u 60-tim ni u 70-tim godinama od malignih bolesti. Možda ovo izgleda patetično, ali ispred naroda Crne Gore niko ne istupa sa ovakvim pitanjima, je li mi treba da se stidimo što patimo od toga što smo bombardovani i što nam je učinjena nepravda, šteta i posljedice koje toliko sežu u budućnost da se ne možemo oporaviti. I mi preko svega toga potpisujemo Konvenciju koju je potrebno potpisati, ali ijesti prilika da se saopšti. Naravno, ko ima integriteta da dostojanstveno zastupa svoju zemlju.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Ne, ja nemam nikakvih problema da ministar i progovori oko svega toga, ali ovo je tema koja sigurno prevazilazi značaj ove konvencije i dužnost je poslanika da pitaju, a Vlade da odgovori na sva pitanja koja su u interesu građana Crne Gore i ne ulazeći u sastav Vlade, način organizacije, svega onoga što imamo, ja vas molim da ne doživljavate ovaj parlament kao mjesto đe čete, nemam ja što da vas molim, što se tiče SNP-a nećete moći da predlažete bilo koje potvrđivanje konvencija da ne dobijete makar raspravu o onome što su suštinski problemi ove države.

Ministre, čuo sam da ste dobacili maloprije - zašto postavljamo pitanja ako znamo odgovor? Pa vi niste odgovorili na ona pitanja koja sam ja postavio.

Postoje dvije institucije u Crnoj Gori koje se bave mjerjenjem zračenja, to je Centar za ekotoksikološka istraživanja i Institut za crnu metalurgiju iz Nikšiću. Te dvije institucije to rade upravo za potrebe Uprave carina prilikom uvoza robe.

Ovdje nije pitanje da nam vi kažete ko su, mi imamo naučnike koji obilaze seminare ili učestvuju u radu, imamo vrhunska imena. Slažemo se. Ali, koliko danas znamo, kada je u pitanju zaštita od zračenja, kakva je situacija u Crnoj Gori. To je za mene mnogo važnije nego hoću li ja u odnosu na vas ostvariti neki poen, pokazati da znam o kojim se institucijama radi, ili bilo što drugo.

Drugo pitanje koje sam vam postavio na koje niste odgovorili - koja je nama najbliža nuklearna elektrana?

Ja ću vam ostaviti to da kažete u završnoj riječi, ali ću vam reći da ta nama najbliža nuklearna elektrana nije prošla ovaj test 2011. godine. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Ministre, završna riječ. Izvolite.

Samo dajte informacije, nemojte biti polemični, dajte informacije.

BRANIMIR GVOZDENOVIC:

Tačno se znaju stavovi Vlade, razlozi zbog čega smatramo u kojem pravcu treba da idemo u pravcu evropskih i atlanstkih integracija. Imamo jasnu argumentaciju i smatramo da je to interes i dobrobit crnogorskog naroda.

Tačno je da sam možda propuštilo da kažem prema onome koliko ja sad osječam, čini mi se da je Krško najbliža nuklearna elektrana od Crne Gore, ali sam čini mi se jasno odgovorio na sva pitanja koja su mogla da budu postavljena i na Odboru se može se desiti da nemamo sve informacije koje treba da odgovorite odmah, što je prirodna stvar. Uvijek smo kao ministarstvo jako otvoreni da razmjenu svih informacija koje mogu da koriste ovakvim raspravama. Nama je cilj da pored toga što se donese ovakva konvencija, da zajednički razmotrimo stvari i ukažemo na sve te procese

integracija koje treba da donesu i zašto to sve radimo. Vidjeli ste da jedan od razloga jeste i taj novi mjerni sistem i novih šest stanica koji će biti u okviru CETI, a mislio sam da sam na taj način i djelimično odgovorio na pitanje koja institucija, ne postoje samo te dvije, postoje još neke institucije koje to rade na komercijalnom nivou, ali CETI je jedina koja je ovlašćena od države da radi sve analize koje su vezane za taj dio. Postoji na ovaj način dobijanje svih ovih šest stanica če to značajno unaprijediti kompletan sistem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Glasamo o Predlogu zakona o potvrđivanju Konvencije o nuklearnoj sigurnosti.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani.

Hvala. Glasalo je 46 poslanika, 45 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo Konvenciju, odnosno zakon usvojili.

Idemo na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Evropske Unije na učešću Crne Gore u mehanizmu za civilnu zaštitu Evropske Unije.

U ime predлагаča je tu Mirsad Mulić, generalni direktor Direktorata za vanredne situacije. Izvolite, generalni direktore.

MIRSAD MULIĆ:

Hvala.

Uvaženi predsjedniče, poštovani poslanici, dame i gospodo,

Saradnja u oblasti zaštite i spašavanja je od velikog značaja jer i države koje uđaju velika sredstva u sistem za reagovanje u slučaju vanrednih situacija, vrlo često nemaju adekvatan odgovor na različite vrste katastrofa. Zbog toga Direktorat za vanredne situacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore intenzivno radi na unapređenju regionalne i međunarodne saradnje u ovoj oblasti. Jasno je da katastrofe ne poznaju granice, pa zajedničko udruživanje i djelovanje u slučaj dešavanja različitih vrsta hazarda, više nego neophodno. Mogućnost korišćenja timova za spašavanje i opreme od drugih država, u slučaju vanrednih situacija jedan je od razloga i našeg članstva u mehanizmu za civilnu zaštitu Evropske Unije.

Cijenimo da je ovo najznačajniji međunarodni ugovor koji država može potpisati u oblasti zaštite i spašavanja. Mechanizam predstavlja instrument koji jača kapacitete na području civilne zaštite, odnosno zaštite i spašavanja. Uspostavljanje je kako bi se olakšala saradnja između Evropske Unije i zemalja članica u vezi sa intervencijama koje se odnose na reagovanje u slučaju vanrednih situacija.

Ovim predlogom zakona potvrđuje se Sporazum između Evropske Unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u mehanizmu za civilnu zaštitu Evropske Unije koji je 29.septembra 2014. godine potpisana u Rimu na sastanku generalnih direktora za civilnu zaštitu zemalja članica Evropske Unije, Evropsko ekonomskog prostora i zemalja kandidata i potencijalnih kandidata zemalja zapadnog Balkana i Turske. Ovim je Crna Gora postala 32 članica mehanizma za civilnu zaštitu Evropske Unije. Inače, u mehanizmu se nalazi 28 država Evropske unije plus Makedonija, Norveška, Island i evo sada Crna Gora.

Članstvo u mehanizmu olakšaće u velikoj mjeri povećati kvalitet odgovora na vanredne situacije zbog mogućnosti korišćenja ljudskih i materijalnih resursa drugih država. Članstvo omogućava i lakšu razmjenu informacija između nadležnih organa Crne Gore i Evropske Unije i pojednostavljuje proceduru traženja i pružanja pomoći u slučaju događana različitih vrsta hazarda.

Razmjena naučenih lekcija i najbolje prakse, odnosno razmjena iskustava i znanja takođe je jedan od bitnih benefita našeg članstva u mehanizmu. Ono što je najvažnije jeste pristupanje uslugama Centra za odgovor u vanrednim situacijama koji se nalazi u Briselu i mogućnosti korišćenja zajedničkog sistema za komunikaciju i informisanje u slučaju katastrofa. Napominjemo, iz ovog centra uvijek možemo dobiti sve najnovije informacije vezano za svaku vrstu hazarda koja se desila u svijetu. U praksi, ovo znači da u slučaju nekog događanja preko Centra za odgovor u vanrednim situacijama, sve članice dobijaju informaciju o nastaloj situaciji i preko njega zahtjev za traženje pomoći, i preko njega se šalju zahtjevi za traženje pomoći i prihvatanje pomoći.

Na primjer, ako država Crna Gora nije u mogućnosti da sama odgovori na vanrednu situaciju, pomoć će zatražiti zahtjevom koji će se preko Operativno komunikacionog centra 112 uputiti centru u Briselu, a taj zahtjev se odmah prosleđuje

svim zemljama članicama mehanizma, koje najčešće u roku od 24 sata odgovore na zahtjev i šalju pomoć u skladu sa mogućnostima.

Treba naglasiti da u istom kontekstu Crna Gora ima obavezu da šalje pomoć ako se nekoj od članica mehanizma dogodi neka katastrofa. Takođe, preko mehanizma se šalje pomoć i državama koje nisu članice. Konkretno u februaru mjesecu ove godine upravo preko mehanizma smo poslali pomoć Albaniji zbog velikih poplava koje su zadesile ovu državu.

Osim slanja i prihvatanja pomoći, članstvo nam omogućava učešće na raznim kursevima, radionicama, seminarima, itd. kao i apliciranje za razne projekte. Finansijske obaveze koje Crna Gora ima potpisivanjem sporazuma između Evropske Unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u mehanizmu za civilnu zaštitu Evropske Unije je plaćanje godišnje članarine 13 hiljada eura.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, direktore Muliću.

Izvolite.

Kolega Periću, vi ste se javili izvolite imate riječ.

SRĐAN PERIĆ:

Dakle, računajući i ovaj sporazum, koji nije sporan i koji ćemo podržati, računajući zakone, uredbe, strategije, i sva ona dokumenta koja se odnose na vanredne situacije, usvojili smo na hiljade stranica i imamo formalno u dokumentaciji na hiljade stranica i sve su one usklađene sa evropskim zakonodavstvom.

A šta imamo u realnosti? To je ono ključno pitanje.

Ja ću samo ovdje morati zaista da podsjetim da je ovo jedina vlada koju iznenadi snijeg u januaru, kojoj je vanredna situacija nepredviđena i koja ne može adekvatno da reaguje prosto u toj situaciji. Vanredna je van reda, iznenadna, ne znamo da će biti.

Podsjetiće samo na primjer poplava 2010. godine kada je manjak sistematicnog rada nedovoljno raspoloživost onih materijala koje imamo i panična reakcija bila više nego očigledna. I na kraju, da li smo mi dobili ikakvu analizu, sektorsku analizu kako to mislite da se prevaziđe, ikakvu ozbiljnu i šta je konkretno urađeno. A da bi bio konkretn

osvrnuću se na helikoptersku jedinicu MUP-a Crne Gore. Dakle, u prethodnim godinama za nabavku, recimo voznog parka za različite vatrogasne jedinice na nivou cijele Crne Gore potrošeno je preko 20 miliona eura i vjerovatno je sve to bilo potrebno. Međutim, jedan, ali bukvalno, samo jedan višenamjenski helikopter je mogao da bude mnogo korisniji u vanrednim situacijama. Javnosti radi, mi smo mali sistem, višenamjenski helikopter može da služi za sprečavanje medicinskih slučajeva, može da služi za potrage izgubljenih osoba. Na žalost, bili smo svjedoci kada više mjeseci MUP ne može da locira osobe koje na žalost tragično završe. Jedan višenamjenski helikopter bi značio mnogo. I na kraju, ali ne manje važno, u slučaju požara taj helikopter bi bio i te kako od koristi.

E kako naše ministarstvo rukovodi sredstvima, ovo je jedan klasičan primjer. Znači, često vatrogasno vozilo ne može da dođe na neki nepristupačan teren, odnosno, da budem precizan, može manje više samo onamo gdje ima put i u neposrednoj blizini toga puta. Sve ono što je nepristupačno bi trebalo da služi ili direktnoj pješadi, ajde tako da se izrazim, ili vazdušnim sredstvima. Mi tu nemamo odgovor i iskoristili smo tu priliku u nekoliko navrata da kupimo. A i ono što imamo ne koristimo dobro. Vi me demantujte, ali po informacijama kojima ja raspolažem, stanje u helikopterskoj jedinici u Crnoj Gori uopšte u MUP-u Crne Gore uopšte nije dobro, ljudi nemaju adekvatnu obučenost, nije se obavila smjena generacija i na kraju sredstva su jako često na održavanju iz više razloga, ali jedan je osnovni i ono sredstava što imamo njima ne gazdujemo dobro. I ono što bi nama više značilo od bilo kakve strategije, od bilo kakvog dokumenta pisanih, od bilo koje, pa ako hoćete i od ovog sporazuma koji je apsolutno nesporan koji ćemo podržati, jeste da vi počnete da poštujete te zakone i da se ponašate u skladu sa uzusima struke. I tu ću otvoriti još jedan problem, to je problem kadriranja koji imate, recimo, u toj helikopterskoj jedinici.

I ono što građani trebaju da znaju, mi smo recimo imali situaciju, evo vrlo skoro, nije to sad neka vanredna situacija drastičnih razmjenra, ali svakako je neprijatna, ova situacija u Budvi koju smo imali. Ta helikopterska jedinica je i tu mogla pomoći da smo imali adekvatnu opremu, recimo i u tom dijelu. Ali, opet kažem, više od svega ovog ne brine, čak ni sredstva koja izdvajaju, čak ni propisi koji apsolutno nisu sporni, koliko

jednostavno vi nemate sistematizaciju rukovođenja onim sektorom na iole zadovoljavajućem nivou.

Podsjetiću građane južnog dijela Crne Gore i Podgorice da je bilo problem krampe i lopate, grabulje da se nađu prilikom neke vanredne okolnosti, da ne idem bilo šta dalje. Gdje se to skladišti, u kojim magazinima, mi ne znamo, ali na kraju imamo jednu situaciju da mi nemamo kvalitetnu analizu kako da izađemo iz tog problema i što je mnogo bitnije konkretnu akciju.

A ovo što vi donosite zakone nije zgorega, ali neće ništa promijeniti situaciju ako ne budete imali spremnost i sposobnost da to realizujete. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Periću.

Izvolite, poslanice Kalezić.

JELISAVA KALEZIĆ:

Ima nas ovdje koji se vrlo dobro sjećamo kakav je bio sistem civilne zaštite nekada u Crnoj Gori. Toga više nema. Možete ovdje da nam saopštavate razne optimistične informacije, ali sistem definitivno ne radi. Jer, ako radi ne bi se događalo to što se događalo, bilo je zavijano, nedavno, ne znam ni koliko turista u tunelu Vojnik, pa onda na drugim mjestima, itd. Ima tu mnogo primjera da sistem ne radi.

E, dobro, potpisivanje Sporazuma je dobra stvar. Međutim, potpisivanjem Sporazuma, kao da se nastoji da briga naša pređe na drugoga i onda ćemo lijepo, kad nešto dođe stani pani, požar, neka prirodna katastrofa druga ili tehnička katastrofa, kojevitez da dođe pod hitno pomoći odnekud. Veoma je važno imati tu soluciju, ali je mnogo važnije imati svoju službu koja je ozbiljna, organizovana, profesionalna.

Navešću jedan jedini primjer, svi detaljni urbanistički planovi obavezno su morali da sadrže plan urušavanja objekata u slučaju zemljotresa i morali su u planu da budu ucrtani pravci za evakuaciju, odnosno toliko dimenzioniran prostor da se neće urušiti od najviših objekata. U okviru istog plana moralo je da bude određeno onoliko koliko je potrebno površina gdje bi se ljudi okupili za dalju evakuaciju, itd.

Dakle, izvolite napravite analizu detaljnih urbanističkih planova, evo da uzmemo samo primorje, ono je najviše ugroženo seizmički, ali bogme ugrožena su i druga mjesta Crne Gore. Napravite dakle analizu detaljnih urbanističkih planova usvojenih u posljednjih 15 godina i dobićete jednu sumornu prognozu mogućih žrtava ako se neko ozbiljno time pozabavi. Sumnjam da će se neko ozbiljno time pozabaviti, jer ja ne vidim da tu postoji ljudi koji se time bave na takav način. Nikome ne spočitavam nesposobnost, sistem je razmontiran, nije se našlo čak ni sluha za jedan izvanredan predlog gospodina Grahovca, generala avijacije, koji je rekao - zašto da se uništavaju vozila sa gusjenicama, da li su to tenkovi ili druga vrsta vozila, ne razumijem se, mogu sa malom doradom da izvanredno posluže za šumske požare, upravo ovo što je rekaokolega Perić, vatrogasno vozilo može da dođe dokle ima puta, a požara Boga mi ima mnogo više tamo gdje puta nema, helikoptera nema i gori li gori. Svega ovoga smo se nagledali uključujući i poplave, koje su, ovaj poslednji veliki ciklus poplava bio je krajem 2010.godine gdje je pokazana potpuna nesposobnost službe. Imam podatak, jer sam se interesovala od svih ekipa koje su došle iz drugih krajeva Crne Gore jedino su bjelopoljski vatrogasci imali pumpu sa agregatom za ispumpavanje vode iz kuća, svi ostali su došli radi kamera ili nečeg sličnog. Ko je tada bio na čelu službe, ne zna, Vi ste mlad čovjek ovo nije ništa Vama upućeno, ali je ovo jedno beskonačno opasno stanje. Mislim da mi kao država zapravo nijesmo podobni da ovako nešto potpišemo, jer naši partneri ako bi imali pravi uvid u to kako je organizovana naša zaštita, rekli bi pa vi ste neozbiljan partner.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala, gospodine Krivokapiću.

Evo vrlo kratko. Bio je gospodin Begović, je li tako, u vremenu o kome je govorila gospođa Kalezić. Realno da to vrijeme možemo govoriti o radu službi do i posle. Sjećate se onih donacija koje su bile iz Velike Britanije, imali smo neka vatrogasna vozila, prilično stara, koja smo dobili u tom vremenu. Mislim da nekadašnji pomoćnik ministra bi nam mogao pomoći u tom dijelu da se sjetimo šta je sve dolazilo u Crnuoj Gori. Ono što je bitno u ovoj čitavoj priči, čini mi se da je na tenderu pobijedio Mercedes, da su Mercedesova vozila isporučena i tu zaustavljam priču oko svega toga i oko efikasnosti dostupnosti i o svemu onome što smo malo prije čuli. Ono što ne rade ozbiljne zemlje ovdje je slučaj. Jedan običan sistem civilne zaštite koji je postojao u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji je nestao, nije postojala politička volja da se u određenom smislu to obnovi kod nas. Išli smo za zapadnim rješenjima i onda sada dolazimo do situacije da trebamo da potvrdimo i da pristupimo mehanizmu na način da, direktore, nećemo dobiti ni jedno novo auto, je li tako? Nećemo dobiti ni jedno novo sredstvo.

O svemu o čemu možemo da govorimo je tek ako se desi vanredna situacija, tada će nam neko pomoći. Pa ja bih, bila je ovo vanredna situacija poštujući pravilo ko je prije bio Crna Gora od Cetinja prema Budvi i desilo se nešto što smo svi očekivali, je li tako? Jer je više puta sanirana ta magistrala, urađeno je nekvalitetno, niko ovdje ne odgovara o tom pitanju. To nije pitanje za Vas, Vi se bavite nečim kad se desi, a oni koji su trebali da vode računa da to bude preventivno time se ne bave. Pa Vas ja pitam, ko su službe koje snabdijevaju informacijama o mogućim mjestima gdje se može desi prirodni, tehničko tehnološki ili drugi hazard, odnosno da li mi, kada već hoćemo da pristupimo mehanizmu, imamo evidenciju mogućih katastra prirodnih, tehničko tehnoloških ili drugih hazađa.

Kada se pogleda sve ovo što ste ovdje naveli u obrazloženju, našta se odnosi saradnja između nadležnih organa Crne Gore i Evropske unije to je sve za pohvalu. Imaćemo pristup jednom sistemu koji će nam pomoći da to rješavamo, ali ovdje nedostaje pitanje koje je temeljno. Šta mi, kao sistem koji postoji na ovom prostoru, možemo da uradimo i na koji način smo se spremili da bi smo imali određenu vrstu

prevencije svega onoga što se dešava, seizmički aktivan prostor? Nesporno, pokazalo se da nismo reagovali na pravi način i kod poplava i kod snjegova. Nesporno, da smo kroz privatizaciju značajnih preduzeća u Crnoj Gori koje su se bavile tom problematikom sve to doveli na nivo ličnog interesa onih koji su danas vlasnici tih preduzeća.

Ono što ovdje se postavlja kao odgovor na sva ta pitanja je da imamo nacionalnu strategiju za vanredne situacije usvojenu 2006.godine u kojoj se konstatiše da se tom nacionalnom strategiom uspostavlja koncept organizovanog djelovanja državnih i drugih institucija u saniranju vanrenih situacija. Gospodine direktore, ako je period od devet godina malo da konstatujemo da se nijesmo organizovali nama pomoći, na žalost, nema. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Imali još ko da se javlja za raspravu?

Hvala, završavamo raspravu, završna riječ bez polemičnost nego informativno, generalni direktor Mulić.

MIRSAD MULIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Čuli smo nekoliko zanimljivih pitanja pa će pokušati da ih prokomentarišem. Sa nekim se slažem, sa nekim se ne slažem.

Evo da krenem od ovoga, vrlo je važno znati sistem zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, odnosno način na koji on funkcioniše. To govorim iz razloga jer sistem zaštite i spašavanja u Crnoj Gori ima dva nivoa. Prvi nivo je onaj lokalni, to je prvi odgovor na svaku vrstu hazarda, to je odgovor koji daju lokalne samourpave. Kada se nešto desi požar, poplava ili nešto slično prvi izadu službenici zaštite i spašavanja lokalnih samouprava. U koliko lokalne samouprave nemaju kapaciteta da odgovore na vrstu nepogode onda se one obraćaju državnom nivou, odnosno Ministarstvu unutrašnjih poslova i Direktoratu za vanredne situacije konkretno. To je jako važno zbog razloga što

ni jednim vatrogasnim vozilom ne upravlja Ministarstvo unutrašnjih poslova. One su isključivo nadležnost lokalnih samouprava, oni ih angažuju, oni ih održavaju, oni ih finansiraju i oni upravljaju njima. Dakle, Ministarstvo unutrašnjih poslova baš nikakve veze nema sa vatrogasnim vozilima sa lokalnog nivoa.

Sistem zaštite i spašavanja je vrlo složen sistem i skup sistem. Složen, kažem, jer ima više nivoa i upravo danas ovdje razmatramo mehanizam o civilnoj zaštiti Evropske unije, dakle to je onaj mehanizam kada država Crna Gora nije u mogućnosti da odgovori. Ovo se dešava vjerovali ili ne svim državama da vrlo često nemaju kapacitete da odgovore ni na zemljotrese, ni na poplave, ni na bilo koje druge elementarne nepogode.

Bilo je ovdje riječi i o stanju u našoj avio-helikopterskoj jedinici. Cijenim da se tu stanje može popraviti u smislu materijalnih sredstava i naravno svakome bi bilo dragocjeno da imamo još jedan višenamjenski helikopter ali njegove cijene se kreću od osam do 15 miliona eura. U ovom trenutku sami možete procijeniti šta to znači.

Što se tiče kadrova u avio-helikopterskoj jedinici moram da kažem i to da su u ovom trenutku dva naša pilota na obuci u Italiji, tako da ćemo protiv požarnu sezonu dočekati sa tri pilota koji su potpuno obučeni za upravljanje velikim avionima koji su pravo blago i bogatstvo u gašenju požara.

Naravno, moramo raditi i na normativi. Želim da kažem da smo i u prethodnom periodu, u periodu od nekih godinu i po koliko sam ja ovdje, promijenili tri zakona, donijeli oko 25 pravilnika i to je nešto što zaista nam pomaže u funkcionisanju. Ovdje spomenuto i pitanje civilne zaštite. Cijenim da je civilna zaštita jako važna i mi smo upravo u proceduri donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju kojim ćemo precizno urediti ovo pitanje, odnosno preciznije ćemo urediti pitanje onih koji se budu angažovali u sistemu civilne zaštite. Vi znate, mnogi se sjećaju, nekada je civilna zaštita bila i patriotska obaveza, i zadovoljstvo, i čast i sve ostalo. U ovom trenutku važno je reći, nema civilne zaštite bez dobrih sredstava. U tom pogledu novim Zakonom o zaštiti i spašavanju planirali smo da osnujemo Fond za zaštitu i spašavanje kojim ćemo jednim dijelom finansirati urpavo jedinice civilne zaštite. Takođe, predviđjeli smo i određene

benefite za one koji će se prijaviti za civilnu zaštitu a moram reći to, jer je činjenica, da smo dva puta pokušali da formiramo civilnu zaštitu, 2008. kada je planirano da se angažuje dvije hiljade pripadnika, na žalost samo 400 njih je potpisalo ugovore i 2011. kada smo pokušali da one korisnike materijalnog obezbeđenja angažujemo na neki način, ali ni to nije pošlo za rukom, nijesmo riješili ovo pitanje.

Dakle, sada zakonski uređujemo pitanje pitanje civilne zaštite. Civilna zaštita, potpuno se slažem, je jako bitna i ona je važan segment i važna podrška sistemu zaštite i spašavanja. Ponovo naglašavam, nema civilne zaštite bez sredstava. To smo pokušali da obezbijedimo kroz ovaj zakon.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Nema civilne zaštite bez civila.

MIRSAD MULIĆ:

Bez civila dobro, ali govorimo o sistemu ovom, naravno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, pet minuta je prošlo.

Ima li još neko pitanje veliko? Ne, završna riječ je bila. Nije bilo politički, bilo je informativno.

Reći ću vam ja da su helikopteri vrlo skupa rabota. Vojska Crne Gore treba da kupi dva helikoptera.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o učešću Crne Gore u mehanizmu za civilnu zaštitu Evropske unije. Izvolite za, protiv nema niko.

Hvala vam. Glasalo je 46 poslanika, 43 za, tri protiv i nije bilo uzdržanih.

Idemo na sljedeću tačku dnevnog reda: ***Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Međunarodne organizacije i kriminalističkih policija Interpol-a, o priznavanju Interpolovih putnih isprava.***

Tu je generalni direktor Direktorata za međunarodnu saradnju u Ministarstvu unutrašnjih poslova Ivan Ivanišević. Izvolite.

IVAN IVANIŠEVIC:

Hvala, predsjedniče.

Preciznost ovog sporazuma o priznavanju Interpolovih putnih isprava dozvoljava i meni da ovo prvo obraćanje na plenumu bude veoma kratko i veoma konkretno. U prvom redu želim da vam kažem da je riječ o još jednom koraku koji države članice Interpol-a čine u cilju stvaranja mobilnosti nosilaca Interpolovih putnih isprava da putujući iz jedne u drugu zemlju, da tako kažem, preskoče uobičajene proceduru, a sve u cilju ispunjavanja mandata ove međunarodne policijske organizacije. U tom kontekstu želim da vas informišem o jednoj interesantnoj simbolici, simbolici broja 100. Dakle, prilikom svoje posjete Crnoj Gori tadašnji generalni sekretar Interpol-a je promovisao ovaj sporazum i to je bila stota država koju je on posjetio tokom svog mandata, a u trenutku potpisivanja sporazuma na 100-tu godišnjicu Interpol-a Crna Gora je bila stota država koja je potpisala ovaj sporazum.

Što se tiče njegove praktične primjene, ona se ogleda u sledećem. Stupanjem na snagu nosilac Interpolove putne isprave neće imati obavezu pribavljanja crnogorske vize i imaće mogućnost da boravi u našoj zemlji do 90 dana ako uz tu punktu ispravu prikaže važeći nacionalni pasoš, odnosno 30 dana ako uz Interpolovu putnu ispravu prikaže važeću ličnu kartu. To je to. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Sve onako po cetinjski, prvi put se obraća Cetinje na Cetinju i tako redom, dodamo još jubilarnosti čitavoj priči. Mislim da ovdje nema što da zborimo, što bi rekli.

Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Poštovani predsjedniče, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani, poštovani gospodine Ivaniševiću,

Vrlo je važno da nam odgovorite i voljela bih da čujem odgovor ako je Crna Gora postala punopravna članica Interpola 2006. godine u septembru, par mjeseci nakon naše nezavisnosti, zašto se ovoliko čekalo da se potpiše ovaj sporazum? To je prvo pitanje.

Ovo iz razloga što je Pozitivna Crna Gora stvorena sa jasnim motivom da osnaži institucije ove države, jer nakon obnavljanja naše državnosti naše institucije su potpuno nerazvijene na način kako to mi čekao, očekujemo i želimo. Na kraju, uradićemo sa svim onim spremnim snagama u Crnoj Gori da se bore za punu vladavinu prava. U tom pravcu želim da kažem da smo u proteklih devet godina od kako smo smo dobili našu državnost imali veoma dobro umrežene kriminalne mreže na međunarodnom nivou, a kraci tih mreža su dostezali i u Crnu Goru. Iz tog razloga na ovo pitanje koje sam ranije postavila želim odgovor.

Ako se tako uspješno umrežavaju kriminalci i kriminalni milje tako dobro funkcioniše u prekograničnom i međunarodnom smislu, onda je sasvim logično da se konačno pristupilo i potpisivanju ovog sporazuma i očekujemo da ovaj sporazum da i efekte. Ovo je važno zbog ove godine koja je upravo u teku, 2015.godine, koja može biti ključna za naše dalje da idemo kako treba ili za naše zaustavljanje. Ako dođe do zaustavljanja neće biti dobro, ako budemo išli dalje, a možemo ići dalje samo sa mjerljivim rezultatima u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou i u smislu pune vladavine prava sa stanovišta uspostavljenih institucija, onda možemo razgovarati na civilizovan način, ako ne onda ćemo se nekim drugačijim metodama morati boriti da stvari kreću u dobrom pravcu,svakako legitimnim za Crnu Goru, što ne želimo. Želimo dobar pravac za našu zemlju, a to su državni interesi. Pitanje naših evroatlantskih integracija je pitanje od državnog interesa za Crnu Goru i ovaj Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i međunarodne organizacije kriminalističkih policija Interpola je vrlo važan u tom pravcu. On

podrazumijeva, za građane Crne Gore kratka informacija koju ste vi dali na način kako to Cetinjani rade vrlo brzo, ali efikasno svakako, ali da evo ima i ova sjevernjačka varijanta da im se pojasni šta ovo znači.

Ovo znači da kada Interpolov službenik ima potrebu da dođe ovdje u Crnu Goru, više nema potrebe da prolazi kroz proceduru administrativnu za dobijanje viza. Praktično, narodnim jezikom rečeno, u koliko ste utvrdi da ovdje postoji dovoljno dokaza da bi se utvrdilo da postoje neke kriminalne organizacije ili ne samo u Crnoj Gori nego i šire jednostavno sa putnom ispravom Interpolova službenika Interpolova može doći i pri tom mora pokazati svoj nacionalni pasoš ili svoju ličnu kartu. Razlika je ukoliko pokaže nacionalni pasoš imaće boravak od 90 dana, a to ste zaboravili da kažete, evo građani da čuju, u koliko pokaže svoju važeću nacionalnu ličnu kartu imaće pravo na 30 dana da boravi u našoj zemlji.

Želim im dobrodošlicu u ime Pozitivne Crne Gore, želim im dobrodošlicu u ime državnih interesa Crne Gore, želim im dobru saradnju sa našom policiom, sa našom Agencijom za nacionalnu bezbjednost koja konačno mora početi da radi svoj posao, jer do sada su štitili privatne interese, a kako idemo u susret NATO integracijama i evropskim integracijama, moraće konačno da rade u zaštiti nacionalnih interesa, a ne interesa pojedinaca. U tom pravcu očekujemo od vladajuće strukture da učini sve da se reformišu službe bezbjednosti i da dobijemo pozivnicu za NATO savez, jer je to ono što je Crnoj Gori kao državi vrlo važno.

Na kraju, želim da završim sa tim, jer imam još minut, a želim da upotrijebim ako nijesam prekoračila svoje vrijeme, predsjedniče, da li sam prekoračila svoje vrijeme? Hvala. U svakom slučaju, želim samo da kažem da će ova saradnja podrazumijevati da ćemo imati kvalitetnu međunarodnu pravnu pomoć sa zemljama koje su u Interpolu, a njih je 180 i nešto, čini mi se. Imaćemo, takođe, kvalitetnu mogućnost da dođemo do dokaza i da prosljedimo dokaze i, što je najvažnije, s tim završavam, imaćemo mogućnost da organizujemo zajedničke kriminalističko operativne akcije, što je vrlo važno, a krajnji cilj jeste borba protiv prekograničnog i međunarodnog organizovanog kriminala koji je velika prijetnja za globalnu bezbjednost, a posebno za bezbjednost i sigurnost građana Crne Gore. U tom pravcu ćemo podržati ovaj zakon i očekujemo

vidljive rezultate nakon glasanja za ovaj zakon, a to zavisi od tužioca i od naše policije, kao i Interpol-a. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Shvatio sam da vi želite trajni boravak, a ne 90 dana.

Da li se još neko javlja za riječ? Hvala vam.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Međunarodne organizacije kriminalističkih policija Interpol-a o priznavanju interpolovih putnih isprava. Za, protiv, uzdržani? Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 46 poslanika, 45 za, jedan nije bio za, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili zakon.

Idemo na **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore**. Predlagači su kolegica Šćepanović sa kolegama Nuhodžićem, Vuletićem i Stanišićem. Bio je zakon nedavno kod nas, a sada je u umivenom stanju opet pred nama sa drugim predlagačima. Izvolite, kolega Nuhodžiću.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Vi ste u pravu. Ovaj zakon je bio u skupštinskoj proceduri, bio je na raspravi u parlamentu 18. februara. Naša rasprava trajala je negdje oko pet sati. Utisak je iz te rasprave bilo većinsko opredjeljenje da treba sankcionisati odlazak državljana Crne Gore na strana ratišta i njihovo učestvovanje u stranim oružanim formacijama. U krajnjem skoru kada smo se izjašnjavali na ovaj zakon, na izmjene i dopune Krivičnog zakonika, on nije dobio većinu iz razloga što su bile predložene i neke druge norme koje su uticale da ovaj predlog izmjena i dopuna zakona ne dobije većinu. Mi smo se kao poslanici odlučili da predložimo ovaj zakon, kako ste vi rekli, u umivenoj formi sa nekim preciziranjem nekih stavova, cijeneći raspravu koja je bila tog dana sadržajna i korektna i koja je trajala negdje oko pet sati, ali smo cijenili potrebu i neophodnost da je potrebno što prije definisati pravni okvir i sankcionisati odlazak državljana Crne Gore na strana

ratišta i njihovo učešće u stranim oružanim formacijama. O štetnim posljedicama učešća naših državljana na tim ratištima, mislim da je suvišno govoriti i prethodna rasprava je bila potkrijepljena sa činjenicama štetnosti učešća naših građana na tim ratištima.

Procijenili smo da će sankcionisanje imati i treba da ima preventivno djelovanje i da će djelovati preventivno na one državljane i ona lica koja se pripremaju da izvrše ova krivična djela. Usvajanje ovog zakona je prilog međunarodnom miru i međunarodnoj bezbjednosti. Prilog je i putu Crne Gore koje je ona strateški definisala i trasirala, a to su evropske i evroatlantske integracije. Usvajanje ovog zakona je i prilog zaštite života i posljedica koje građani Crne Gore imaju od odlaska na strana ratišta. Ne želim da ponavljam onu priču koju sam govorio 18.02. Samo želim da istaknem šta smo mi to uradili, inovirali u ovom tekstu, respektujući raspravu koja se čula 18.02.

Posebno ističem preciziranje definicije šta se smatra oružanom formacijom. Precizirano je u odnosu na prethodni Prijedlog zakona pod kojom se smatra strana vojska ili policija, paravojna formacija ili parapolicijska formacija i ovo je dodatak, osnovana protivno zakonu, drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava. Na ovaj način smo izvršili preciziranje strane oružane formacije tj. precizirali odnos prema stranoj oružanoj formaciji. Takođe smo u odnosu na vladin predlog izbrisali riječ "podstiče", brisali smo je iz stava upravo iz razloga jer je isto obuhvaćeno članom 24 Krivičnog zakonika koji podstiče podstrekavanje, tako je to već obuhvaćeno ovim članom, a cilj ove odredbe je da se sankcioniše i pozivanje na vršenje ovog djela. To su dvije stvari koje su u odnosu na vladin prijedlog. Sumirajući raspravu i slušajući, mi koji smo predlagači ovog zakonskog teksta, procijenili smo da treba da se nađe u ovom zakonskom tekstu. Mislim da je interes Crne Gore i njenih građana da se ovaj zakon što prije usvoji i omogući nadležnim institucijama da mogu svoj posao raditi kvalitetnije. Toliko i hvala vam na pažnji.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Nuhodžiću.

Imamo prijavljene redom, u ime DPS-a kolega Stanišić, DF-a kolega Pavlović, Aleksandar Damjanović SNP, Goran Tuponja Pozitivna Crna Gora i kolega Nimanbegu, Klub četiri partije kolega Popović i kolega Banović u ime SDP-a. Čuli ste ko je prijavljen. Idemo redom.Izvolite, kolega Stanišiću, pet minuta.Ovo je u ime kluba, ne u ime predлагаča.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala vam, gospodine predsjedniče.

Uvažene koleginice i kolege, poštovani građani,

Uz rizik da se ponovim sa kolegom Nuhodžićem koji je zajedno sa koleginicom Šćepanović, kolegom Vuletićem i sa mnom podnijeli ove izmjene i dopune Krivičnog zakonika, reći ću nekoliko riječi o istom.

Svaka demokratska država koja poštuje vladavinu prava, ljudska prava i suverenitet država mora sankcionisati učešće svojih državljana u sukobima u inostranstvu.Ovo podrazumijeva ne samo djelovanje jedne države već cijele međunarodne zajednice, što potvrđuje i Rezolucija Ujedinjenih nacija o stranim borcima kojom je i usaglašen Prijedlog zakona koji smo mi podnijeli, a znamo da je ta rezolucija donesena 24.septembra prošle godine.

Propisivanjem novog krivičnog djela, učestvovanjem u stranim oružanim formacijama inkriminišu se svi oblici učešća u sukobima iz Rezolucije Ujedinjenih nacija, ne samo direktno učešće boraca u inostranim sukobima već i svi drugi oblici svako ko vrbuje, regrutuje, priprema, organizuje, rukovodi, prevozi ili organizuje prevoz, obučava pojedinca ili grupu ljudi u namjeri pridruživanja i učestvovanja u stranim oružanim formacijama. Prijedlog zakona obuhvata i lica koja nude, daju, obezbjeđuju, traže, prikupljaju ili prikrivaju finansijska sredstva, fondove, materijalna sredstva i opremu namijenjenu za izvršavanje ovih djela. Prijedlogom se definiše i pojам strane oružane formacije, što je unaprijeđena definicija u odnosu na prijedlog koji je Vlada podnijela na prethodnom našem zasjedanju. Sankcioniše se svaki vid učešća crnogorskih

državljana na stranim ratištima, bez obzira da li su pobude političke, religiozne, finansijske ili su u pitanju lična uvjerenja. Propisivanjem ovog krivičnog djela neće se samo uticati na suzbijanje ovih radnji u budućnosti već će preventivno djelovati.

Ovo posebno iz razloga što je praksa pokazala da se nakon učestvovanja u stranim oružanim formacijama lica vraćaju u matičnu državu i postaju nosioci propagandnog djelovanja i podsticanja drugih lica na učešće u ratnim ili oružanim sukobima u drugim državama. Mi to posebno znamo sa ovih prostora na kojima je prije deceniju i više bilo ratnih dešavanja, pa znamo kako dolaze ljudi koji su optuživani i optuženi za ratne zločine izdržali kaznu, pa se vraćaju u matične države i postaju narodi heroji, što nije slučaj, isto se dešava i sa onima koji idu na strana ratišta, pa se vraćaju i veoma opasno djeluju na sredinu iz koje su otišli tamo.

Iako prema zvaničnim podacima broj građana Crne Gore koji učestvuju ili su učestvovali na stranim ratištima nije veliki, moramo imati u vidu da je Crna Gora mala država i da taj broj, pa makar bio i zanemarljiv predstavlja razlog za zabrinutost. Kako učešće stranih boraca u oružanim sukobima može da izazove ozbiljne političke posljedice i da se loše odrazi na državu koja nije direktno umiješana u sukob, kao poslanici Demokratske partije socijalista podnijeli smo ovaj prijedlog zakona i nadam se da će biti usvojen jednoglasno u ovom parlamentu, iz razloga što je u toku rasprave na skupštinskim tijelima bilo priče da su izmjene ovog krivičnog zakonika vezane isključivo za ispunjavanje uslova za NATO integracije, s čime se ne slažem. To znamo dobro mi poslanici koji smo bili sada u studijskoj posjeti Briselu, da nas je izvestilac za Crnu Goru ispred evropskog parlamenta gospodin Čarls Tanok pitao zašto nijesu usvojene izmjene i dopune Krivičnog zakonika vezano za ovo. Pitao je da li će to biti usvojeno dok on bude pripremao naredni izvještaj za Crnu Goru. Onda smo ga informisali da će to biti, kao što se danas dešava, to biti urađeno na prvom redovnom proljećnjem zasjedanju i to radimo danas.

Još nešto da kažem. To je, takođe, jedan od uslova i prema evropskim integracijama. Evropski parlament priprema, takođe, jednu rezoluciju i pripremio je Nacrt prijedloga rezolucije, takođe vezano za učešće na stranim ratištima iz država članica Evropske unije, što se potpuno podudara sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti

Ujedinjenih nacija. Tako da nijesu istinite priče da je to samo razlog da ispunjavamo NATO standarde. Ne, moramo da bismo bili ozbiljan kao što jesmo kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, moramo napraviti ove izmjene i dopune Krivičnog zakonika da bi se pridružili i zajedno borili protiv ovih inkriminisanih radnji koje se dešavaju u Evropi i šire. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama.

Najavio sam kolegu Pavlovića, a da se pripremi kolega Banović. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, ovo je jedno jako bitno pitanje i jako bitna rezolucija u ovom vremenu globalne borbe protiv terorizma i ona je naša međunarodna obaveza kao države. Moj prethodnik kolega Stanišić je vrlo jasno i čini mi se prilično obuhvatno ukazao na sve aspekte ovog problema. Problem je kako taj da naši građani učestvuju ili bivaju vrbovani, trenirani, finansirani da učestvuju u terorističkim organizacijama i terorističkim aktima, tako i taj povratni tzv. negativni efekat. To je kada se oni vrate nakon toga ratnog perioda ovdje kod nas, onda oni predstavljaju ozbiljan bezbjednosni izazov za nas ovdje u Crnoj Gori. Kolega Stanišić je rekao ono što stoji uostalom u obrazloženju ovog akta, a to je u ovom poglavlju usaglašenosti sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama, gdje je napisano da je on, kako reče i moj kolega prethodnik Stanišić, u potpunosti usaglašen sa rezolucijom Ujedinjenih nacija 2178 od 24. septembra 2014. godine. Sve bi to bilo sjajno kada bi bilo istina, ali nije istina. Ova rezolucija ne propisuje stvari na način kako vi interpretirate u ovom zakonu. Sada ću vam reći za one koji nijesu pogledali rezoluciju, a može da se nađe na sajtu da se pročita, ona vrlo jasno

definiše problem zbog koga se donosi rezolucija. Problem su tzv. FTF (Foreign terrorist fighters ili, što bi na našem jeziku moglo biti skraćeno, STB strani teroristički borci. Nigdje se u ovom vašem zakonu ne pominje terorizam. Vi ste prošili granice ovoga do neprepoznatljivosti.

Želim da apelujem još jednom na parlamentarnu većinu koja nas drugi put dovodi u priliku da se izjašnjavamo o jednom tekstu koji je navodno tekst kojim se postupa u skladu sa pomenutom rezolucijom, da više ne pravi ovaj cirkus. Jer, tamo gdje se posmatra, a posmatraju nas svi naši zapadni partneri, stiče se utisak da u ovom parlamentu nema parlamentarne većine tj. nema većinske volje da se utvrdi zakon koji je tražen tom rezolucijom 2178 od 24. septembra 2014. godine. Za one koji nijesu vidjeli rezoluciju, sada ću im reći da u članu 2 te rezolucije vrlo jasno se definiše ko su ti na koje se ta rezolucija odnosi. Kaže se ti strani teroristički borci, pojedinci koji putuju u zemlju koja je druga od zemlje njihovog porijekla ili nacionalnosti iz razloga planiranja, pripreme, učešća u terorističkim aktima ili u obezbjeđivanje ili korišćenje terorističkih treninga koji su uključeni i povezani sa oružanim konfliktima. Dakle, teroristički akti, pojedinci koji postaju dio terorističkih grupa učestvuju u terorističkim aktima u okviru nekog oružanog sukoba. Jer, nijesu svi učesnici u nekom oružanom sukobu, recimo u Siriji, teroristi. Imate vojsku jedne međunarodno priznate države koja je članica Ujedinjenih nacija i glasala za ovu rezoluciju koji nijesu teroristi. Ovim vašim zakonom, poštovane kolege, vi njih obuhvatate. U članu 3 te rezolucije se kaže - posebno brine pojava foreign terrorist fighters, znači stranih terorističkih boraca koji su se pridružili i drugim terorističkim grupama koje su povezane sa Al Kaidom itd.

Poštovane koleginice i kolege iz DPS-a, još jednom apelujem na vas da prestanete sa ovim parlamentarnim cirkusom oko ovog veoma bitnog pitanja. Jer, kao što reče kolega Stanišić, naši sagovornici i u Evropskom parlamentu i uopšte naši partneri sa Zapada počinju da sumnjaju u vašu istinsku posvećenost da se jedan ovakav akt doneše u crnogorskom Parlamentu. Samo želim da još jednom podsjetim crnogorsku javnost da u ovom zakonu koji predlaže parlamentarna većina nema nigdje terorističkih grupa, nigdje se ne pominje riječ terorizam, širi se zabrana, kriminalizuje se učestvovanje u bilo kakvim vojnim formacijama i upotrebljava se, kako reče kolega

predлагаč, formulacija koja treba to da ispegla. To je da on i u skladu sa zakonom formiran. Ja vas pitam, kojim zakonom, crnogorskim? Ako je u skladu sa crnogorskim zakonom niti sirijska vojska, niti NATO nije formiran. U skladu sa kojim zakonom? Sa zakonima drugih država. Ako je u skladu sa zakonima drugih država onda su i NATO i sirijska vojska u skladu sa zakonom formirani.

Dakle, vi pravite ovdje jedan galimatijas koji može da nam se obije o glavu i nemojte to više da radite. Prijatno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Evo, samo da kažem, pomenut sam nekoliko puta od kolege Pavlovića i zaista mi nije jasno da me čovjek citirao 20 puta i 20 puta se složio sa mnom da bi na kraju rekao da je to cirkus. Ja zaista to ne razumijem. Ovo su ozbiljne stvari i mi smo ozbiljna država i ozbiljna partija kojoj pripadam, koja želi da bude članica Evropske unije. I ovo su stvari, a ko kome više vjeruje u Briselu, to je gospodin Pavlović dobro osjetio sad kad smo bili u zajedno. Prema tome, mi da bismo obuhvatili i one koji mimo važećiz zakona pridružuju se bilo kojoj vojnoj formaciji i policijskoj, bilo da je ona legalna ili regularna ili nije, to se sankcioniše, jer ne može državljanin jedne države da ide i da pristupa vojnim formacijama druge države bez sankcija. Vi znate dobro uvažene kolege da mi kad se ide u mirovne misije, da ovaj Parlament odlučuje o našim državljanima kad idu u mirovne misije. Postoje međunarodni sporazumi i ugovori, jer to može da se reguliše, ali kolega Pavloviću ti se međunarodni sporazumi verifikuju u ovom Parlamentu. Mi smo, ne da smo izbjegli terorizam, nego smo obuhvatili sve one koji idu iz naše države i učestvuju u bilo kojim formacijama u drugim državama i idu na bilo koja ratišta i bilo šta da rade, prema tome to smo proširili. Prema tome to je u skladu i sa Prijedlogom nacrta

rezolucije gdje se nigdje ne pominje kriminal nego se kaže strani borci, koja će biti usvojena vjerovatno u aprilu ove godine u evropskom Parlamentu. Prema tome, mi smo ovo ozbiljno shvatili, a Vi,kolega Pavloviću, nemojte neozbiljno da pričate o ozbiljnim stvarima.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Pavloviću, ovo je bila klasična replika. Uvodno izlaganje nije za spominjanje kolega.

Izvolite, to možete.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče.

Volio bih da mi Vi, pošto ste dali kaznenu repliku, koliko sam shvatio, kolegi Stanišiću, da mi kažete gdje sam ja to pomenuo njega u negativnom kontekstu i gdje sam citirao ga netačno. Samo sam rekao da je ono što se ovdje stvara u crnogorskom Parlamentu već drugi put sa jednim zakonskim predlogom koji tangira jednu nevjerovatno značajnu temu za jedan od ili obadva ustvari magistralna pravca crnogorske međunarodne politike, da se pravi cirkus, ostajem pri tome. Zašto se gospodin Stanišić našao lično pogoden sa time, to zaista ne znam, pa bih želio da Vi koji ste mu dali repliku da to objasnite ili da meni date da ovo tretiramo kao komentar, protiv čega nemam ništa protiv i da mi date priliku da odgovorim gospodinu Stanišiću.

Gospodine Stanišiću, ja sam još prije 25, prije 30 godina sam vrlo jasno riješio pitanje odlaska građana, državljana Crne Gore na tuđa ratišta. Kada ste svi vi vrlo bili prisutni u regionu na ne crnogorskim ratištima sa oružjem u rukama, ja nijesam htio da idem, zbog toga sam bio u zatvor. Prema tome, ne morate meni da objašnjavate iako nijesam pravnik.

Kolega Stanišiću, ovdje se ne radi, ovdje se radi o jednoj, dozvolite mi da kažem kao laik, čini mi se da ja kao laik mogu da sagledam da se ovdje radi o jednoj pravnoj neukosti koja proizilazi iz jedne po mom mišljenju nečasne političke nage, da se stvori jedan mutni okvir unutar koga ćete vi nešto pokušati da radite. Ja samo jednu stvar ako ste mi već dozvolili, samo još jednu stvar da pitam.

Znači, strane vojske, je termin koji vi ovdje uvodite. Ne teroristi, ne terorističke grupe, nego strane vojske. Je li NATO naša vojska ili strana s obzirom da Crna Gora još uvijek nije članica NATO-a? Vidite li vi koliko prostora pravite za one sumnje koje sam pomenuo kod naših zapadnih sagovornika o tome koje su vaše stvarne namjere. Ja ih potpuno razumijem, ja ih stalno uvjeravam da vaše stvarne namjere nijesu ni Evropa ni NATO, vi samo trgujete da bi nastavili da vladate.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovane kolege,

O ovim stvarima, o ovom zakonu smo u suštini razgovarali prije 15 - 20 dana i ja ne bih današnjoj diskusiji oduzimao previše vremena. Samo bih ponovio osnovni argument i osnovni razlog zbog koga je Klub Socijaldemokratske partije podržao suštinu ovog zakona, ovih izmjena Krivičnog zakona u predhodnom pokušaju i zašto to radimo danas.

Dakle, osnovni razlog zašto to radimo jeste što se nadamo i vjerujemo, očekujemo da će se uvođenjem ovog zakona u našu praksu spriječiti bar dobrim dijelom da naše usijane glave, izmanipulisane glave idu po svijetu i daju doprinos svjetskim

sukobima, svjetskoj mržnji, svjetskom ubijanju mimo ovoga što su danas međunarodni standardi, standardi međunarodnog prava u ratu u borbi i u odnosima između zemalja u oružanim sukobima.

Dakle, zato mislimo da pokušamo da spriječimo taj negativan doprinos naših građana tamo i mislim da to možemo ovom zakonom uraditi i mislim da ne treba da se posvađamo oko sad te formulacije obuhvata i širine, to upućujem i kolegi Pavloviću i kolegi Stanišiću, da tu suštinu zamaglimo da to ne doprinesemo. Pvrenstveno da naši ljudi ne idu tamo gdje su ti sukobi ne definisani, gdje su ta pravila tih sukoba oružanih borbi mimo međunarodnih standarda i mimo pravila Međunarodnog prava.

Vidite, vrlo je teško danas i naći neku definiciju, mislim i da ne postoji kao takva, za koju bi se svi mogli zakačiti u smislu međunarodnog prava, upotrebom u unutrašnjem pravu oko terorizma. Za jedne je nešto terorizam, za neke oslobodilačka akcija itd, itd i otprilike smo na istom terenu i u jednom i u drugom slučaju. Ali, zaista mislim da je bolje, nijesam dosad ulazio ni u motivaciju niti u formulacije ovoga što su kolege predlagale, ali da je bolje ići nešto šire i mislim da će se to i potvrditi u praksi da je to bolje.

Dakle, najmanje što možemo učiniti, mi ne možemo spriječiti te sukobe, ne možemo dati dominantan pogled na međunarodnu javnost i sve to i opredjeljenje u odnosu na te sukobe, ali možemo bar da naše, ponavljam još jednom, usijane glave, izmanipulisane glave ne idu tami i ne vraćaju se otud sa tim iskustvima koje, ponavljam još jednom, toj vrsti borbe i tim vrstama borbe da ih, sa tim znanjima da nam dolaze u Crnu Goru nazad. Tako da vas pozivam sve da mi ovo usvojimo ovako kako je predloženo ako je moguće, a da vidimo naredno vrijeme da, na kraju krajeva komunikacija sa drugim ljudima koji znaju i državama koje nam možda mogu pomoći, ako smo nešto u tom smislu pogriješili i samoj praksi da vidimo o čemu se radi, pa možemo tu formulaciju na što se misli, definiciju tih sukoba možda možemo izoštiti, poboljšati, ali ja ipak mislim da je sad bolje da na koju god stranu svijeta idu da šede kući i da se batale učeća u nečemu što nije njihov posao. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kolega Damjanović, izvolite.

Ne, ne, nijesu spomenuti u negativnom kontekstu ni kolega Stanišić ni kolega Pavlović, samo su pozvani da glasaju za zakon.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Mislim da nas je kolega Banović pozvao sve da konsezusom doneсemo zakon.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Jeste, ali njih je po imenu.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Da, izvinjavam se, hvala.

Dakle, zahvaljujem.

Ako malo prekoračim dozvolite, jer ću jedini u ime Kluba, takav je dogovor da bih uštedio vrijeme Parlamentu diskutovati.I evo da i ja iskažem očekivanja da možemo doći do jednog rješenja koje će zaista obezbijediti jedan konsenzus vezan za namjeru ovog Predloga zakona.

Dakle, da podsjetim 27.februara, dakle, prije svega 18 dana ovaj predlog je pao u Parlamentu. Naravno, kako to predsjednik Parlamenta često kaže, moć poslanika je ista moći Vlade vezano za predlaganje akta. Iskoristiću jedno proceduralno pravo poslanika

dijela vladajuće većine da predlože slično rješenje da bi se zaobišle sve one dosadne procedure u Vladi vezane za Sekretarijat za zakonodavstvo i razne komisije.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Tu me nijeste dobro citirali, moć poslanika je veća od moći Vlade.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Tako je, upravo sad govorim o tome.

Hvala Vam, upravo govorim sad o tome i tako se izbjegnu sve one dosadne procedure, jedna komisija, druga komisija, Sekretarijat za zakonodavstvo, pa onda usaglašavanje u Vladi itd, i dobili smo brzopotezno Predlog zakona čak dase i, neće se gospodin Nuhodžić naljutiti, u Predlogu zakona pogriješilo njegovo prezime, štamparska greška, tolika je bila žurba da se nešto predloži.

E sad, nekisu mi rekli da je to došlo jer je neko slušao neke međunarodne zvaničnike koji su dali glas nakon glasanja u Parlamentu, iskazali razočarenje, zašto zakon nije prošao.

Dakle, najblaže rečeno, reći ću da je ta reakcija međunarodnih zvaničnika, jednog dijela međunarodnih zvaničnika, odnosno jednog zvaničnika bila nepotrebna, jer koliko god da smo, je li tako, gospodine Stanišiću, brojem mali i kvadratnim kilometrima mali, mi smo ipak jedna suverena nezavisna država, ovo govorim zaista iskreno. Pa valjda poslanici Skupštine te države mogu autonomno da donose odluke da glasaju o zakonima, a da niko sa strane ne sulflira, odnosno ne sugerire. Neću da vjerujem da je to bio razlog da vi to onako brzo podnesete, ali neka ste podnijeli Predlog zakona, evo raspravljamo o njemu shodno dogovoru na Kolegijumu i čini mi se da možemo da dođemo do zajedničkog rješenja.

S druge strane, parafraziraču narodnu poslovicu, u kontekstu da semalo rastereti ova rasprava i kolegu Stanišića koji je rekao da su neki strani državljeni dolazili ovdje da se bore, pa su onda odlazili u njihove države, tamo su postali narodni heroji. Možda bi se moglo reći na sljedeći način, možda su neki državljeni odavde, koristeći državne mehanizme, slali neke naše državljanе na teritoriju strane države, sad ja parafraziram i govorim kako bi se moglo reći. Možda su neki naši državljeni 90-tih koristeći državne

mehanizme slali neke druge naše državljane u tuđe zemlje da se bore, pa nijesu postali narodni heroji već predsjednici vlada, ministri i odgovorni ljudi u državnoj upravi. To čisto ovako kad se malo ovako čovjek želi našaliti, a Boga mi i ozbiljno razgovarati da vam kažem kako to može da se parafrazira.

No, da se vratim na predlog akta. Predlog akta je došao dakle 03.marta nakon toga bili su neki odbori, i mi nakon tih odbora nemamo više ovaj predlog akta. Ovdje je od pet članova izbrisano četiri, 4/5 zakona, sad imamo defakto predlog akta koji je podnio Zakonodavni, odnosno Odbor za politički sistem, to je dobro, dobro je da odbori to rasprave, dobro je da poslanici koji podnesu predlog akta uvide da su se malo ovako u žurbi preračunali i da dobijemo sad akt koji je defakto, ono što je došlo od strane odbora. Sada se govori samo o jednoj jedinoj stvari, govori se o stranim borcima, odnosno učesnicima u stranim formacijama. I, kako je gospodin Nuhodžić to rekao, dobili smo malo drugačije nijansirano rješenje gdje pokušavamo da ono što je možda bio nesporazum, odnosno kamen spoticanja do konsenzusa, sada riješimo na, da kažem, malo drugačiji način.

Ja i koleginica Marković smo ponovo podnijeli amandman, dakle i ponovo smo mišljenja da je našim amandmanom ovo mnogo bolje riješeno, time što je naš amandman u potpunosti usklađen sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti 2178 od 24. septembra koja u svakoj tački od ovih 26 ili 27 koje ima, operiše sa pojmom *terorističke strane oružane formacije*. Ako hoćemo da usvojimo Predlog zakona i donesemo ovdje zakon koji je potpuno usklađen sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti, evo šanse i moj prethodnik je ovdje govorio o potrebi i meni je drago, jer prošli put na glasanju ovaj moj amandman nije prošao za dva ili tri glasa, drago mi je što ćemo, čini mi se moći, ako imamo dogovora, doći do većine da prihvatimo amandman kolega iz SNP-a koji ide u pravcu potpunog usaglašavanja sa Rezolucijom i donijeti jedan zakon usaglašen. I ovo je sada veoma bitno što ću reći, daće veći manevarski prostor nego sadašnje rješenje, gospodine Nuhodžiću.Evo zašto, da sad budem potpuno otvoren. Ako stavimo riječ "terorističke" to daje nama Vladi i našim državnim organima diskreciono pravo da mi dalje cijenimo ko su a ko nisu teroristi. Ako damo ovako široko, pa onda procesuiramo nekog građanina, pod sumnjom da je učestvovao u stranim formacijama, mi ćemo onda

da dokazujemo ovdje u državi je li ili nije terorista, on će da se poziva na deklaracije, na dokumenta međunarodna, itd. I šta? Kako ćemo dokazivati?

A sada da ne ponavljam diskusiju koju sam imao 27. februara i da ne pričam o tome da bi i španski borci i Konstantin Popović i Peko Dapčević i Veljko Vlahović, shodno ovome što se sad predlaže od strane kolega iz DPS-a u tom vremenu bili procesuirani i da ne ukazujem ponovo na jedan nonsens da, shodno odluci o priznavanju Sirijske nacionalne koalicije, revolucionarnih i opozicionih snaga od 27. 12. 2012. imamo činjenicu da se sada najveći dio ove koalicije definiše kao teroristi protiv legalno izabrane Vlade gospodina Asada. I mi sada hoćemo one koje smo ohrabrili s ovom odlukom i poslali možda na tu teritoriju da se bore, da procesuiramo ovako širokom definicijom. Dakle, to je sve u prilogu, i naravno član 449a, na koji se nastavlja ovo što predlažu kolege iz DPS-a, odnosno ovaj zakon koji takođe govori o terorističkom udruživanju.

Dakle, samo malo da imamo sluha i da ne dočekujemo onako anblok - za ili protiv, već da zaista razmislite o dobroj namjeri kluba SNP-a da ponudi rješenje koje je dobro i za državu i da zajednički dođemo do rješenja da ovaj zakon usvojimo i negdje da tako uvažimo dobromjerne sugestije pojedinih stranih zvaničnika, kako se oni više ne bi razočaravali u ono što radi naša Skupština. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Moram da reagujem jer sam pogrešno citiran.

Ja sam ovdje govorio o zločinima koji su rađeni na prostorima bivše nam zajedničke države, pa su osuđivani na međunarodnim sudovima, a sada se u zemlje iz regiona vraćaju kao narodni heroji i tako ih građani dočekuju, ja sam to govorio, ni o kakvim drugim stranim državama. Prema tome kolega Damjanoviću, nešto kad želite da kažete unaprijed malo sačekajte dokle ispriča neko priču na koju ste već juče se bili

pripremili da odgovorite i nemojte da trčite, polako. Dobro saslušajte pa onda reagujte i onda citirajte i nemojte pogrešno da me citirate. Nijesam govorio ni o kakvim odlascima u strane države i vraćanje, to je tada bila zajednička država, zločin je napravljen na prostorima bivše nam zajedničke države, a sada se vraćaju u međunarodno priznate svoje države i narod ih prihvata ili dio naroda, kao narodne heroje. Dobro to znamo iz nedavnih primjera iz država u okruženju, pa znamo da su i evropski parlamenti o tome raspravljali, zasjedali i donosili određene rezolucije.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Daću vam.

Nijesu to sve bile, nije to bila zajednička država, već su te zemlje bile priznate međunarodno Ujedinjene nacije, 06. aprila 1991. je priznata Bosna i Hercegovina, da vam precizno dam datum, čini mi se, 1992. i Hrvatska isto tako, i Hrvatska 06. aprila. 1992.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Kolega Stanišiću, zaista je simpatično i interesantno.

Kažate, da sam nešto juče spremio i da sam sad htio da kažem. Onda smo se ja i Vi dogovorili juče, šta ćete Vi da diskutujete a da vam ja dam proceduralnu reakciju. Jesmo li se dogovorili? A nijesmo Boga mi, gospodine Stanišiću, malo se Vi i ja oko čega dogovaramo i malo se oko čega možemo dogоворити. Vjerujte mi dobro je što je tako, i dobro je što je tako.

S druge strane, rekao sam da sam vas parafrazirao, jer nikad ne citiram.Nikad, ne, ne, parafraza nikad ne može biti pogrešna.Ja nikad ne citiram nikoga ovdje u

Parlamentu, nemam potrebe za tim. Ima dovoljno ljudi koji su rekli, van ovoga Parlamenta, pametnih stvari da se njih može citirati.

Kada bih parafrazirao, što Vi kažete, da su nekidrugi ljudi dolazili u ove države, pa onda činili zločine a u njihovim državama, možete stenogram da vratite, postali heroji. Ja sam rekao da su neki državljeni iz naše države slali neke druge državljanе koristeći državne mehanizme u tuđe države i nijesu postali narodni heroji, već predstavnici Vlade. Ministri i odgovorni ljudi u ovoj državi u njenoj državnoj upravi. I bio sam veoma jasan i za razliku od vas mislim da me cijelokupna crnogorska javnost veoma, veoma dobro i precizno shvatila. Dovoljno je kad ja mislim, to je, gospodine Stanišiću, mnogo više, nego kad vi djelujete. Eto tako.

Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Procedura, kolega Pavlović.

Da čujemo Poslovnik i član Poslovnika.

KOČA PAVLOVIĆ:

Ja ću se na isti ovaj član pozvati na koji se kolega Damjanović pozvao sad kad je govorio. Ali, ja vam tu ne mogu pomoći.

Pa dobro. To govori o vašoj demokratičnosti, a mi vas znamo kao veoma demokratičnom.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Treći put uzimate riječ u proceduri, recite što je prva procedura.

KOČA PAVLOVIĆ:

Ja ne znam, ili ja imam tako kratko pamćenje, ali čini mi se da mi je ovo prva procedura.

Gospodine Krivokapiću, ja sam vrlo jasno ponudio da reagujem proceduralno prema vama sam reagovao i pitao vas i vi nijeste odgovorili na pitanje. Dužni ste po Poslovniku, ja sam prešao na komentar.

Sad samo želim da kažem kolegama dakle ne postoji apsolutno sa naše strane nikakvo neraspoloženje, da se ovo pitanje jako bitno pitanje, kako sam rekao, apsolvira na pravi način. Ali, ja ne vidim razloga kolege predлагаči zbog čega se napravio ovakav tekst koji nije u skladu sa pomenutom rezolucijom. Zašto nijesmo kao što obično radimo, prosto da kažem retifikovali rezoluciju u jednostavnoj formi. I upravo rasprava u kojoj se brkaju stvari, između ratnih zločina koji se dešavaju u što bi rekli legitimnim ratnim sukovima između dvije na zakonu zasnovane vojske. Tu se isto dešavaju ratni zločini.

Priču o ratnim zločinima brkamo sa pričom o terorizmu, a ova rezolucija Ujedinjenih nacija, isključivo rezolucija o borbi protiv stranih terorističkih boraca i dajte molim vas, saberite se konačno i napravite jedan normalni zakonski tekst koji ćemo ovdje izglasati, a koji se tiče toga. Nemojte da širite bezkonačno priču, došli smo do španskoga građanskoga rata na kraju ćemo do krstaških ratova doći.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Jedno pitanje se stalno vrti.

Možemo li dobiti odgovor od predлагаča, da bismo izbjegli ovako pobočna i stalna pitanja, zašto je pojам teroristička sporan i onda ćemo riješiti sve dileme?

Želi li neko u ime predлагаča da da odgovor na to?

Izvolite.

Onda ćemo izbjegći sve ove pobočne reakcije i pitanja.

Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Suština je, to je kolega Banović rekao, jedan od razloga, ali ne krucijalni, to će na kraju reći. Krucijalni razlog, razmišljali smo o pojmu teroristička organizacija, ali smo ipak procijenili da bi sa terorističkom organizacijom koju je teško definisati, terorizam još uvijek nema definiciju.

Govorio sam skoro o nacionalnim manjinama, postoje na stotine definicija terorizma i terorističke organizacije ni Ujedinjene nacije nemaju definiciju terorizma. Postoji samo jedan iskaz Ujedinjenih nacija iz 2004.godine, gdje oni ukazuju na odnos prema terorizmu. Suština je da treba sankcionisati, naša je suštinska namjera, krucijalna namjera da trebamo sankcionisati odlazak u strane vojne oružane formacije van Crne Gore. Znači, to je suština, zna se kako se učestvuje, eventualno u nekim oružanim drugim formacijama, to podrazumijeva međunarodne sporazume. To podrazumijeva odluku ove Skupštine.

Dakle, ne možemo suziti to samo na terorističke organizacije i samo još jedno, što je vrlo bitno. Ova pitanje se ne mogu rješavati uniformom, možda svaka država ima neku svoju specifičnost, ali je interesantno, da je ovo pitanje u regionu riješeno na isti način. Zemlje regiona koje imaju problem sa ovom pojavom, a to su: Srbija, Kosovo, Makedonija, Bosna i Hercegovina, ovo su pitanja Albanija, ovo su pitanje uredile na ovaj način, na isti način.

Dakle, cijenim našu pamet, ali mislim da treba u izradi dobrih rješenja cijeniti i pamet onih koji su ovo pitanje riješili i prije nas i riješili na način kao što mi sada rješavamo uz pomoć naravno eksperata, koji se bave ovim pitanjem. Ja sam imao priliku da na jednom okrugлом stolu, kad je ovo pitanje otvorilo Ministarstvo pravde učestvujem i čujem mišljenje eksperata po ovom pitanju.

Suština, evo još jednu stvar, ali sam to mislio u završnom da kažem, ili mislite sada da se obratim.

Dobro.Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da sad budemo operativni, bez namjere da podnosimo amandmane. Ali, ubacivanje riječi "terorističke" da se ne isključuje strane formacije ni širina tog zahvata. Mi imamo i upravu za borbu za pranje novca i finansiranje terorizma. Znači, ubacivanje riječi strane oružane formacije i terorističke organizacije, njima se ne sužava obuhvat norme. Dodaje se jedan drugi elemenat tog pojma, ne sužava se. Znači, ne sužava se, vi odlučite vi ste u materiji više i mislim da je na vama odluka, ali to nebi suzilo, nego samo dodalo jedan novi element u procjenjivanju u suštini povećalo obuhvat, nebi ga

suzilo. Da ostane strane oružane formacije i terorističke organizacije. Jer mi možemo proglašiti neku organizaciju terorističkom. Nama ne treba niko drugi, to može sama država Crna Gora da uradi. Moja sugestija.

Izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Evo u ime predлагаča suvisla je ideja prijedlog i možda sa veznikom mi. Možemo ići i terorističke organizacije. Ali, što kažete ulazimo u problem, da li u određenom trenutku moramo i definisati ako se otvori neki proces sudski itd.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ja sam dao po sto puta primjer. Britanija je svojim zakonom definisala Island kao turističku zemlju.Zbog neplaćanja štednih uloga britanskim građanima.Jeli vam jasno kolika je tu suverenost države? Znači jedna država je definisala drugu državu u skladu sa svojim zakonom, zbog neplaćanja štednih uloga britanskim državljanima. Tako to je sve u našim rukama, kada ćemo to uraditi.Možemo koristiti opštu formulaciju strane formacije kad nam to god odgovara.Ali, u nekom trenutku da bismo povećali značaj opasnosti, jer je za međunarodno pravno terorizam vrlo definisan pojam.Mislim da bi bilo korisno da damo i tu mogućnost da se zaštитimo.Ovo je moje znanje iz ranijeg obrazovanja. Evo da idemo dao je objašnjenje, kolega predložili smo da čujemo raspravu, pa na kraju možete.

Koleginice Jasavić, vi ste pravnik pa ćete pomoći.

AZRA JASAVIĆ:

U pravu postoji pravilo da ko može više, može i manje. Kad obuhvatite više, obuhvatili ste i manje. A treba da odredimo šta nam je cilj da li da obuhvatimo više ili da obuhvatimo manje. Mi smatramo da treba obuhvatiti više.Imamo vrlo jasne razloge za što.

Prije toga želim da se osvrnem kratko vezano za ovu temu, na pitanja koja su se danas ovdje otvorila. Otvorilo se pitanje ko je kriv i da li smo krivi što smo bombardovani. Predsjednik Parlamenta je konstatovao da nijesmo krivi što smo bombardovani, koristeći izlaganje uvažene koleginice, ali da smo krivi što smo bombardovali.

Ja bih samo kratko da konstatujem, ovo neću reći, a to je "ko se mača lati, od mača i gine". Pitanje krivice je veoma složeno i komplikovano, ali se njim bave i djeca.

Imam sina od šest godina, koji svojim drugarima u vrtiću zna da kaže: "nemojte na mene ići silom, jer sila rađa silu", pa ako vaša sila vodi moju silu, sudariće se naše sile i ni meni ni vama neće biti lako. Nije čitao Džozefa Naja, ali kao dijete vrlo jasno postavio neke stvari i pravda je ono što rješava svaku nepravdu. Pravdu možemo tražiti samo pred sudovima, ali u našim okvirima kada je u pitanju Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika oko ovog važnog člana, koji će podržati Pozitivna Crna Gora, moramo ukazati na neke probleme koje imamo u društvu. Biti stranac u tuđoj zemlji, to je logično i teško je. Ali, biti stranac u svojoj zemlji, to je mnogo, mnogo teže. Ovdje se danas govorilo o usijanim glavama koje treba spriječiti da idu da ratuju na tuđa ratišta. Ozbiljna država mora imati ozbiljnu agenciju za nacionalnu bezbjednost. A ozbiljna agencija za nacionalnu bezbjednost podrazumijeva da u njoj moraju raditi ozbiljni ljudi, sa ličnim, profesionalnim integritetom i porodičnim integritetom. To su oni ljudi koji se neće veljati, sa onim što su nezakonito stekli, već oni ljudi koji će kao siva eminencija čuvati ovu državu, njenu bezbjednost i njenu sigurnost i njen ekonomski opstanak, njenu privredu. U tom pravcu, želim da kažem, da je Agencija za nacionalnu bezbjednost dužna da prepozna rizične grupe sa stanovišta spremnosti, da se ovdje osjećaju kao stranci, a rođeni su u ovoj zemlji, a stranci se osjećaju, zato što mi koji smo svi zajedno odgovorni, osobito vlast, nije im pružila dovoljno osnova, da se ovdje integrišu na kvalitetan način. Završiću sa Andrićevim riječima parafraziraču, a to je da na Balkanu postoje ljudi koji sve što ne razumiju, nazivaju ružnim imenom. Ne možemo, ono što ne razumijemo, nazivati ružnim imenom. Naša agencija za nacionalnu bezbjednost mora biti sačinjena od ljudi koji imaju i dovoljno inteligencije i obrazovanja i širokih sposobnosti da ne etiketiraju ljudi da ne bude mržnje u ljudima i da ne proizvode neprijatelje ovoj državi svojim nepametnim i neodgovornim ponašanjem. Naša je obaveza da od svakog građanina stvorimo prijatelja ove zemlje. To ne možemo raditi, neozbiljnim i neodgovornim, politikama, posebno politikom bezbjednosti. I završiću sa tim, možemo ovaj zakon izglasati principom da što više obuhvatimo više čemo ih zaštiti, a imam vrlo jasne političke razloge o kojima možemo razgovarati, zašto je potrebno više, a ne manje. A ovo nije u suprotnosti sa rezolucijom.

Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Prije nego što dam riječ kolegi Nimanbegu.

Moj predlog o članu 4, pogledamo kod nabrajanja. Tačka 6 stranom oružanom formacijom u smislu ovog člana smatra se strana vojska ili policija, strana formacija ili parapolicijska formacija i teroristička organizacija osnovna protivna zakona i tako dalje. Stvar više i onda bismo imali konsenzus koji je, mislim važan oko ove teme.

Dajem predlog, bez obaveze da bude i saslušana a kamoli uvažena.

Kolega Nimanbegu, izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala, predsjedniče Krivokapiću.

Ja prvo želim prvo da pozdravim sve građane Cetinja i takođe svoje drage kolege i koleginice i vratio bih se 20-tak dana unazad, kada bi po meni gospodin Gjeloshaj i ja smo omogućili da danas imamo ovu raspravu iako su dosta medija prenijeli da je samo predsjednik ovog doma Krivokapić to omogućio. Znači mi smo tada principijelno povukli podršku zakonu iz razloga što je bio amandiran ili dati su amandmani i onda više nijesmo radili o zakonu koje trebao biti podrška ovog doma, podrška države, jednoj međunarodnoj rezoluciji Ujedinjenih nacija u pokušaju da zaustavimo građane Crne Gore ili građane da učestvuju na nekim ratištima, po kojima nebi trebali imati apsolutno nikakve veze.

Ja želim dati u ovom slučaju pošto su kolege poslanici zahvalili na trudu podnijeli ovaj predlog zakona i povukli određene amandmane koji opet nijesu imali veze sa tom osnovnom cilju da damo podršku Koinvenciji ujedinjenih nacija, dao bih podršku ispred Foce i našeg kluba u cijelosti, ali moram reći i sljedeće:

Ja lično sumnjam ovaj zakon ako se usvoji, a sa pažnjom sam slušao kolegu Pavlovića, kolegu Damjanovića i koleginicu Azru Jasavić, da je uvijek ima poslovica da je jutro pametnije od večeri. Iako je sad kasno popodne, ako smo kod jednog zareza, kod jedne riječi možda nesuglasni, možda treba glasanje ovoga treba ići za drugi dan, da se razmotri amandman i na odborima. Da bi ovaj dom dao poruku da se ovaj zakon treba izglasati. Ali želio bih da kažem sljedeće.

Ja sumnjam da će bilo koji građanin Crne Gore eventualno u bliskoj budućnosti pasti pod teret ovog zakona. Imam više razloga. Ako se ovdje razmišlja da se ovdje ovaj zakon spriječiti možda neke pripadnike islamske vjeroispovjesti da idu u Siriju. Treba ići od njihovih motiva, a njihovi motivi nijesu ovo zemaljski nego su vanzemaljski, oni su vezani uz vjeru i oni se sigurno ne plaše zemaljskih zakona čim idu tamo. Zato, ovo je jedna delikatna tema koje od svakog pripadnika Islamske vjeroispovjesti posebno intelektualaca, iziskuje da se u javno više angažuju, da ovih slučajeva nema. To važi i

za pripadnike drugih vjeroispovijesti koji idu zbog vjere istorije, na druga ratišta kao što je Ukrajina.

Znači, zakon je represivan, ali treba djelovat javno i da li ovaj dom, da li naše društvo ima dovoljno snage ja sumnjam, želim da mislim da imamo, ali mi smo jedna država koja nikad nije imala ilustraciju predsjedniče Krivokapiću i kad je nikad nijesmo imali ko zna koje službe i za koji interes to rade. Jer, sigurno, dosta ljudi ako su vrbovani nijesu vrbovani zbog vjere, nego su od nekih službi, koji su sigurno u neke strukture unijeli, ono što je njima potrebno, da bi napravili neku političku scenu, bilo ovdje, bilo u svijetu.

Zbog toga, zaključujem raspravu uz jasnu podršku u ovom zakonu i želju da je koncenzusom usvojimo.

Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama.

Mi ćemo i ovako ovaj zakon glasati šutra, jer je potrebno 41, neke kolege su imale obaveze koje su po našim običajima dosta važne. Tako ćemo sjutra glasati ima vremena da Odbor ako bude želio da razmotri amandman i ove sugestije što smo u dobroj namjeri razmijenili, da ne pogriješimo u pravnoj formulaciji da napravimo grešku, predlagač razmotri, pogleda možemo li doći do šireg koncenzusa ključna riječ je teroristička i da vidimo možemo li doći u ono što je kolega Pavlović citirao DF. Tada pomislimo imamo još dvoje diskutanata kolega Nimanbegu, kolegu Labudovića i kolegu Tuponju i završićemo raspravu o tome, a glasaćemo sjutra poslije glasanja o novim članovima Vlade.

Izvolite.

EMILO LABUDOVIC:

Zahvaljujem.

Želim da na početku zloupotrijebim svoju poziciju da iskoristim priliku da našoj koleginici Zorici Kovačević, čestitam na nominaciji za kandidata za ministra rada i socijalnog staranja, ja u toj Vladi koju ona ide mislim sve najgore, ali o njoj kao čovjeku, o njoj kao radniku, iskreno se nadam i kao budućem ministru kratkoga mandata, mislim sve najbolje.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

To znači da mislite bolje o Vladi, jer tamo će Vlada sigurno biti bolja, to je sasvim sigurno.

EMILO LABUDOVIC:

A sada da se vratimo ovome što je predmet naše današnje rasprave. I ako kao poslanik, i kao čovjek stojim na stanovištu da ovaj zakon nužan jer bi trebalo da predupriredi nešto što je sveopšte međunarodno zlo, ne mogu, a da se ne osvrnem na izvjesnu prisutnost određene doze licemerja koja prati ovu raspravu i ovo njegovo usvajanje. Zakon je pao, pa šta? Nije ni prvi ni posljednji, dešava se i dešavaće se. Ali je dovoljno bilo da se sa dvije adrese postavi pitanje zašto je pao pa da se onda u Kolašinu i Mojkovcu razlete da spasavaju međunarodnu zajednicu. A kad Kolašin i Mojkovac spasavaju međunarodnu zajednicu, onda ili nešto nije u redu sa Kolašinom i Mojkovcem ili sa međunarodnom zajednicom. Tako da ova varijanta da ovaj zakon na ove klupe dolazi preko Male Krsne je stvarno ne služi na čast Vladi i ozbiljnoj politici i odnosu prema jednom krajnje ozbilnjom problemu kakav je ovaj problem koji tretira ovaj zakon.

Međutim, nije licemjerje prisutno samo u ovom redovima i ovim klupama, prisutno je i u samoj međunarodnoj zajednici. Kažu da je zaborav najveća blagodjet koju joj priroda podarila čovjeku da ga spašava od trauma prošlosti, ali nemamo pravo da zaboravimo ono što međunarodna zajednica zaboravlja sjeća se tek onda kada su udarili njeni interesi. Nijesu prve glave koje su osjećene, a koje su bile prvi i osnovni motiv, da se usvoji međunarodna rezolucija i pokrene talas usvajanja ovih zakona osjećen je u Siriji, Libiji u Iraku i ne znam gdje. Ne, gospodo, koje zaboravio, podsjećanje, prve glave su u razmeđi između XX i XXI vijeka osjećene u Evropi, ovo je glava Blagoja Blagojevića iz mjesta Crni Vrh kod Konjica. I da stvar bude gora nije u rukama Mudžehedina iz Sirije iz Jemena nego u rukama medicinskog radnika državljanina i građanina Francuske. To je ono što međunarodna zajednica namjerno želi

da zaboravi. Tada nije bilo ni međunarodne rezolucije koja bi to osudila, nije bilo ni zahtjeva za donošenje ovakvih zakona ni za progonom tih ljudi koji su dolazili da svoje niske strasti životinjske iživljavaju ovdje u srcu Evrope.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Jednu rečenicu zbog principa.

Mi smo svi ovdje prošli kroz taj period kada je svako vodio neku fotografiju slične vrste. Naravno, nikada nijesmo dobili dokaze da je jedna od tih fotografija tačna, niti da je netačna. A nikada nijesmo imali dokaz niti da je tačna, niti da je netačna. To je vrijeme iza nas. I nije očigledno bilo vrijeme kome su te fotografije pomogle da bude bolje vrijeme, nego sasvim suprotno, te fotografije su bile dodatni podsticaj u to vrijeme da bude još i gore, gore i gore. I zato bih molio da fotografije za koje niko nije utvrdio, na pravno valjan način, da su valjane ne koristimo u domu koji mora polaziti od principa zaštite istine i tačnosti.

Ponavljam, ne znam jesu li i nijesu, ali taj princip ako uvedemo ovdje i krenemo opet u rat sa fotografijama mi nijesmo dom koji se bavi uzornim radom u interesu građana, a to znači širenjem principa pravde, ali i zakonitosti. Molim vas da više sa tim stvarima ne ulazimo u Parlament. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, do zadnjeg bih se zareza složio sa Vama kad bi to pravilo važilo za ono što se danas dešava. Mi ove fotografije danas imamo svako dnevno u svom domu, gotovo nema dana, ne znam jesu li autentične.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne u ovom Parlamentu.

EMILO LABUDOVIĆ:

A ovo je izvan naših života, mi smo ovaj pusto ostrvo.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ovaj Parlament je dobio pravo da odlučuje više od običnih parlamenata. Hvala.

EMILO LABUDOVIC:

Dakle, ovo zbog čega sam ja i dalje sumnjičav kada je riječ o ovom zakonu je sljedeće: Prije svega, imamo Zakon o borbi protiv terorizma u kojem nema ni riječi o terorizmu, zakon u kojem su u jednaku ravan i pravni položaj stavljeni regularne vojne formacije sa terorističkim formacijama. Imamo problem sljedeće vrste, gospodo: Mi smo zakonodavci pa pitam zakonopisca šta će biti dokaz na kojem će sjutra Tužilaštvo i sud temeljiti činjenicu da je neki građanin ili državljanin Crne Gore bio učesnik u stranoj vojnoj formaciji. Šta je dokaz? Dalje, da li se ovo odnosi, gospodine Krivokapiću, sada da se vratimo ozbiljnoj temi, samo na građane ili državljanine Crne Gore, jer u Predlogu zakona se stalno koristi sintagma *ko uradi*. Ja Vas pitam ko. Šta ćemo sa građanima države Crne Gore koji su istovremeno državljeni neke druge države, imaju obavezu da služe svoju vojsku u svojoj državi? Hoće li oni kad se vrate u Crnu Goru normalno sa svim legitimnim dokumentima koja ih čine građanima Crne Gore biti ovaj podložni ovim sankcijama? I šta ako građanin Crne Gore, bilo državljanin ili građanin, pristupi nekoj stranoj vojnoj formaciji koja pri tom učestvuje u mirovoj misiji?

Ja mislim, gospodine predsjedniče, da nama nije potrebna ova trka da budemo katolici veći od pape i da reagujemo čim neko migne u Briselu ili u Podgorici, već da sjedimo i da ozbiljno pripremimo jedan veoma ozbiljan zakon koji se i te kako može ticitati Crne Gore i njenih unutrašnjih odnosa. Ovaj parlament je imao odličan predlog zakona od strane gospodina Miljanića. Rekli ste tada dobar je ali treba da se doradi i svaka sljedeća dorada je bila gora od osnovnog teksta. Ja ne mogu pored duboke

svijesti i građanske i poslaničke, da ovo treba zaista treba riješiti zakonom, za ovaj zakon ovako koncipiran i ovako zbrda - zdola ne mogu glasati. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Kad smo pisali Ustav izjednačili smo građanina i državljanina. Prema tome, po Ustavu Crne Gore, ja pisao pa znao, nosilac suverenosti građanin koji ima crnogorsko državljanstvo. Izjednačen je pojam građanina i državljanina, to smo tako riješili. A druga stvar, zašto to mi ovdje treba da radimo na balkanu prije drugih, zašto što je pretposljednji rad na Evropskom prostoru vođen ovdje kod nas ne ni u Briselu, ne ni u Prizru nego ovdje, oni su poslednji put ratovali 1945. godine, a mi ratovali posljednji put tačno je 20 godina od Dejtona, ove godine u novembru mjesecu, i pretposlednji rat na evropskom tlu je bio ovdje. I mnogih psi rata, mnogi psi rata su još među nama, sa raznih strana, i zato smo mi u opasnosti vise. Da ne citiram Njegoša: "krv ljudska rana naopaka". Tako da znamo da to nije slučajno, zašto se mi moramo baviti prije od drugih sa ovim, i nije to slučajno i zato imamo odgovornost više i opreznost obaveza više.

Hvala.

Posljednji diskutant je kolega Tuponja.

Ostaje da glasamo još radna tijela.

GORAN TUPONJA:

Zahvalujem.

Uvaženi predsjedniče, uvažene kleginice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Evo kao zadnji diskutant po ovoj tački dnevnog reda. Ja bih htio da podijelim sa vama neko svoje razmišljanje vezano za ovaj Predlog zakona, a najprije da kažem da

sama namjera ovog zakona naravno nije sporna. I sami naum da građani Crne Gore, ne trebaju da učestvuju u bilo kakvim ratnim sukobima ili u nekim vojnim formacijama van teritorije Crne Gore, da to treba da bude sankcionisano zakonom je potupno prihvatljiva za Pozitivnu Crnu Goru i imaće svaku podršku u tom smislu.

Druga stvar je samo sprovodenje ovakvog zakona. Imamo cijeli set zakona koji nijesmo u stanju da sprovedemo, a posebno mislim da će ovaj zakon biti težak u smislu da se mora dokazivati da nečije učestvovanje van granica Crne Gore i da mu bude suđeno u Crnoj Gori. Mislim da tu stojimo praktično pred jednim neriješivim problemom, i da se ovaj zakon kako je to i praktično predлагаč rekao, a sa tim se apsolutno ne zlažem, donosimo više radi toga što je potreban da u procesu naših evroatlanskih integracija nego što će građani Crne Gore stvarno imati koristi od ovog zakona. Mislim da od pet članova ovog zakona četiri su povučena to dosta govori o brzopletnosti pisanje ovog zakona.Ja ću kao arhitekta, prepostavljam da ste Vi vas četvoro koji ste predlagači ovog zakona i svi pravnici, meni ovaj zakon nije jasan, ovaj zakon nije jasan jer kaže. Kada objašnjava šta je strana oružana formacija kaže, smatra se strana vojska ili policija itd.E sada Vas ja pitam, ima puno građana Crne Gore koji žive van Crne Gore, uzimimo za primjer građanina Crne Gore koji već 20 godina živi u Švedskoj možda ima državljanstvo švedsko, možda ima samo Crnogorsko i stalni boravak, da li taj građanin Crne Gore koji radi u švedskoj policiji je prekršio zakon, jer ovdje se kaže sa stranom oružanom formacijom smatra se strana vojska ili policija, strana paravojna formacija ili parapolicijska formacija osnovana protivno zakonu, drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava. Iz ove rečenice se ne zna da li je ovo osnovano protivno zakonu se odnosi na onu švedsku policiju.U istom tom članu, opet mislite na onoga građanina Crne Gore koji živi u Švedskoj, recimo kao primjer kaže- ko protivno zakoni ili drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava- ovo isto zahtjeva obješnjenje što znači ko protivno zakonu, kojem zakonu, onom švedskom ili nekom drugom, drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava otputuje radi prodrživanja ili učestvovanja pridruži se ili učestvuju u stranoj ili oružanoj formaciji, strana oružana formacija, to smo definisali, to je švedska policija, koja djeluje izvan Crne Gore, pojedinačno ili organizovanim grupama, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.Kažem, ja sam arhitekta, Vi ste pravnici meni ova zakonska norma nije jasna,

bez obzira da ne trebamo svi pravnici da bi razumjeli zakonske norme moramo svi da živimo i da poštujemo zakone, ova zakonska norma nije precizna. Dakle, ponavljam apsolutno suštinu ne dovodimo u pitanje, da se sankcionišu da bude po zakonu kažnjivo učestvovanje crnogorskih državljana u nekim ratnim sukobima, bilo kakvim vojnim formacijama, bilo kakvom nasilju, terorizmu van granica Crne Gore i to treba da bude. Ali izvinite ova pravna norma nije dala egzaktan odgovor na tu osnovnu zamisao. Hvala lijepo.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Prije kolege Popovića, pročitaću Vam član 9 Ustava: Potvrđen je i objavljen međunarodni ugovori i uopšte prihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjih pravnog poretku, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada se odnos uređuje drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva. Znači, mi terorizam imamo po osnovu međunarodnog prava u našem pravnom poretku i tako dalje, ali ostavljam to odboru da sutra rješava to pitanje.

Izvolite, kolega Popoviću, da završimo raspravu.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore.

Evo na početku da kažem stalno mi ove riječi dolaze -usijane glave, izmanipulisane usijane glave i onda se moramo vratiti onih dvadesetak godina unazad, vratiti se do medijske i državne manipulacije u Crnoj Gori do septembra 1991.godine kad je navodno 40 hiljada Kurda napadalo sa područja dubrovačkoga, ja znam da mnogima nije drago ovo posjećanje na to sramno doba crnogorsko, kad je napadalo Crnu Goru neki od naših naravno su se odazvali morali su bili su mobilisani, neki voljno, neki svojom voljom to je baš pravi termin za te usijane glave koje su tada krenule u

brato ubilački rat. Onda da se prisjetimo tome sam i ranije govorio, sa ovog svetog mjeseta Cetinja, uloge tadašnjeg Liberalnog saveza onog veličanstvenog mitinga u januaru 1992.godine, kad je krenula ona pjesma "sa Lovćena vila kliče oprosti nam Dubrovniče" nijesu to bile ovđe samo Cetinjani, Cetinjanke, tu je bila čitava Crna Gora, koja se kroz kordone policije probijala da dođe na taj veličanstveni miting koji je na neki način oprao obraz tadašnjoj Crnoj Gori.

Želim da iznesem stav Liberalne partije u vezi Zakona o izmjenama i dopunama krivičnog zakonika Crne Gore, a tiče se suzbijanja pojave učestvovanja državljana, državljanke u stranim oružanim formacijama kao i njihovo adekvatno kažnjavanje, već kasnimo sa sankcionisanjem crnogorskih državljana koji učestvuju kao borci na stranim ratištima, imamo i poginulih i ranjenih, a mi se mjesecima prepucavamo ko će biti predlagač izmjena Krivičnog zakonika opozicioni poslanik ili Vlada da budemo pošteni moramo reći da je ovo prvo predložio poslanik Miljanić, i ne znam ni zašto je odustao od ovoga. Da posjetim da Bosna i Hercegovina, Makedonija i Srbija imaju zakone u ovoj oblasti treba obratiti pažnju da ovdje imamo dva teška krivična dijela, učestvovanje u ratu ili oružanom sukobu u stranoj državi i organizovanje učešća u ratu ili oružanom sukobu. Jasno je da se ne može graditi pravedno društvo u kojem ima Crnogorskih državljanina koji ne kažnjeno odlaze na tuđa ratišta i ubijaju za račun drugih. Cilj ovih izmjena zakona je da se više ni jedan mladi čovjek ili žena iz Crne Gore ne vrati svojoj kući u kovčegu sa stranog ratišta kao što je zvanično bila sudbina jednog našeg građanina, a nijesam siguran da je to tačno. Naši zvanični podaci u najmanju ruku su sumnjivi, a to je da ih trenutno ima desetak koji se bore na stranim ratištima. Liberalna partija će podržati izmjene Krivičnog zakonika Crne Gore koji se tiču kažnjavanja odlaska Crnogorskih državljanina na strana ratišta. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Pošto ćemo ostaviti raspravu, da bi mogli završiti amandman otvorenu za završnu riječ predlagača da čujemo samo prestavnika Zakonodavnog odbora.

Kolega Kaluđerović. Izvolite.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala vam, gospodine predsjedniče.

Poštovana Skupština, poštovani građani koji prate naš rad.

Kao potpredsjednik Zakonodavnog odbora i izvjestilac po ovoj tački dnevnog reda da iskoristim priliku ne da vas obavijestim, jer ste dobili izvještaj da je Zakonodavni odbor većinom glasova članova Zakonodavnog odbora dao, da kažem zeleno svjetlo i ako da su dvoje članova Zakonodavnog odbora iz opozicije, koji su pomalo ljuti zbog načina rasprave ostali, ne bi dobio zeleno svjetlo tekst predloga ovoga zakona.

Ustao sam da saopštim nekoliko rečenica i da pozovem sve, posebno predlagače ovog zakona. Dakle, apsolutno sam uvjeren da nema kod nas niko dileme oko dobre namjere i oko cilja koji se želi postići, ali želim i ja kao pravnik da kažem. Mnogo čega što ovdje govorimo sprečavanje učešća u ratnim dešavanjima, sprečavanje terorizma i tako dalje, to ne piše u normi, a hoćemo da definišemo novo krivično djelo i zbog toga poziv svima. Kako je ovo koncipirano dovoljno je da neki građanin sa prostora Crne Gore, bez obzira na motiv, odlučim da potpuno pojednostavljenogovorim. Obuće policijsku ili vojnu uniformu Republike Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije, on je već učinio po ovoj normi krivično djelo. Bez obzira što se ništa nije desilo, bez obzira što je ovaj motiv apsolutno ružan. Ja mislim da nam nije to cilj i zbog toga poziv da napišemo normu koja će biti prava i odgovarajuća.

Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Ostavićemo samo završnu riječ kolegi Nuhodžiću. Predlagačima uputstvo da konsultujemo kolege profesore krivičnog prava da bismo imali normu, tu je kolega Kaluđerović potpuno u pravu. Normiranje krivičnih djela je jedno od najsloženijih poslova u pravu i bitno je da tu dođemo do norme koja može trajati i biti primjenjiva, jer je teško osuditi nekoga ako nemate dobro normirano biće krivičnog djela, teško ga je osuditi. Može biti sto puta kriv ako norma nije i biće dobro napravljeno on će moći da izbjegne kaznu. Hvala vam.

Možemo li sada da glasamo odluke o imenima u našim radnim tijelima? Ima ih osam. Te odluke su utvrdili naše kolege u Administrativnom odboru. Po Poslovniku bi trebali da glasamo pojedinačno. Imajući u vidu uslove ovdje koji postoje i sve ostalog, a na povjerenje Administrativnom odboru konsenzusom je to doneseno, možemo svih tih devet, osam izmjena, uz konstataciju na zapisnik da je to postignuto konsenzusom, tih osam izmjena u radnim tijelima ustanoviti jednim glasanjem. Imate li ih ispred sebe? Administrativni odbor je predložio da se dužnost Ustavnog odbora razviješi Velizar Kaluđerović, a izabere Neven Gošović.

Stavljam na glasanje predlog odluke ako ćemo tako da čitamo, onda da glasamo odmah. Ako čitam, onda možemo i glasati, nema problema nikakvih.

Možemo staviti na glasanje sve zajedno? Hvala vam. Svih osam odluka, mogu vam iz dati a vi ih čitajte.

Kolega Pavloviću, izvolite, ako hoćete daču vam, pa pročitajte.

Možemo li glasati jedinstveno ili ćete pojedinačno. Ima li neko prigovor da glasamo odjednom? Hvala.

Stavljam na glasanje svih devet odluka o izmjenama u našim radnim tijelima svih osam odluka na glasanje.

Za, protiv, uzdržani? Izvolite.

Prije nego što objavim glasanje, dvije vrlo važne napomene ču imati, ali da završimo glasanje. Hvala.

Glasalo je 44 poslanika, 39 za, pet protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili izmjene odluka o sastavu radnih tijela. Važni su iz prostog razloga, jer sjutra treba da se biraju pet ministara u Vladi. Dogovor je precizan bio na kolegijumu, počinjemo tačno u deset i po, što bi mi Primorci rekli ili od 10:30, kako bi se reklo uobičajeno. Rasprava će trajati do 13:45 tri sata. Ako počnemo na vrijeme na vrijeme ćemo i završiti. Poslije toga ćemo ovaj zakon glasati i pokušati nešto doraditi, ako budemo u mogućnosti i poslije toga će ići utvrđivanje dnevnog reda druge sjednice. Zato, i to je jedna važna napomena, formalno ostavljamo tačku šest sa današnjeg zasjedanja izbor i imenovanja otvorenu da ne bismo sjutra gubili vrijeme na utvrđivanje dnevnog reda, da bismo mogli početi u deset i po sa otvorenom tačkom i time direktno išli u raspravu o izboru Vlade. Jeste li razumjeli? Predlagač mora biti tu. Ne možemo početi bez ustavnog predlagača. Hvala vam.

18. 03. 2015. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, poštovani predsjedniče Vlade i članovi 40. Vlade Crne Gore, nastavljamo prvu sjednicu proljećnog zasjedanja u 2015. godini. Kao što smo rekli juče na Cetinju, danas ćemo birati, odnosno **odlučivati o pet novih ministara u 40. Vladi Crne Gore ministru pravde, ministru rada i socijalnog staranja, ministru kulture, ministru prosvjete, ministru zdravlja.**

U narodu je zdravlje na prvom mjestu, a kod nas je na kraju te liste.

I imamo i dva razrješenja, razrješenje ministra pravde i razrješenje ministra rada i socijalnog staranja.

Predsjednik Vlade Crne Gore predložio je da se Zoran Pažin izabere za ministra pravde u 40. Vladi, Zorica Kovačević izabere za ministra rada i socijalnog staranja u 40. Vladi, Pavle Goranović izabere za ministra kulture u 40. Vladi Crne Gore, Predrag Bošković izabere za ministra prosvjete u 40. Vladi Crne Gore i Budimir Šegrt izabere za ministra zdravlja u 40. Vladi Crne Gore.

Razrješavaće se ministar pravde Duško Marković i ministar rada i socijalnog staranja Predrag Bošković.

Dogovorili smo se da počnemo u 11.30, tih akademskih 15 minuta je prošlo. Radićemo onda tačno do 14 časova, po pet minuta uvodnog izlaganja u ime poslaničkih klubova i otvorena rasprava. Naravno, premijer je gost u Parlamentu i predlagač novih ministara, ograničili smo ga dogовором vremenski uz izlaganje od 15 minuta i kada bude htio kasnije.

Izvolite predsjedniče 40. Vlade Đukanoviću.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani predsjedniče Skupštine, dame i gospodo poslanici,

Saglasno ovlašćenjima iz člana 176 Poslovnika Skupštine Crne Gore Skupštini sam podnio predloge da Duška Markovića razriješi funkcije ministra pravde u 40. Vladi Crne Gore, Zorana Pažin izabere za ministra pravde, a magistra Predraga Boškovića

razriješi funkcije ministra rada i socijalnog staranja i da ga izabere za ministra prosvjete, da Zoricu Kovačević izabere za ministra rada i socijalnog staranja, da prof.dr Budimira Šegrta izabere za ministra zdravlja i da Pavla Goranovića izabere za ministra kulture.

Kao što je poznato raniji ministri kulture i prosvjete Branislav Mićunović i Slavoljub Stijepović podnijeli su ostavke na te funkcije zbog prelaska na nove dužnosti - ambasadora Crne Gore u Srbiji i gradonačelnika Podgorice.

Nešto kasnije, vođen osjećanjem objektivne odgovornosti zbog propusta u radu Opšte bolnice u Bijelom Polju, ostavku je podnio ministar zdravlja dr Miodrag Radunović. Upravnjena mjesta su u međuvremenu, saglasno Poslovniku Vlade Crne Gore, u svojstvu vršioca dužnosti, obavljali drugi članovi Vlade.

Dozvolite mi da u najkraćem predstavnim kandidate za nove ministre u 40. Vlade Crne Gore.

Zoran Pažin je rođen 1966. godine u Šibeniku. Osnovnu i srednju školu završio je u Splitu. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu i ima položen pravosudni ispit. Karijeru je započeo kao sudijski pripravnik i stručni saradnik u Osnovnom суду u Danilovgradu i Osnovnom суду u Pljevljima. Izabran je za sudiju Osnovnog suda u Podgorici 2000. godine, a od 2004.do 2009. godine obavljao je funkciju predsjednika Osnovnog suda u Podgorici. Od 2009. godine nalazi se na dužnosti zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, a od 2010. godine i zamjenik člana Venecijanske komisije.

Kao ekspert Ministarstva pravde učestvovao je u izradi zakona i strateških dokumenata iz oblasti pravosuđa i bio učesnik u projektima UNDP-ia, OEBS misije u Crnoj Gori, Svjetske banke AEBSIA. Autor je brojnih objavljenih radova i urednik jednog broja publikacija.

Predrag Bošković je rođen 1972. godine u Pljevljima. Osnovnu i srednju školu završio je u Podgorici. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici 1996. godine. Magistrirao na Ekonomskom fakultetu u Beogradu 1999. godine. Završio je više specijalizacija iz oblasti ekonomskih i političkih nauka. Objavio je niz naučnih radova i publikacija i učestvovao u realizaciji značajnih razvojnih projekata Crne Gore. Profesionalnu karijeru je započeo kao predavač na Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Bio je poslanik u Skupštini Crne Gore, zamjenik ministra spoljnih poslova Srbije i Crne

Gore, ministar ekonomije u Vladi Crne Gore i predsjednik Odbora direktora Rudnika uglja Pljevlja, a od decembra 2012. godine ministar rada i socijalnog staranja u Vladi Crne Gore. Od 2011. godine predsjednik je Upravnog odbora Rukometnog saveza Crne Gore, a od juna 2012. godine član Izvršnog komiteta Evropske rukometne federacije.

Zorica Kovačević je rođena 1956. godine u Podgorici. Završila je Pravni fakultet u Podgorici. Obavljala je dužnost direktora Javnog komunalnog preduzeća u Danilovgradu i nakon toga dužnost pomoćnika generalnog direktora Javnog preduzeća Vodovod i kanalizacije Podgorica. Bila je pomoćnik ministra zdravlja u Vladi Crne Gore. Dugogodišnji je direktor Doma zdravlja u Danilovgradu. Kao poslanik u Skupštini Crne Gore član je Zakonodavnog odbora, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje i Odbora za antikorupciju.

Budimir Šegrt je rođen 1956. godine u Trebinju. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Nikšiću. Medicinski fakultet 1980. godine u Beogradu, a doktorsku disertaciju je odbranio na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu 2002. godine. U periodu od 1992. do 1996. godine bio je direktor Javne zdravstvene ustanove Opšta bolnica Nikšić, zatim medicinski direktor Kliničko bolničkog centra Crne Gore, a od 1997. do 1999. godine generalni direktor Kliničko bolničkog centra Crne Gore u Podgorici. Sada obavlja funkciju izvršnog direktora privatne zdravstvene ustanove Opšta bolnica Meljine u Herceg Novom.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore 2013. godine izabran je u akademsko zvanje vanrednog profesora na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore za predmet hirurgija. Član je mnogih domaćih i međunarodnih udruženja i autor ili koautor velikog broja radova objavljenih u domaćim i stranim časopisima.

Pavle Goranović je rođen 1973. godine u Nikšiću. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu Odsjek za filozofiju u Nikšiću. Objavio je više knjiga i dobitnik je značajnih nagrada među kojima i državne nagrade Miroslavijevo jevandjelje u 2014. godini. Od 2003. do 2010. godine bio je savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore za kulturu. U novembru 2010. godine imenovan je za direktora Zavoda za školstvo koju funkciju i danas obavlja. Član je Nacionalnog savjeta za kulturu, Nacionalnog savjeta za kvalifikacije i predstavnik Crne Gore u Komitetu za obrazovanje pri Savjetu Evrope u Strazburu.

Dame i gospodo poslanici,

Uvjerenja sam da vam i ovom prilikom za popunu upražnjenih ministarskih mjesata u Vladi Crne Gore predlažem kompetentne i odgovorne kandidate iz raspoloživog kadrovskog okvira vladajuće koalicije. Molim vas da pažljivo razmotrite i podržite ove predloge, kako bi Vlada nastavila da se u punom kapacitetu bavi zahtjevnim pitanjima daljeg ekonomskog i demokratskog razvoja Crne Gore.

Hvala na pažnji.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Idemo po klubovima. Sedam minuta su mi rekli da je prvo obraćanje, sedam zato što je manje od 10 a više od pet.

U ime Kluba DPS-a Milutin Simović. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala gospodine predsjedniče Parlamenta.

Gospodine predsjedniče Vlade, koleginice i kolege poslanici,

Izbor ministara u Vladi je uvijek bio inspirativna tema, kako za Parlament tako i za ukupnu javnost. Tema kojoj je moguće pristupiti iz različitih uglova. Siguran sam da u ovom domu i u ovoj temi, bez obzira na naše političke razlike, treba pristupati sve više sa osjećajem obaveznosti i odgovornosti i potrebne uključenosti u zajedničkom stvaranju pretpostavki za dostizanje neophodnih ciljeva kakvi su viši kvalitet života, viši standard svih građana, pravednije i sigurnije društvo sa višim nivoom društvene solidarnosti.

Svakako, nosioci ključne odgovornosti opredijeljeni su izbornom voljom građana na bazi koje je u novembru 2012. godine konstituisan 40. sastav Vlade Crne Gore.

Za očekivati je da u ovakvim prilikama dominiraju realne analize sa jasnim argumentima u odnosu na ispraznu političku retoriku, da uzajamno uvažavanje zamijeni kontinuirano optuživanje, da se neutemeljeno etiketiranje i neosnovane optužbe zamijene sa pitanjem - šta se moglo više i bolje? I od svih nas u ovome domu, i kad smo usvajali budžete, i kad su se donosili zakoni za koje se znalo ili da su neustavni, ili

da su finansijski neodrživi, ili da su ekonomski ili tehnološki neprimjenljivi, kao i kad su se odbijali neki zakoni zbog upornosti predлагаča, bez rasprava i neulaženja u njihovu suštinu.

Ovo je danas prilika da se osvrnemo na rezultate ukupnog rada Vlade i na rezultate u resorima koji danas dobijaju nove ministre i na izazove koji stoje pred ukupnom vladom i pred novim ministrima. Rad Vlade u protekle skoro dvije i po godine, s pravom, može se ocijeniti uspješnim. U tom periodu su ostvareni uspjesi na glavnim koordinatama državne politike. Rezultati su posebno vrijedni imajući u vidu regionalni i globalni kontekst. To je bio period još uvijek trajuće ekonomske krize sa evropskim epicentrom. Zemlje u regionu, osim Makedonije, bile su u trajućoj recesiji. Ovo vrijeme je bilo i vrijeme globalnih bezbjednosnih izazova koji se više ne tiču samo nama dalekih područja, već je bezbjednosna kriza zahvatila i evropsko tlo. Svemu ovome treba dodati i posljedice viševjekovnog zaostajanja. U takvom ukupnom ambijentu obezbijeđen je i ekonomski i društveni razvoj. Crna Gora je bila uspješan promoter evropskih i evroatlantskih vrijednosti na zapadnom Balkanu i sigurno i vrlo dinamično se kretala ka ispunjavanju svojih strateških ciljeva, članstvu u NATO-u i EU. U toku je intenziviranih fokusa i fokusirani dijalog koji vjerujemo treba da da rezultat poziv za članstvo u NATO do kraja ove godine.

Pregovori za članstvo u EU bili su veoma intenzivni i za ove dvije i po godine otvoreno je skoro polovina pregovaračkih poglavlja, a dva privremeno zatvorena. Integracije nijesu bile same za sebe cilj, već uslov i garancija dostizanja većeg kvaliteta života.

Ekonomija je bila u centru pažnje i napora sa ciljem da se obezbijedi dinamičniji rast privrede, smanje regionalne razlike, obezbijedi novo zapošljavanje, generišu prihodi za finansiranje javnih funkcija i obezbijedi pravednija socijalna politika.

U protekle dvije godine zabilježen je rast bruto društvenog proizvoda. U 2012. je 3,3%, u 2014 je 2%. Prosječna zarada u 2014. godini iznosila je 479 eura. Podsjetimo se, u 2006. je bila 282 eura. Dakle, zabilježen je rast od 70%. Stopa nezaposlenosti je 16%, a 2006. je bila 30%. Prosječna penzija 274 eura, 2006. godine je bila dvostruko manja 136 eura. I za sve ovo kažemo da su ohrabrujući indikatori i pozitivni trendovi.

Ali, istovremeno smatramo da sve to treba i može da bude dinamičnije i veće, jer naši ciljevi su evropski ciljevi, uključujući i evropski kvalitet života.

Sada prema podacima Eurostata, ako se uskladi razlika u cijenama između zemalja, bruto društveni proizvod po stanovniku u Crnoj Gori čini 40% prosječnog BDP-a po glavi stanovnika u EU.

Vladavina prava je bila jedna od najčešćih sintagmi na javnoj sceni. To je bila oblast u kojoj su učinjeni veliki i važni iskoraci, prije svega u Ministarstvu pravde. Iskoraci koji su bili uslov dostignutog nivoa integracionih procesa. Jačanje vladavine prava je bila, prije svega, naša unutrašnja potreba. Dalje obaveze mogu se opisati ukratko, dalje jačanje i dalje unapređenje, odnosno još kraće - dalji napredak.

Unapređenje kvaliteta zdravstvenih usluga je dugoročan i složen proces. U proteklom periodu učinjen je napredak. Zdravstvena infrastruktura je razvijena. Mnogo napora i sredstava je uloženo u nabavku savremene opreme, novih dijagnostičkih tehnologija, usavršavanje medicinskog osoblja. Desili su se i propusti u funkcionisanju sistema i u narednom periodu se mora povesti dosta pažnje daljem jačanju i unapređenju profesionalnih standarda i etike, u skladu sa očekivanjima i potrebama pacijenata koji očekuju i s pravom traže dostizanje takvih standarda. Potrebno je dalje razvijati model privatnog javnog partnerstva.

Ovo su zadaci koji stoje pred svima u sistemu zdravstva i ministra zdravlja i menadžmentima u zdravstvenim ustanovama, svim zaposlenim u zdravstvu, strukovnim komorama.

U prethodnom periodu jasno smo ukazivali da nema sveukupnog razvoja Crne Gore bez očuvanja i jačanja njenog kulturnog integriteta. Samo na taj način, uz afirmaciju multietničkog i multikulturalnog karaktera, može se osnažiti osjećaj ...Crnoj Gori i njenim vrijednostima. Realizovane su brojne aktivnosti kojima je obezbijeđena značajna pozicija kulture u sistemu. To je bio period daljeg jačanja kulturne svijesti i brojnih važnih kulturnih događaja. Kultura mora biti naša važna iskaznica u raznovrsnoj porodici evropskih naroda. U oblasti socijalne politike sprovedene su brojne reforme koje su bile uslov za ostvarivanje pravednije socijalne zaštite uz uvažavanje prava i dostojanstva korisnika.

U obezbeđenju redovnu isplatu socijalnih naknada, unaprijeđen zakonodavni okvir i značajna ulaganja u infrastrukturu. U narednom periodu mora se posvetiti posebna pažnja održivosti penzionog sistema i unapređenju radnog zakonodavstva.

U oblasti obrazovanja učinjeni su značajni iskoraci. Nova infrastruktura, povećana dostupnost i predškolskog vaspitanja, i osnovnog obrazovanja, i dostupnost obrazovanja djeci sa posebnim potrebama. Moraju se napraviti novi iskoraci, prije svega usaglasiti upisnu politiku sa tržištem rada, povećati kvalitet disciplinskog obrazovanja i napraviti održivi model sistema visokog obrazovanja.

I na samom kraju. Želim da se zahvalim na dosadašnjoj saradnji našoj koleginici iz Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Zorici Kovačević, za koju sam siguran da će i novu dužnost obavljati posvećeno i odgovorno, sa istančanim osjećajem humanosti i pravičnosti prema potrebama svih građana. Takođe, uz izraze poštovanja i zahvalnosti dosadašnjim ministrima za njihov naporan i častan posao u resorima za koji su bili odgovorni, želim novim ministrima uspjeh u radu i doprinosu daljim ukupnim rezultatima Vlade premijera Mila Đukanovića na dobrobit svih građana u Crnoj Gori.

Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Hvala vam.

Nije 10, ali jeste devet.

Kolega Medojević. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ:
Zahvalujem, gospodine predsjedniče.

Prije nego što krenem na ovu svoju diskusiju, želim da kažem u ime Demokrtaskog fronta da Demokratski front nakon objavljivanja svih onih dokaza o izbornim krađama, manipulacijama koje su registrovane u izvještaju Evropske komisije, a poznati su po aferi snimak od tog trenutka, a i nakon ličnog uvida u dokaze na koji način vladajuća većina formira Vladu, želim da kažem da ostajemo pri stavu da ne priznajemo legimitet ove Vlade. Ova Vlada nije izabrana na fer slobodnim izborima i ne može, što se tiče Demokrtaskog fronta, imati taj legimitet.

Takođe, zbog svega toga, mi ćemo nastaviti da bojkotujemo Premijerski sat, a danas smo došli zato što želimo da građanima Crne Gore kažemo koje su posledice dvadesetopetogodišnje vladavine ove vladajuće većine.Dakle poštovani građani Crne Gora je od 89. godine bila nekoliko puta na istorijskim raskrsnicama. Svaki put je vladajuća elita, elita uopšte imala mogućnost što se rijetko dešava da izabere svoj put. Na raskrsnici između mnoštva puteva mogli smo da biramo. '89. umjesto da izaberemo demokratsku tranziciju, višepartijski sistem ekonomске reforme, evropske i evroatlantske integracije, mi smo izabrali velikosrpski nacionalizam, rat, stradanja i to je bila jedna velika greška.Vidjeli ste koliko smo dugo plaćali tu grešku.To su istorijske raskrsnice gdje, kada napravite grešku, stvari ne možete da vratite na prethodnu tačku i morate mnogo da platite. Tu prvu grešku platili smo debelo gubitkom ljudskih života, ugrožavanjem međunarodnog kredibiliteta, brukom koju smo napravili na više destinacija i više mjesta, u svakom slučaju plaćena je ogromna cijena. Nemam sada vremena, a rado bih se bavio tim aspektom moderne crnogorske istorije, ali ovdje ću se zadržati.

'98.godine, takođe kada smo svi pomislili da zbog lomova u Demokratskoj partiji socijalista dolazi do zaokreta, opet jedne ideologije, jedne strategije državne politike i gdje smo se nadali da će poslije svih grešaka koje smo vidjeli i koje smo platili '89.tad konačno vladajuće strukture shvatiti, da nam treba demokratska tranzicija. Opet isto. Demokratija, vladavina prava, efikasne institucije, efikasna ekonomija, konkurenca, evroatlantske integracije, nažalost i tada je napravljena greška. Umjesto demokratske tranzicije krenuli su jednim putem koji je Crnu Goru uveo u stanje, nažalost danas, gdje možemo da kažemo da su sve reforme ovih 25 godina koje su sproveđene, nažalost bile osuđene na propast. Znate zbog čega? Zato što su bile kalemljene na loše temelje. Reforme u ovim istorijskim kontekstima i tranzicija je ustvari izgradnja čvrstih temelja za generacije koje dolaze, iz jednopartijskog sistema, komunističkog sistema, totalitarnog sistema, s dogovornom ekonomijom, u slobodno demokratsko društvo, u zemlju u kojoj će vladati zakoni efikasne institucije, zato da bi ostavili generacijama, poslije nas stabilnu državu Crnu Goru. Nažalost, to je razlika između vladaoca i reformista.

Ja sam svih 25 godina se bavio ovim fenomenima kao neko ko je vjerovao u promjene, da treba da napravimo temeljne reforme i da ostavimo te stabilne temelje našoj djeci.

Nažalost, gospodin Đukanović, pretpostavljam prateći vrlo detaljno sve što se dešavalo ovih 25 godina, vjerovatno je svoju ideoološku konotaciju vezivao za ovu knjigu koja je sjajna Nikole Makijavelija "Vladalac". Predpostavljam, mnogo elemenata ima koje možete da prepoznate i da konstatujete. Razlika između vladaoca i reformiste. Reformista vodi politiku za buduće generacije da napravi stabilnu zemlju, održiv sistem,

vladalac ima samo jedan cilj. Da vlada i onog trenutka kada više ne bude vladao u tom trenutku se raspada i sistem koji je izgrađen na labavim temeljima.

Poštovani građani, svih ovih godina opozicija ukazuje da ovdje u programu sistem nijesu problem ljudi, nijesu problem kadrovi. Ja vjerujem da mnogi od vas ministara radite što najbolje umijete, ali u pogrešnom sistemu. Voz je postavljen na pogrešne šine i vi ne možete sada da mijenjate kurs, jednostavna takva pogrešna ideološka matrica '89.godine kada ste izabrali umjesto demokratske tranzicije nacionalizam i rat '98. umjesto održive ekonomije neoliberalni kapitalizam koji nas je doveo u kolonijalni položaj. Dakle, vi se sjećate da sam ja uporno upozoravao ne na Dubrovnik, vladajuća većina na Dubrovnik i dobija glasove. Nemojte u ovu privatizaciju, nemojte da ulazite sa Rusima u kombinaciju o kombinatu, radi se o opasnim strukturama koje mogu da dovedu zemlju u veoma težak položaj, vi radite sve suprotno i vi dobijate glasove i vladate. Znači i gospodin Đukanović i ja čini mi se da smo bili u pravu. Ja sam govorio istinu i govorio o budućoj Crnoj Gori o državnim interesima, ali nijesam dobijao glasove.

Gospodin Đukanović je govorio o interesima svoje organizacije, svoje korporacije i dobijao je glasove.

Zaključak. Naši građani, naša elita nijesu demokratski sazreli da konzumiraju demokratiju. Zašto? Zato što demokratija ima svoja pravila. Ako Vlada radi loše, ako Vlada povlači loše poteze, birač treba da je kazni, tako što će doći drugi. Mi to nijesmo uspjeli da uradimo, dio odgovornosti snosi sigurno i opozicija, dio odgovornosti snosimo i mi, ali dio odgovornosti snose i birači. Kada uđete na biračko mjesto i kada

zaokružujete, morate znati da dajete ogromnu, božansku moć jednoj grupi ljudi koja u vaše ime treba da donese određene odluke.

Nažalost, rezultati pokazuju dva puta pogrešna ideološka raskrisnica, nijesu mogli biti bolji rezultati. Crna Gora je pred dužničkim ropstvom, pred bankrotom, donose se panične odluke, to sam više puta upozorio, više nema šta da se rasproda.

Sjećate se koliko sam puta govorio? Lako je voditi ekonomsku politiku i baviti se statistikom kada imate šta da prodajete - državnu imovinu, kada imate da se zadužujete, međutim, kada nivo duga dođe do ovog kritičnog momenta i kada više nemate šta da prodajete u međuvremenu ste ostali bez održive ekonomске strukture, zemlja dolazi u ovu situaciju. Ogromni deficiti, siromaštvo je pred vratima skoro svake druge porodice, ljudi nam 2015.godine umiru od gladi, bebe umiru zbog nehigijene elementarne u bolnicama, proizvodnja je na nivou '75, '76.godine, izvoz na nivou '72.godine. Znači, ne možete sa takvim strukturnim parametrima očekivati ekonomski rezultate i zbog toga je neophodna velika sistemska promjena. Vi u ovom sistemu ne možete ništa više da uradite. Koliko se više trudite voz ide svojom trasom i resursi se rasprodaju, država ulazi u jednu veoma kritičnu situaciju, pogledajte sad. U trenutku kada treba maksimalno, pažljivo, odgovorno da razmišljate o uzrocima krize, vi donosite još hazardskije poteze. Ulazite u avanturu sa auto-putem 164 miliona eura je danas auto-put kineski kredit skuplji nego onog dana kada smo ga ovdje glasali. I, ko će da podnese odgovornost? Hoće li neko barem da prizna, da kaže jeste, poslanik Medojević je upozoravao na ovoliki rizik, upozoravao je na mnoge druge opcije, ulazite u jednu situaciju u kojoj, nažalost ne može da bude korektivne funkcije, ni opozicije, ni slobodnih

medija, ni nevladinog sektora, bojim se da krećete se putem bez povratka. I znate šta je najteže? Ovo vas molim da vrlo ozbiljno razumijete.

Promjeneće se desiti i bez opozicije, jer su strukturni problemi takvi da oni idu ka jednoj spontanoj tranziciji, koja može biti haotična. Ovolika količina socijalne nepravde, siromaštva, s druge strane bahatosti, bogatstva, arogancije, ovakve blokade institucija. Dobro došao ministar, zaboravio sam to da kažem, kada država izgubi autoritet pred kriminalcima i krupnim i sitnim. Juče je maloljetnik pucao u Baru ispred zgrade policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, pa već su počeli da prave šale i viceve sa državom.

Zato mislim, poštovani građani, da nema drugog rješenja, već da se dese organizovane, konstruktivne promjene na način da dođemo do prvih fer i poštenih izbora, na kojim će građani suočiti dvije, tri, četiri, pet politika i izabrati novu Vladu. Demokratski front je spremam da preuzme odgovornost, mnogi resursi su uništeni, mnoge stvari su postavljene naopako i teško ćemo ih vratiti, ali imamo plan, imamo ideju. Znamo da treća raskrsnica na kojoj Crna Gora bude došla, a doći će voljom opozicije, voljom građana ili spontanim raspletom situacije, mora biti prava. Demokratija i sloboda bez toga nema ekonomskog progrusa, prosperita, ne može se krađom izbora graditi efikasna ekonomija, to zaboravite. Mora se krenuti u oštru borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, raskinuti kolonijalni ugovor i napraviti jedna nova, održiva, ekonombska politika. Izvinjavam se predsjedniče na prekoračenju.

Na samom kraju. Građani, u ovom sistemu vi nemate nikakvu šansu. Morate se pridružiti nama u jednom legitimom naporu da zaustavimo ovu tragediju i katastrofu koja nam se približava i to jedino možemo uraditi tako što ćemo da iskažemo svoj

protest, kao '89. godine. Protest tražimo, fer i slobodne izbore, pa na tim izborima neka pobijedi onaj ko je bolji, pametniji i ko je odgovorniji za vođenje državnih poslova. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ

Hvala vam.

U ime Socijaldemokratske partije poslanik Banović. Izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani predsjedniče Skupštine, kolege poslanici,

Izbor za ministra u Vladi, godinu ili godinu i po prije kraja mandata na izgled ne daje neki veliki prostor i nije neki optimalan tajming za kreiranje i realizaciju značajnih sistemskih politika. I nove ministre stavlja u dosta složenu i ograničenu poziciju da ponude neke značajne nove ideje i koncepte, posebno da ih u tom kratkom vremenskom roku realizuju. Izgleda da je to prostor za ispravljanje pogrešnog i završavanje neurađenog u već definisanoj vladinoj politici i prije prostor za održavanje nego za neke radikalne izmjene i strukturne ili u strukturi i načinu funkcionisanje sistema za koje su ministri odgovorni. Jer, zaista su i vremenski i materijalni i drugi resursi ograničeni, a s druge strane osnovne politike već utvrđene na početku mandata Vlade.

Kažem, na izgled, jer i ako je taj rok kratak i uokviren mnogim datostima, čini mi se da je to s druge strane upravo šansa novim ministrima, da bez nekih velikih opterećenja i očekivanja, ali uz veliku energičnost, uz veliku posvećenost i uz veliku

odgovornost, pokušaju da se suoče sa nekim akutnim problemima u sistemima za koje su nadležne. Da iz tog ugla, neopterećeni dužinom mandata, jer taj mandat, ovako ili onako neće trajati više i ne može trajati duže od septembra naredne 2016.godine, iskoriste, dakle neopterećeni time taj period i pokažu, ponavljam u veoma ograničavajućim uslovima da nijesu slučajno tu, već upravo suprotno, kao neko ko može u tim uslovima i u tom roku uraditi mnogo i u smislu dobrih vizija i smjernica za promjene i razvoj sistema i u smislu odgovora na trenutne i najteže probleme u njihovim resorima.

Dozvolite kratko da prođem kroz prvenstveno cifre kroz ove oblasti u kojima danas biramo ministre. Ministarstvo prosvjete je zaduženo i budući ministar za 158 miliona narodnih para do kraja ove godine. Po meni najznačajniji problemi s kojima će se suočiti koje bi trebalo u mogućoj mjeri rješavati u tih godinu, godinu i po dana jesu struktura kvalifikacija koji naš obrazovni sistem daje i kvalitet našeg obrazovanja.

Kada govorim o strukturi, prvenstveno mislim na visoko obrazovanje i stalno sam zagovornik teze da baš ono što država plaća, što ne plaćaju privatno porodice i studenti, a ono u visokom školstvu, ono što država plaća, da zaista nije strukturano na način kako je potrebno društvu, da je tu previše, previše društvenih nauka, društvenih nauka koje proizvode, o tome ću nešto kada se budem dotakao oblasti rada i socijalnog staranja, 1.000 nezaposlenih ljudi na biroima sa neodgovarajućom kvalifikacijom za neku racionalnu i ličnu, i funkcionalnu, i društvenu radnu poziciju u budućnosti.

Kvalitet obrazovanja na svim nivoima svakako jeste i dalje izazov, a i status i zarada zaposlenih u oblasti obrazovanja. U zdravlju je 172 miliona društvenih para,narodnih para koje će da se potroše ove godine. U tom smislu, mislim da je

izašao jedan novi problem, a to je povjerenje u sistem zdravstva. On je bitno narušen i to je dodatno otežavajuća okolnost svim zaposlenim u zdravstvu, a posebno budućem ministru. Dakle, da iz tog nepovjerenja gradi promjene i pruža usluge koje se od njega očekuju i za koje dajemo 172 miliona. Zato je jako bitno da to upravljanje bude bolje na svim nivoima, da je usluga bolja, da je snabdijevanje lijekovima bolja, da su čekanja za neke zdravstvene usluge manja i naravno i tu je problem, sva ta očekivanja i ti zahtjevi koje stavljamo pred zdravstvene radnike, negdje podrazumijevaju da to ne može biti mnogo bolje, a da nije bolji njihov status u smislu plata i drugih vrsta nagrađivanja.

U oblasti rada i socijalnog staranja 73 i po miliona. Najveći problem je nezaposlenost, preko 10.800 ljudi je bilo 31.decembra na Zavodu za zapošljavanje sa visokom školskom spremom uz ovaj dodatni problem strukture kvalifikacija te visoke stručne spreme. U tom smislu ministar rada, prvenstveno treba da zajedno sa ostalim u Vladi vidi šta možemo brže i snažnije na tom planu učiniti da se stvari mijenjaju. Pravedna i solidarna raspodjela onima kojima je najnužnije tih socijalnih pomoći koje dajemo, a koje nažalost su tolika kolika jesu, a potrebe su sve veće.

U oblasti pravde ne bih se posebno zadržavao, osim to kriterijumi i obaveze na putu Evropske unije i NATO su najbolje definisale šta je činiti i budućem ministru pravde, ne opet zbog Evropske unije i NATO to za sebe i za svoje kolege stalno ponavljam, nego zbog nas i našeg kvaliteta života i uređenosti našeg društva i države. Zaboravih u pravdi je 39,5 miliona, u kulturi 16 i po miliona i samo bih jednu rečenicu rekao. Mislim da je i dalje neiskorišćena kultura, kao prostor spajanja i kao prostor uzdizanja našeg društva i pojedinaca u njemu.

Naveo sam probleme sa kojima će se oni suočavati i ove ograničavajuće faktore. Ne bih išao sa nekim pozitivnim stvarima, nema ni potrebe za tim, jer od hvale nema neke posebne vajde, prvenstveno čini mi se da je važnije da i ministri i svi mi zajedno uočimo kritične tačke u funkcionisanju našeg sistema. Ali mislim,i pored ovih krupnih izazova koji svi imaju da, ako su, ponavljam još jednom energični, posvećeni i odgovorni, a pretpostavljam i čini mi se na osnovu biografija koje su ponuđene i koje su oni stvarali da možemo osnovano očekivanje imati da su i stručni i da mogu biti takvi. Mislim da će i nadam se i želim da uspješno obave taj svoj posao i u tom smislu im želim srećan izbor i uspješan rad za opšte dobro. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Banoviću. U ime Kluba poslanika Socijalističke narodne partije kolega Srđan Milić. Onda ćemo zbog ritma kolegu Pajovića. Hvala kolegi Miliću što mu je ustupio mjesto. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Ja se izvinjavam zbog polusatnog odustva, u pitanju je susret sa američkom ambasadorkom, tako da razumjećete da ovaj nivo obaveza, ipak nijesam mogao da predvidim u ovom vremenu. Hvala svakako i kolegi Miliću za ustupanje mogućnosti da diskutujem prije njega.

Vlada nezaposlenosti, Vlada koja je ukinula solidarnost i Vlada koja je nastavila da radi za dobrostojeću, mi je nazivamo, vladajuću klasu. To je ono što je kontinuitet ove Vlade i to je ono sa čime se Pozitivna Crna Gora nije saglasila ni 2012. a nije

saglasna ni danas. Ponoviću, Vlada nezaposlenosti i polemisaću sa ovdje iznešenim stavovima. Dakle, ja će se vratiti na 2012. a neću se vraćati na 2006.

Dakle, zaposlenost je smanjena u odnosu na 2012. Po zvaničnim podacima, ali isto tako i po nezavisnim podacima koje možemo pronaći u izvještajima Evropske komisije, a isto tako i izvještajima Ujedinjenih nacija Programa za razlike. Po tim podacima moje uvažene kolege, nezaposlenost, ona koja je suštinska, ide i do 25%. Ponavljam, radi se o Ujedinjenim nacijama i Evropskoj komisiji. 40 hiljada novih radnih mesta koje je obećano 2012. Povećanje stepena broja nezaposlenih uz istovremeno smanjenje platežne moći svih naših građana. Da se ne zavaravamo, potrošačka korpa je skočila, a mi smo imali zamrzнуте plate, penzije ili vrlo blagi rast koji najčešće je bio sadržajan u izmjenama određene poreske politike. Dakle, tri ključna razloga su zašto mi nećemo podržati, ja će je nazvati rekonstrukcijom Vlade, a te tri stvari jesu prije svega ekonomija, kriminal i korupcija i naravno, izborni proces.

Dakle, 2012. čuli smo u ekspozeu mandatara, otvaranje novih radnih mesta, odlučniju borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i nijesmo čuli tada ništa o izbornom procesu, ali smo čuli u periodu nakon toga.

Dakle, Vlada koja je iz sebe ostavila veći broj nezaposlenih nego zaposlenih u usporednom periodu prije nekoliko godina, Vlada koja je objektivno platežnu moć građana smanjila a ne povećala, Vlada koja je tek nakon dvije i po godine najavila velike infrastrukturne projekte, Vlada koja se često pominje u izvještajima Evropske komisije u smislu nedovoljne angažovanosti u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, nedovoljno korišćenje mehanizama nelegalnog bogaćenja i naravno uz jednu praksu koja traje već 25 godina, a vidimo i u poslednjem periodu kada spoznajemo od raznih inostranih djelatnika o postojanju velikih iznosa računa ljudi u vlasti koji zapravo nemaju svoje objašnjenje.

Dakle, nezakonito stečena imovina visokih javnih funkcionera, ni tu nemamo nikakve pomake. U ova tri ključna segmenta uključujući naravno izborni proces gdje smo donijeli cijeli set zakona, a onda u praksi imali ono što smo imali od afere "snimak", preko svega onoga što smo doživljavali na lokalnim izborima, ja ovdje ne

govorim samo o opoziciji, ja će ovdje govoriti i o dijelu pozicije koji da vas podsjetim je mnogo žešće kritikovao sve ono što je rađeno u izbornom procesu, nego opozicija.

Podsjetiće vas na izgovorene riječi predstavnika Socijaldemokratske partije u Bijelom Polju, govorićemo naravno i o lokalnim izborima u Rožajama. Dakle, ne možemo govoriti o poboljšanju izbornog procesa, naprotiv, ostali smo na onome što su nam saopštavali ključni akteri afere "snimak" a ponoviću ono što je stav Pozitivne Crne Gore, to nije demokratski, to nije evropska praksa.

Dakle, ne komentarišući naravno, personalni sastav prema kojem naravno imamo različito razmišljanje i u potpunosti sam saglasan sa većinom kolega u ovom Parlamentu da nekim ljudima svakako i treba pružiti šansu. Dakle, kad to kažem prije svega mislim i na ono što je rečeno na Odboru za antikorupciju da pojedini ljudi koji će vrlo vjerovatno biti danas izabrani u Vladi svakako treba im biti pružena šansa na osnovu, čini mi se, jednog korektnog odnosa prema svom poslu, prema djelatnosti koja se zove politika i ne bih sve doživljavao naravno u negativnom kontekstu. Naravno, za neke druge apsolutno nemamo nijedan parametar obećavajući koji će nam govoriti da će se stvari pomjerati u nekom dobrom pravcu, ali ja ovdje govorim o suštini. Dakle, suština je da Vlada nezaposlenosti, Vlada koja je ukinula solidarnost i Vlada koja je nastavila kontinuitet politike, a ta politika je da se i te kako vodi računa o dobrostojećoj, vladajućoj klasi povećavajući jaz između bogatih i siromašnih, apsolutno nije pa makar se govorilo o personalnim sastavima pojedinaca za koje imamo riječi hvale, nije ona Vlada koja će dobiti podršku Pozitivne Crne Gore. Nama treba snažan zaokret. Taj zaokret nam treba i u demokratskom i u ekonomskom smislu. Tek onda kada budemo imali mjerljive rezultate u borbi protiv korupcije, posebno korupcije na visokom nivou. Dokaza nikad više, rezultata nikad manje. Priznaćete predsjedniče Vlade da za ovih dvije i po godine smo dobili ekstreman broj primjera korupcije na manjem, srednjem ili većem nivou, bilo putem sredstava javnog informisanja, bilo putem dokumenata, bilo putem izvještaja, nikad manje rezultata ili da budem precizniji nemamo nijednu jedinu presudu za korupciju pri čemu sam saglasan sa Vama da korupciju ne treba dijeliti na mali, srednji i visoki dio, izuzev onih saobraćajaca ili policajaca ili pojedinih medicinskih radnika koji su zbog uzimanja mita od 50 ili 100 eura osuđeni kao primjer svima nama.

Dok u ovoj državi ne budemo imali presude za korupciju, organizovani criminal,dok ne budemo poslali jasnu poruku da se organizovani kriminal ne isplati, da nije dobar momak onaj koji švercuje narkotike preko Atlantika, da nije dobar momak onaj koji uzima iz državnoga budžeta, da nije dobar momak onaj koji će zarađivati tako što će otimati od građana Crne Gore, teško da možemo očekivati poboljšanje u sferi ekonomije. To je ono što zanima Pozitivnu Crnu Goru, tu snažnu poruku ova Vlada apsolutno nije poslala i završiću sa tim, veoma velika opasnost čak i na nekim integrativnim procesima se upravo dešavaju zbog nedovoljnog angažovanja na ovom polju. Polje korupcije i organizovanog kriminala bez rezultata jeste jedan kamen o vratu i ekonomskom razvoju Crne Gore, a kažem, ne želim da vjerujem u opasnosti koje se često pominju da može biti upravo i opasnost za neke integrativne procese u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama, kolega Pajoviću.

Kolega Miliću, sada je Vaš red. Izvolite i hvala na pomoći.

SRĐAN MILIĆ:

Hvala Vama.

Dakle, i kada je bio ekspoze 04.decembra 2012. godine, rekao sam da će to biti Vlada kontinuiteta i po rezultatima koji su ostvareni u prethodnom periodu je jasno da je Vlada kontinuiteta. 830 dana je od kada je ova Vlada formirana i idealna prilika da se napravi presjek ostvarivanja politika Vlade Crne Gore u prethodnom periodu. Bilo je definisano da će oblast ekonomije biti politika prilagodljivog kontinuiteta što god to značilo. Volio bih da čujem od predsjednika Vlade šta smo to prilagodili u ekonomiji u prethodnom periodu. Jasno je da nemaju svi iste šanse, jasno je da pravila igre ne važe za sve u Crnoj Gori, jasno je da dva magistralna reformska pravca nijesmo ostvarili, a to

je unapređenje efikasnosti pravnog sistema i stvaranje konkurentnosti crnogorske ekonomije. Danas više nego ikada je prisutna dominacija inercije u odnosu na ideje i kreativnosti. Dominacija učmalosti u odnosu na dinamičke procese. Dominacija neznanja i zaostalosti u odnosu na znanje i viziju. Jasno je da će se zaduživanjem dominantno opteretiti ekonomiju predstavljati teg koji će plaćati naredne generacije.

Ekonomска politika definisana je da nemamo efikasan sistem vladavine prava, nemamo efikasno vršenje javnih usluga, imamo slabu prisutnost privatno javnog partnerstva, imamo haos u načinu kako se ostvaruje državna potrošnja, imamo pokušaje smanjivanja poreskog opterećenja, imamo pokušaje da se one stvari koje su bile u prethodnom periodu jasno definisane kao loše da se poprave, imamo pokušaj sanacije jednog kredita, čuvenog kredita, je li tako, iz Švajcarske što je uzet povoljno po 6-7% kamate i svega ovoga drugog. I to je priča o kontinuitetu. Možda je

o kontinuitetu i ona emisija na Televiziji Crne Gore "Mehanizam", gdje neko zaista posle svog ovog vremena od kada je SNP-e ukazivao na te zloupotrebe, od kad smo ukazivali 2008. predsjedniče Parlamenta da je tada samo Ministarstvo finansija oprostilo 19 miliona evra poreza određenim firmama, da danas imamo konstataciju 530 miliona evra nenaplativog poreskog duga i tako dalje. Pošto mi je bilo privatno zamjereno da se bavim sa poslom koji ne pripada mom resoru, kasnije ću konkretno nešto oko toga svega predložiti.

Imamo finansijski sistem koji ima jasna monopoljska pravila, imamo banke koje su se žestoko udružile i koji su spasioci u rješavanju problema dnevne likvidnosti budžeta Crne Gore, imamo regulatore koji to nisu, jesu na papiru, traže svoju nezavisnost ali ne mogu da je ostvare, ne znam zbog čega. Moždaje na njima da konačno kažu ko im je smetnja da ne budu nezavisni regulatori. Kriza u svakoj zemlji traži inicijativnost, preduzimljivost, kreativnost gospodine predsjedniče Vlade, ali kriza iznad svega, predsjedniče Vlade, traži hrabrost. Hrabrost da se u svom dvorištu riješe problemi, hrabrost da se definiše zašto se ono što je proklamovano kao programske politike u Vašem ekspozeu ne ostvaruje. Tačno je, ovdje je problem sistema vrijednosti, ovdje nije problem pojedinac.

Mi smo imali priliku da, i ja ču tih deset elemenata osnovnih pomenuti i ovdje:

Treba nam više pravne sigurnosti, više slobode, više ostvarivanja ... prava. Treba nam izdašnija pažnja države za ljudi koji usred nekog hendikepa nijesu u stanju da nose odgovornost za vlastitu egzistenciju. Treba nam mogućnost da kažemo da imamo ekonomiju, da imamo privredu i da napravimo proizvodnju koja će zamijeniti izvoz, jer danas pokrivamo, koliko predsjedniče, 1/5 od onoga što proizvedemo, ostalo sve uvozimo. Treba nam sigurno od Vas odgovor šta ste konkretno uradili vezano za privatizacione aranžmane i gdje ste raskinuli i kod koga ste raskinuli jedan ugovor kada je neki partner od države dobio koncesiona prava ili neko državno dobro, a to pravo neracionalno koristi.

Oko stavljanja u funkciju energetskih resursa za proizvodnju hrane, razvoja ... prerađivačke industrije i tako dalje, o tome možemo takođe da govorimo, ali da li smo sistem učinili boljim, održivim. Vi ste sami rekli u ekspozeu, imamo neuposlene kapacitete, nezaposlene ljudi, neiskorišćene prirodne resurse i tako dalje. Ciljevi su bili stvaranje uslova za veću zaposlenost, obezbjeđenje kvalitetne zdravstvene usluge i poboljšanje kvaliteta obrazovanja. Eto prostora, predsjedniče Vlade, da čujemo od Vas, a nadam se da neće biti uskraćena prilika za polemiku, šta je u ovim konkretnim stvarima urađeno, gdje Vi vidite nedostatke u slučaju da je ovo o čemu ja govorim netačno, da jednostavno kažete, ne, mi smo dosta toga uradili, ali problem je Skupština Crne Gore, problem je SNP-e, problem je vremenska situacija, problem je virus, gripa koji vjerovatno nije zaobišao ni Vladu Crne Gore.

Ono što je bitno, ponoviću ovo iz Vašeg ekspozea i mislim da je potpredsjednik Parlamenta gospodin Radulović kad ste imali ekspoze o tome govorio. Ako budete ovo ostvarili imaćemo dobru Vladu. Rekli ste, služiti Crnoj Gori znači raditi više, raditi bolje, raditi odgovornije. Da li radimo više, da li se radi bolje, da li se radi odgovornije? Crna Gora je naša zajednička kuća bez obzira kom narodu i religiji pripadala. Da li smo to pitanje riješili na kvalitetan način ili to pitanje izvlačimo u situaciji kad nemamo odgovore na realne probleme u socioekonomskoj oblasti. SNP-e će od petka imati 10-tak tematskih konferencija za koje su pozvani ljudi iz državnih struktura, stručnjaci, ljudi koji

mogu doprinijeti da se čuje njihovo mišljenje o tome kako rješavati probleme sa kojima se suočavamo.

Imamo obavezu, vi to dobro znate, i oko Fonda rada i oko Fonda za profesionalnu rehabilitaciju lica sa posebnim protrebama i oko zaključaka predsjedniče Parlamenta, Skupštine Crne Gore vezano za sve ono što smo ovdje usvojili da se rješavaju problemi građana Crne Gore koji ta svoja prava konačno imaju kao mogućnost da ostvare kroz zakone donijete u Skupštini Crne Gore. Sad otvorena ponuda nama, pošto kažete da je tih 530 miliona evra nenaplativih poreskih dugova....

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nije sve.

SRĐAN MILIĆ:

Pošto kažete da su tih 530 miliona nenaplativih poreskih dugova, mogu da kažem u ime Kluba poslanika SNP-a, a vidjećemo da li će se još neko pridružiti, prioritet su naplata toga poreskog duga, jer je diskriminacija u odnosu na sve one koji su uredno čitavo ovo vrijeme plaćali porez. Iz tih poreskih drugova možemo nadomjestiti i isplatiti sve ono što je potrebno za radnike sa sjevera Crne Gore, ne može biti neodrživ Fond PIO, nije istina da se ne mogu riješiti ovi problemi i nepotrebno je zaduživati se na dnevnoj bazi, pri tome kada imamo mogućnost da napлатimo sredstva od onih koji i danas su u ovoj državi. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Kolega Bojanoviću, izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem poštovani predsjedniče i predsjedavajući.

Ujedno, s obzirom da je već nekim bilateralnim dogovorom poremećen red izlaganja po veličini kluba, to je jedan razlog. Drugi, ja nigdje ne žurim. Treći je, znam da su još neki klubovi voljeli da ranije govore, a ja kao predstavnik najmlađeg kluba ustupiću svima mjesto i ja ću zadnji govoriti. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znate kako, ne želeći da koristite privilegiju, vaš je red niko nije tražio, izvolite. Niko nije tražio da ide ispred vas. Molim vas, rotacija je pravo između dva kluba. Nadam se da sujete nijesu toliko velike da jedna rotacija pravi problem. U redu.

Kolega Popoviću, Vi nemate problem da govorite sad, je li tako? Hvala Vam na pomoći.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala predsjedniče, za sad nemam taj problem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Počeću svoju diskusiju oko rekonstrukcije Vlade u malo drugačijem i neobičnom tonu. Uslovi za ulazak NATO kojem barem 2/3 poslanika u ovom parlamentu teži su: jačanje institucija sistema vladavine prava, reforma bezbjednosnih službi, jačanje javne podrške, ali i reforma javnog servisa, naročito političko informativnog programa Televizije Crne Gore za koga građani Crne Gore daju oko 12 miliona eura godišnje a koji nije javni servis, a prošle godine su osnovali svoju političku partiju. Samo da

podsjetim, dakle, 12 miliona eura građani Crne Gore daju za javni servis, a za crnogorski sport četiri miliona eura ispod toga. A što dobijamo, što je finalni proizvod? Za čitav crnogorski sport u kojem su sjajne rukometnašice, rukometni, vaterpolisti, fudbaleri, košarkaši, košarkašice, da ne nabrajam individualni sport, atletičari, karatisti, džudisti, bokseri, mi dajemo tri puta manje. Na taj način se finansira crnogorski sport - jednom trećinom sredstava koji se daje za javni servis. Tu podržavam opoziciju, ali i sve ostale članice vladajuće koalicije da se sa takvim javnim servisom ne može ići u Evropsku uniju, NATO, posebno ne u naredne parlamentarne izbore. Jedna od većih nepravdi u Crnoj Gori je aktuelni informativno politički program tzv. javnog servisa. Sada ću reći, teško je poreediti TV Bastilju iz 1991. godine, Televizija Beograd, Televizija Crne Gore, odnosno Televizija Titograd tadašnja koji su radili što su radili, ali ima elemenata sličnosti. Kako objasniti da je prošle godine formirana politička partija čiji su lideri stalno gosti političkih emisija tzv. javnog servisa i udarnih dnevnika, a parlamentarne partije to pravo nemaju. Prenijeću na sportski teren. Zamislite situaciju da Televizija Crne Gore svake sedmice prenosi fudbalske utakmice crnogorskih drugoligaša, recimo Arsenala iz Tivta, Jezera iz Plava, Bratstva iz Ljajkovića, a izbací prvoligaše Budućnost, Sutjesku, Rudar, Lovćen, Bokelj, Zetu.

Liberalna partija je radila analizu političko-informativnog programa TVCG u posljednjih 12 mjeseci. Došli smo do poraznih podataka u odnosu na opoziciju, ali i dobar dio članica vladajuće koalicije. Pozivam NVO koje se bave time da naprave objektivnu analizu, ali i VDT-a jer smatram da se radi o čisto političkoj korupciji. Jasno mi je zašto favorizovanje najjače partije, ali zašto vanparlamentarne partije. Crnoj Gori je danas potrebna jaka Vlada, a ne krnja. Liberalna partija se iskreno raduje njenoj potpunoj rekonstrukciji. Pred nama su dva istorijska poduhvata u 2015. godini za Crnu Goru, ulazak u NATO i početak izgradnje autoputa Bar-Boljare, prioritetne dionice Smokovac-Mateševu, uz sve ostale socijalno-ekonomske probleme koje Crna Gora ima i krajnji je trenutak da tim igra u kompletnom sastavu sa 11 igrača, opet fudbalskom terminologijom rečeno, a ne sedam ili osam. Nama sada treba najjača moguća reprezentacija od igrača, odnosno ministara koje imamo.

Liberalna partija će podržati izbor novih ministara, odnosno ministricе u Vladi, iako mi nijesmo konstituenti Vlade ne možemo uticati na neke stvari koje se moraju obavljati brže i bolje, ali to je kao i u svakoj sportskoj reprezentaciji, na pojedinim pozicijama nemate najbolja rješenja. Isto tako od selektora, predsjednika Vlade gospodina Đukanovića očekujemo da što prije uigra novi sastav Vlade, promijenjena je četvrtina tima. Unaprijed čestitam novim ministrima, odnosno ministrici Kovačević u Vladi Crne Gore na izboru u vjeri da će posvećeno obavljati svoje funkcije. Naročito apelujem na novog ministra zdravlja dr Šegrta da bukvalno odmah poslije izbora pođe u Bijelo Polje i sastane se sa roditeljima inficiranih beba. U Bijelom Polju traje agonija grada Bijelog Polja, svih stanovnika, roditelja inficiranih beba, osumnjičenih ljekara, svih koji dolaze u bjelopoljsku bolnicu, iščekujući novu tragediju poslije smrti jedne bebe. Takođe, apelujem na osumnjičene ljekare u Bijelom Polju da se izmaknu dok traje istraga o njihovoј eventualnoј krivici i time doprinesu prevazilaženju bjelopoljske krize.

U svakom slučaju, iznijet je stav Liberalne partije o javnom servisu. To nije stav Poslaničkog kluba albanskih partija Force, Albanske alternative i Hrvatske građanske inicijative. Što se tiče podrške rekonstrukciji Vlade, vjerujem da će naš tim biti u tome složan. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kolega Almer Kalač u ime Bošnjačke stranke. Izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala, predsjedniče Skupštine.

Uvaženi predsjedniče i članovi Vlade, uvažena Skupština, uvaženi građani Crne Gore,

Vlada Crne Gore određeni vremenski period funkcioniše u nepotpunom sastavu. Naime, od juna prošle godine resorni ministar se ne nalazi na čelu Ministarstva kulture, a od novembra ni u Ministarstvu prosvjete, kao ni u Ministarstvu zdravlja. Svakako da je za pohvalu predani rad pojedinih ministara koji su pored obaveza u nadležnom ministarstvu koordinirali i radom predmetnih ministarstava. Autonomno je pravo mandatara i premijera da imenuje članove svog kabineta, a na nama je da li ćemo prihvati predložena rješenja ili ne. Svakako da mi iz Bošnjačke stranke očekujemo od ove, ali i od svake buduće Vlade najkvalitetnija rješenja kada je izbor kadrova u pitanju. Prosvjeta i kultura kao dva stuba jedne države zahtijevaju posebnu brigu države jer postoje brojni nagomilani problemi koje treba rješavati, prvenstveno kada je u pitanju standard zaposlenih u prosvjeti, kvalitet objekata obrazovanja, jer je riječ o budućnosti naše djece. Potrebno je više brige o kulturi, posebno u onom aspektu koji se tiče zaštite kulturnog nasleđa svih naroda u Crnoj Gori jer je naše kulturno blago ujedno i najbolji izvozni brend Crne Gore danas na Balkanu, a sjutra u Evropskoj uniji.

Kvalitetnim kadrovskim rješenjem smatramo i predlog koji se odnosi na Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Funkcionisanje Doma zdravlja u Danilovgradu za vrijeme njenog mandata najbolje govori o rukovodećim sposobnostima gospođe Kovačević, dok je predanim radom kao poslanica dala svoj doprinos jačanju zakonodavne uloge ovog doma i posebnom brigom u iznalaženju zakonskih rješenja koja se tiču socijalnog aspekta. Od decembra 2012. godine kada je i počeo mandat, rad Vlade ide u pravom smjeru na putu ka evropskim i atlantskim integracijama. Od strane Evropske komisije, ali i ostalih zvaničnih adresa Crna Gora je prepoznata kao lider u regionu na putu ka članstvu u Evropskoj uniji i jedina država koja u prepristupnoj fazi kontinuirano otvara pregovaračka poglavila. Takođe, na Samitu u Velsu prepoznat je napredak u reformama koje Crna Gora sprovodi u pravcu NATO članstva. Smatramo da Vlada treba i u buduće nastaviti ovim tempom, ali i intenzivirati rad na poboljšanju privrede, a samim tim i na povećanju broja radnih mesta.

Kada govorimo o dosadašnjem mandatu, moram istaći da i pored dugogodišnje ekonomske krize ova Vlada je redovno isplaćivala penzijska i socijalna davanja i da smo imali održiv ekonomski sistem, zbog čega nije bilo potrebe za rebalansom budžeta.

Očekuje se da Crna Gora i ove godine prednjači u regionu po stopi ekonomskog rasta, kao i po većem prilivu direktnih stranih investicija. U tom pravcu, optimistične su i najave Svjetske banke za 2015. godinu prema kojima se rast brutodruštvenog proizvoda očekuje do 3,4%. Bošnjačka stranka participira u ovoj Vladi. Iako prema statističkim podacima postoji nešto veća zastupljenost iz redova manjinskih naroda u odnosu na prethodni period, taj trend treba ubrzati kako bi srazmjerna zastupljenost postala društveni model, ne samo u Vladi već i svim državnim, naročito u lokalnim institucijama. Treba raditi na povećanju učešća kadrova iz redova manjinskih naroda i drugih nacionalnih zajednica, a sve u skladu sa Ustavom i drugim zakonskim rješenjima.

Današnjim imenovanjem novih ministara Vlada nastavlja sa neophodnim reformama na evroatlantskom putu, uz očekivanje ovogodišnjeg poziva za članstvo u NATO savez. Jačanje ekonomije i otvaranje novih radnih mesta ostaje prioritetan zadatak vladine politike i u narednom periodu. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Kalač.

Izvolite sada, kolega Bojaniću, posljednji u ime klubova.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem, poštovani predsjedniče.

Dakle, nijesam htio da pravim problem, ali smatram da redoslijed izlaganja je najmanje važan, važan je kvalitet izlaganja i djelovanja, a naročito djelovanja kako vlasti tako i opozicije i ja bih negdje počeo sa rečenicom koju smo imali otprilike da pročitamo u ekspozeu, tada mandatara, danas predsjednika Vlade i kaže da ne smijemo odbijati da uvidimo ni jednu neprijatnu istinu i tri tačke.

Potpuno sam saglasan sa tim i evo negdje kao što su i prethodnici govorili pola mandata je prošlo i možda već, ne možda nego je prilika da danas govorimo o dometima ove Vlade, odnosno o ispunjenju onoga što je obećano onoga što je naznačeno u samom ekspozeu. Da li će to neko javno priznati ili neće, to je već neka druga prilika, ali je bitno da uvidimo od premijera pa dalje svi ostali, gdje su bile greške, odnosno gdje su te neprijatne istine i da se pokušaju popraviti.

Dakle, na samom početku ovog ekspozea kojeg smo imali prilike kaže se da treba ovo društvo da Crna Gora ide naprijed, a to znači više pravne sigurnosti, više

slobode i demokratskih prava. Teško je ovdje ovo kvantifikovati koji je uspjeh, odnosno koliko imamo više pravne sigurnosti, više slobode i demokratskih prava. Ovo će vjerovatno građani sami cijeniti, ja sam duboko uvjeren, da nemamo apsolutno ništa veću ni pravnu sigurnost, niti više slobode, niti demokratskih prava nego na početku mandata ove Vlade. Kaže se da takođe treba da imamo stručno pouzdanu predusretljivu, požrtvovanu zdravstvenu zaštitu. Ja se nebih koristio nesrećom koja je zadesila ove ljude u Bijelom Polju i to kao politički argument koristio, ali jednostavno svi znamo da se ni u tom domenu, apsolutno nije ništa pozitivno napravilo.

Rečeno nam je da u vrijeme krize moramo izoštiti senzore za socijalne probleme ljudi. Saglasan sa tim, ali se bojam da ste super senzitivni bili u Vladi uoči izbora. Uglavnom, uoči izbora uglavnom u onim sredinama u kojima je trebalo, da kažem, pogurati broj glasova, povećati i onda imamo jasno kvantifikovano izraženo, ali imali smo prilike mnoge nalaze da vidimo i izvještaje u kojima je ta socijalna pomoć uoči izbora u određenim sredinama po 10 puta se povećavala u zadnjih 30 dana, nego što je inače praksa u godinama u vremenu između izbora.

Takođe, pomenuli ste da šuma regulatornih agencija mora dijeliti krize države koja ih je osnovala i negdje ste ranije govorili da će se i tu preispitati da li vam je potrebno ovoliko regulatora. Znate sami, da nam ne treba, znate i sami da je pored ovih regulatora 36 ili 37 raznoraznih direkcija, komisija, uprava, i ja sam siguran, priznali vi to ili ne, da ste vi svjesni jeli to previše za ovu Vladu, da ova Vlada to ne može da istripi, ali naravno, bili su razlozi zašto su se formirale tolike komisije, pa čak ste išli dotle da u okviru određenih ministarstava se formiraju komisije koje treba da rade posao, onaj koji im je osnovni posao u staroj Vladi. Ali, dobro.

Kriza nam je prije svega izoštala sliku o sebi o našoj ekonomiji. Tačno, saglasan. I tu je negdje ima jedna lijepa rečenica kada je nastala kriza Goran Bafi je izjavio da nakon povlačenja onog valona, odnosno talasa, vidjelo se ko pliva bez kostima ili bez da ne kažem, bez gaća. Ali očigledno da smo mnogo se zaletjeli u vremenu investicija i da smo prikazivali kroz taj talas investicija daleko ljepšu sliku nego što je bila o Crnoj Gori. I prvim znacima krize pokazalo se da je sve to nerealno, neodrživo bilo. Rekli ste da istrajavanjem jedne politički zahvalnoj u osnovi politikantskoj temi o promašenoj privatizaciji smatra neutemeljenim i neracionalnim. Nijesam saglasan i evo svjedoci smo, moram priznati čudom, iznenađenje da je RTCG počeo sa serijalom, ali mislim da ono oni nimalo nije niti neutemeljeno, niti neracionalno da o onome pričamo, da vidi javnost kako su rađene određene privatizacije u Crnoj Gori. Kad već državni tužioc godinama nije htio da vidi, a čini mi se kako je krenulo odmotavanje klupka ne jedan Vrhovni državni tužilac da će posle nego bar desetak bi bilo jako zaposleno. Ali, dobro, otom, potom.

Takođe, rekli ste da u slučajevima u kojima se pokaže da partneri nijesu ispunili svoje investicione obaveze, prema zaposlenim tehnološkim viškovima i druge važne ugovorne klauzule bez oklijevanja, podvlačim bez oklijevanja, takve ugovore treba raskinuti. Ja ne znam da je i jedan raskinut. Ne znam da je i jedan raskinut, ne znam Marina Bar je oko toga bila, ali čini mi se da to nije završeno.

Kažete da su nam potrebna znanja i obrazovanja. Ja ne prepoznajem u radu ove Vlade, da ste vi insistirali na znanju u obrazovanju. Meni se sve čini, da se nastavila praksa da je lojalnost prema partiji da ne kažem prema vama, bio prvi i osnovni motiv zašto su osnovni motiv i razlozi ka ...u vašoj Vladi. Kažete da je, odnosno ovdje se

kaže da je plata neto u oktobru 2012.godine bila 470. Ja sam čuo od gospodina Simovića on nije ovaj podatak vadio nego je iz 2006. upoređivao je rast i rekao je da je to za 2006.godinu. Ali vi ste počeli u radu s mandatom 2012.godine, tada je bilo 470, danas je niža dva eura, pet eura, koliko god ali plata je niža nego što je bila na početku vašeg mandata.

Takođe, strane direktne investicije su i dalje visoke moraju biti veće, ja tu imam određene dileme, to sam iznosio, odnosno i tvrdnje i dalje će tvrditi da na ovako niskoj vladavini prava u Crnoj Gori pravne direktne investicije, ne donose dobrobiti svim građanima Crne Gore, samo određenoj maloj grupaciji, a evo vratiću se i podsjetiću građane na mehanizam, evo drugi, treći put ga citiramo danas. Kako su u stvari, gdje se završavaju te strane direktne investicije.U kom pravcu idemo dalje?To se pominjalo više puta danas, da smo nanekim istorijskim raskrsnicama.Meni rad ove Vlade više liči na ponašanje iz Alise u zemlji čuda. Negdje dolazi tamo pita onog mačka, Alisa u zemlji čuda..... Kad kaže ima jedna sekvenca kad ona dolazi na raskrsnicu i pita mačka kojim putem da ide, on joj kaže - a gdje se krenula, pa ne znam, ali mi reci kojim putem da idem, potpuno ti je svejedno kojim ćeš putem da ideš, ako ne znaš gdje si krenula. Negdje mi se čini da mi tu lutamo, ne znamo gdje smo krenuli, čas hoćemo turizam, a onda ulažemo stotine miliona garancija u metalsku industriju, čas hoćemo u energetiku, a ne radimo ništa da razvijamo energetski sektor i da ne nabrajam dalje. Hoćemo da se, dobro evo završavam. Tako da negdje računam da ove personalne promjene neće doprinijeti ništa boljem radu Vlade i ja će se pridružiti da čestitam koleginici na izboru. Drago nam je da svi imamo, čini mi se, ogromnu saglasnost ako ne koncezus da joj damo punu podršku, da joj poželimo sreću, naravno i ostalima, ali ne gajim ambicije, iluzije, da će ova Vlada do kraja mandata ništa bitno promijeniti. Jer, definitivno treba, reforme nam trebaju, puno veće nego samo kadrovske promjene u ovoj Vladi.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Bojaniku.

Idemo u raspravu po pet minuta, ostaje nam dva sata vremena.Kada bismo bili precizni, možda bi smo stigli, ovako ima ih 13 iz vlasti, 12 iz opozicije prijavljenih i samo u knap vremenu možemo ispuniti, a premijer kad odluči da se javi njegovo pravo.

Kolega Kneževiću, vi ste poslije koleginice, poslije kolege Čavora. Tako da ćete se vi javiti. Ne možete vi prije premijera.

BRANKO ČAVOR:

Predsjedniče parlamenta, uvaženi predsjedniče Vlade, članovi Vlade, koleginice i kolege poslanici,

Od izbora Vlade je prošlo nešto više od dvije godine. I možemo već sada govoriti o jednom radu u teškim vremenima, ali i uspješnom mandatu. Ono što je važno istaći u

startu da očekujemo od Vlade da do kraja sa istim intenzitetom nastavi na ispunjavanju obaveza iz svoje agende, ono kada su u pitanju globalni ciljevi, a to su evropske i NATO integracije, ali kada su bitna pitanja od života građana, to je poboljšanje kvaliteta života svih crnogorskih građana. Današnjim izborom ministara imamo s jedne strane želju da podržimo nastavak rada ove Vlade, ali s druge strane da osnažimo da do kraja mandata u punom sastavu se realizuju sve one obaveze iz politika koje je utvrdila Vlada koje nijesu ni malo lake, ni malo jednostavne. Danas je prilika da govorimo i o tome, već je nešto rečeno šta je do sada urađeno u mandatu ove Vlade, koja je započeta u jednom stvarno veoma teškom i vremenu i na globalnom, evropskom, a samim tim i na crnogorskem polju ekonomije i politike. Ti rezultati su vidljivi. Znači, mi govorimo da jesu, dio opozicije govor da nijesu, ali relevantni faktori o tome govore da su ti rezultati veoma značajni. U najkraćem, u integracionim procesima postigli smo najveći napredak i najveći progres. Otvorili smo polovinu poglavlja, a dva su privremeno zatvorena, što jeste značajno i dalje se ostvaruju stepenice na tom putu, na korak smo od NATO integracija, odnosno NATO alijanse, poziv za to članstvo. Nije dovoljno reći samo da je taj poziv spreman, već i podrška naših partnera koji govore o uspješnim reformama koje se kod nas sprovode.

Značajno je što su usvojeni brojni zakoni i izmjene Ustava gdje je osnažena i nezavisnost sudstva, a samim tim i jačanje pravne sigurnosti, razvoja vladavina prava. Ono što je veoma značajno za život svih građana Crne Gore je konsolidovanje javnih finansija. To se uspjelo uraditi i uspjele su se uraditi značajne reforme. Uvijek kad se rade ova pitanje imate dilemu da li da se opredijelite nekim putem gdje trebate sprovodite reforme ili se povlađivati interesima koji znače dodvoravanje ili se baviti nekim težim putem, a to je uvođenje reformi veoma bolnih, koje nijesu popularne ali dugoročno donose značajne rezultate. Započeta je u ovom vremenu realizacija velikog broja projekata. O njima neću ništa govoriti već uz podršku da su ti i slični projekti šansa i perspektiva Crne Gore i to treba nastaviti.

U okviru toga ovdje je i danas bilo riječi oko investicionog ambijeta u Crnoj Gori, on je značajno poboljšan u ... vremenu, a na tom treba i dalje raditi. Dobro znamo, ne samo kod nas nego i u zemljama mnogo snažnijim u svijetu je opšta borba za strane investitore, za prliv direktnih stranih investicija. Zbog toga uz ambijent koji stvara Vlada trebala je podrška svih nas i institucija, i građana, i lokalne uprave, a i u tom dijelu i opozicije. Makar u onom dijelu u podršci, a ne u odbijanju mogućih investicija. Kada već pominjem opoziciju mislim da bi bilo korisno da konačno shvatimo da opozicija umjesto

konstruktivnog doprinosa koji je trebala da da svim ovim procesima svjesno se upušta u aktivnosti koje usporavaju neke od ovih procesa ili ih žele usporavati bilo kada su u pitanju integracioni ili razvojni procesi. Nivo te aktivnosti se često ogleda kroz kratkoročno, jednodnevno prikupljanje političkih poena isticanjem nekih populističkih priča i zahtjeva koje su na mah kod građana veoma interesantne, ali dugoročno ne donose dobit. Svaki građanin kad razmisli o onim ponudama koje se često daju sa tih adresa prepoznaće da je to utopija.

Naravno, niko od nas od opozicije ne očekuje da hvali vlast, jer to ne bi bilo prirodno ni dobro za demokratiju, ali očekujemo da se umjesto destrukcije koja se često iskazuje u ovim vremenima koja .... aktivan položaj prema svim ovim pitanjima o kojima se raspravlja u današnjem parlamentu. Često se dešava sa destrukcijom kao pravilom da ona pređe u autodestrukciju pa se često javljaju ti problemi koji se sada dešavaju i u opoziciji, manje brige o vlasti a više brige o sebi samima.

Već sam čuo u startu da neće biti podrške ministrima. Za mene to nije čudno, iz razloga što sam već ovih dana, ovih mjeseci opozicija zabavlja javnost, da kažem nekim izrazom, zamajava jedan broj svojih birača formiranjem vlada. Vladu jedinstva, stvorila nejedinstvo, prelaznu Vladu stvoren je prelazni klub u koji ulazi veliki broj poslanika iz pojedinih partija. Očekuje se dolazak i dva nova poslanika u taj klub. Ovo isitičem i zbog trećeg slučaja - Vlada u sjenci, šta to znači u ovom trenutku? To je stvarno sjenka ozbiljne politike. Vlade se, gospodo, biraju na izborima i na osnovu ostvarenih rezultata. Mi danas biramo tu Vladu, želim da dam podršku predloženim kandidatima koji su za ministre znajući da ulaze u veoma ozbiljan posao, a to je čast biti u Vladi premijera Đukanovića, ali nije posebna privilegija jer se očekuju velike obaveze i odgovornosti. Uz podršku ovim ministrima zahvalnost i dosadašnjim ministrima na predanom radu u Vladu Crne Gore. Izvinjavam se i zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Moramo biti striktniji da bi sve kolege dobile pravo na riječ.

Kolega Kneževiću, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvaženi građani, gospodo ministri i Vi gospodine Đukanoviću među njima,

Danas je na dnevnom redu krpljenje Vlade Crne Gore. Krpljenje Vlade Crne Gore je zamjena za rekonstrukciju isto kao što ovih dana po crnogorskim apotekama umjesto lijekova za srce, šećer, smirenje dobijamo preporuku da bolesni građani kupe lap topove i tablete da se konektuju na apoteke i da onda prate kada će se pojavit andoli, bensendini i da zauzmu svoje mjesto negdje oko tri sata ujutro ispred apoteka i da čekaju ne bi li kupili lijek pod uslovom da ne umru prije nego što se konektuju na sajtove apoteka. Dok vi ne nabavljate lijekove umjesto čaja od nane bavimo se krpljenjem Vlade Crne Gore i stvarate masovnu histeriju o ministrima koji će zamijeniti postojeće ili će nadoknaditi, odnosno kompenzovati sve ono što nijeste uradili u prethodnom periodu. Pa smo tako ovih dana u režimskim medijima imali priliku da čujemo kada je gospodin Pažin prvi put zaplivao u Šibeniku, kako je gospodin Šegrt kosio livade po Trebinju i Nevesinju kako bi se školovao, ali nigdje nijesmo čuli kako je uništil vojnu ustanovu Meljine i zašto ga je Miomir Mugoša smijenio sa mjesta direktora Kliničkog centra Podgorice. Možete misliti, kad ga je Miomir Mugoša smijenio, o kakvom se kadru radi.

Krpljenje Vlade zato što je u Vladi Crne Gore pokrenuto klizište nalik onom u Markovićima, gospodine Đukanoviću, i vi se sada nalazite ni tamo ni ovamo, ali sigurno nijeste na istoj strani klizišta kao Vaš prijatelj do koji mjesec još i potpredsjednik DPS-a Svetozar Marović, koji je evo i zvanično postao predmet istrage Vrhovnog državnog tužilaštva. Bilo mi je malo i tragikomično kad sam prije neki dan čuo od Vas da Vi ustvari nemate nikakvih računa, da se bavite ovim čime se bavite i došao sam do zaključka da Vi u stvari nemate ni centa ni u džepu, ni na bankovnim računima, ni Vi niti iko Vaš. Vjerujete, prvo što sam pomislio da bi najbolje bilo da ja ubijem kolegu Janka Vučinića i sve one radnike koji su ostali bez posla i koji tvrde da ste u ovom

neoliberalnom konceptu stvorili privatnu državu za Vas, Vaše najbliže članove familija i onda mrtvi ladni izadete pred crnogorsku javnost i kažete da nemate centa.

Pošto Vi, gospodine Đukanoviću, nemate nikakvih računa pozivam Vas da Vi inicirate izmjene i dopune Krivičnog zakonika kako bi se sankcionisali svi oni državni funkcioneri, ali i svi opozicioni funkcioneri i političari koji su nezakonito stekli imovinu u ovim godinama bavljenja politikom. Vi ste potpuno mirni u tom dijelu. Predlog za ministra pravde je kolateralna. Znate zašto? Zato što je Duško Marković zajedno sa gospođom Lakočević donio set antikorupcijskih zakona i zakona iz oblasti tužilaštva i onda je odlučio da se povuče jer ne želi da snosi odgovornost za njihovu implementaciju i onda je doveden gospodin Pažin iz Strazbura i narodnim rečnikom, odnosno govorom saopšteno ostatku napredak. Gospodin Pažin je kolateral, gospodin Marković će se baviti bezbjednošću, gospođa Lakočević ide u Upravni sud i svako svoj posao dok se ne aktivira klauzula balansa. Vi znate da će se aktivirati klauzula balansa i zato žurite da na oltar evropskih integracija prinesete žrtvu iz visoke korupcije. Da li je to gospodin Marović, da li je to gospodin Lukšić, da li je to gospodin Miomir Mugoša, da li je to gospodin Gvozdenović, da li je to neko od bivših ministara, od bivših gradonačelnika, to ćete vi napraviti na način kad budete napravili selekciju, kad vam to bude Agencija za nacionalnu bezbjednost dostavila, koga ćete se najlakše eliminisati pred vaš kongres.

Do sada sam možda bio i grešan malo prema gospodinu Krivokapiću, previše sam ga napadao misleći da je on ideolog progona Mitropolije crnogorsko primorske, a ustvari ste vi ključni ideolog progona Mitropolije crnogorsko primorske i njenog sveštenstva. Gospodin Krivokapić nema tu snagu da realizuje ovakvu vrstu progona. Jasno je da ste ga sve ovo vrijeme vi i pripremali za ovakve projekte. Sada Vas, gospodine Đukanoviću, optužujem da upravo Vi stojite iza marginalizacije Upravnog suda, iza marginalizacije svih ovih crnogorskih sudova i da ste Vi ustvari formalni direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost. Dozvolite mi još 30-tak sekundi, vrlo je važno, pominjem Vas da ne bude da bježimo od rasprave...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne mora biti važno, ali pustiću Vas.

MILAN KNEŽEVIĆ:

Znači, optužujem Vas, gospodine Đukanoviću, da ste Vi nalogodavac progona sveštenstva Mitropolije crnogorsko primorske i da vodite antisrpsku politiku u Crnoj Gori više nego gospodin Ranko Krivokapić.

Znate zbog čega gospodine Đukanoviću? Zato što je čitavo tužilaštvo i pravosuđe pod Vama. Nemoguće je da se ovdje ne poštuju odluke sudova i da se gospodinu Džomiću ne dozvoli povratak u Crnu Goru. Nije ni čudo onda kad gospodin Krivokapić kaže da je na pravoj strani istorije, a nas 185 hiljada koji smo na referendumu glasali za zajedničku državu sa Srbijom smo na pogrešnoj strani istorije. Sada vam u oči kažem gospodine Đukanoviću, referendum u Crnoj Gori je pokrađen. Pokrali ste referendum u Crnoj Gori, stvorili privatnu državu i od nas napravili građane drugog reda. Očekujete da vam se nećemo suprotstaviti u vašem naumu da nas marginalizujete, protjerate iz Crne Gore i napravite jednu neoliberalnu porodičnu firmu u kojoj neće biti mjesta za one koji drugačije misle od vas. Malo morgen, što bi rekao pokojni predsjednik Slobodan Milošević.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Znači više nisam ja najveći anti-Srbin, predajem štaferu. Rado predajem štafetu. Naravno, ja sam u hramu, to je već posebna privilegija.

Idemo dalje. Najavio sam kolegu Bralića, a da se pripremi koleginica Jonica.

IZET BRALIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta.

Uvažni predsjedniče Vlade, gospodine Đukanoviću, uvaženi članovi Vlade, koleginice i kolege...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolege, da se čujemo samo.

Kolega Braliću, samo malo, da bismo imali lijep trenutak, zajednički lijepi trenutak u današnjem radu, Osnovna škola "Jovan Tomašević" iz Virpazara šesti i sedmi razred su sa nama, kao i svaki dan, danas je ta škola u gostima. Molim vas, tu svi dižemo ruku zajedno i hvala vam.

Izvolite, kolega Braliću.

IZET BRALIĆ:

Trenutak u kome idemo u dopunu Vlade obilježile su tri stvari. Jedno, moguće da se malo kasnilo sa ovim procesom, drugo da će imati ograničeni mandat i treće, složeni uslovi i budžetski deficit. Svakako da predloženi personalni sastav garantuje da će sastav Valde i novi ministri petom brzinom početi i uklopiti se u rad Vlade.

Ono što želim posebno da komentarišem jeste zdravstvo i rad i socijalno staranje. Nadam se da će novo ministarstvo, novi tim i novi ministar posebnu pažnju posvetiti intenziviranju započetih reformi, naročito uspješno završena reforma na primarnom zdravstvenom nivou, započeta reforma na sekundarnom nivou i ono što predstoji, potpuna reforma tercijarog nivoa. Svakako da ćemo to posmatrati i cijeniti u narednom periodu. To je ono što traži društvo, to je ono što nam je potrebno i na evropskom putu i ne sumnjam da biografija predloženog kandidata garantuje da ćemo imati jedan uspješan hod na tom polju.

Poseban problem jeste poboljšanje statusa zdravstvenih radnika, takođe, drugi zadatak i naša očekivanja na tom polju jesu akcentiranje edukacije zdravstvenih radnika. Mislim da smo u jednom periodu izgubili korak i da je to ono što je jako potrebno zdravstvenom sistemu u Crnoj Gori. Takođe, ono što smo u nekoliko navrata imali kao određene inicijative, ali i pojedinačne, treba da postane zajednički stav i ovog Parlamenta, i Vlade da osvežimo menadžment zdravstvenih ustanova i to je ono što će dati podstrek i vratiti povjerenje u zdravstveni sistem Crnoj Gori. Novi zakon, takođe, treba što prije usvojiti ali u formi da na što bolji način prepozna pojedinosti i osobenosti određenih sredina i specifičnosti koje smo gradili od 45. godine do danas.

Na kraju, osvrnuću se na Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Tu bi sa više osjećaja trebalo u narednom periodu prepoznati probleme radnika sa sjevera i svih građana u Crnoj Gori, a posebno sa sjevera. Ne sumnjam da će predloženi kandidat oplemeniti rad tog ministarstva, baš kao što je oplemenila i rad ovog doma. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Braliću.

Koleginica Jonica, a sprema se kolega Stanišić.

SNEŽANA JONICA:

Hvala, predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, poštovani građani, predstavnici Vlade i gospodine Đukanoviću,

Ovih pet minuta koliko je potrebno ili koliko imamo vremena da govorimo o imenovanju pet ministara u dilemi sam čemu da posvetim najviše vremena. Razrešenju koje takođe imamo u ovoj priči, pet imenovanja ili o neispunjениm obavezama iz

ekspozea od prije par godina. Možda je najbolje otvoriti prvo par dilema koje su meni neizbjegne, a to je što treba da znači ovo razrešenja. Da li mi konačno dobijamo potvrdu da je dosadašnji ministar pravde, gospodin Marković, imao loše rezultate u resoru koji je jako značajan za ispunjavanje obaveza iz poglavlja 23 i 24 ili da je aktivnostima na pripremi zakona iz oblasti pravosuđa, ovih pet koji smo nedavno usvojili, koje SNP-e nije podržao i ako je u cijelom kontinuitetu podržavao pravosudne reforme, ostavio u nasleđe da se završi nešto na način na koji neće davati rezultate ili ga samo oslobađate da sa pozicije potpredsjednika Vlade ima više vremena da se bavi obavještajno bezbjednosnim sektorom, što je njemu najveći obuhvat interesovanja, definitivno.

Da se vratim na imenovanja. Kad kažete pred nama je vrijeme koje traži odlučnost i razboritost umjesto nedoumica, dostojanstvo i samopouzdanje umjesto inferiornosti, na meni je da vas pitam, ako ste to rekli 04.decembra 2012. godine i valjda mislili da čitav ovaj mandat će su vam bili odlučnost i razboritost umjesto nedoumica i će vam je bilo samoupouzdanje umjesto inferiornosti za ovih pola godine, koliko ste držali upražnjenje ove resore. Ni malo slučajno, jako bitne resore. Resor zdravlja u situaciji kakva jeste, resor koji takođe značajno, o njemu smo imali razmjenu mišljenja i sigurna sam da ćete doći na moje, a to je prosvjete, opet na isti način evo sad imamo priču o pravilima studiranja koja proizilaze iz one moje priče o visokom obrazovanju i tako dalje.

Možda da idemo na neispunjene obaveze iz istog tog ekspozea u kojem ste pričali o ovoj inferiornosti i samopouzdanju, odlučnosti i razboritosti i nedoumicama. Tada ste kao prioritete definisali stručno, pouzdano, predusretljivo i požrtvovanu zdravstvenu zaštitu. Je li Crna Gora, ako prije toga nije imala a samim potenciranjem toga u ekspozeu ste priznali da nije, dobila ove tri godine ovoga mandata stručnu, pouzdanu, predusretljivu i požrtvovanu zdravstvenu zaštitu? Nije, naravno i o tome najbolje govore trenutni protesti koji su počeli u 10:30 ispred Ministarstva zdravlja. O tome, na žalost, najbolje govore i oni događaji koji su samo krajnja posledica onoga na šta smo upozoravali sve ovo vrijeme, a da ne nabrajam. Svake godine prilikom usvajanja budžeta i prilikom ovog ekspozea koji ste imali u decembru 2012.godine i prilikom priče o Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, pričali smo o tome da imamo lošu

zdravstvenu uslugu, da imamo situaciju u Crnoj Gori da je veći rizik kad pođete u zdravstvenu ustanovu da se razbolite nego da se izlječite, imali smo situaciju da su nam luksuzniji kabineti direktora zdravstvenih ustanova nego što su nam na minimumu opremljenost bolničke sobe. Imali smo krevete u bolničkim sobama koji se raspadaju, imali smo higijenu koja je pokazala kakva jeste, imali smo toalete na nivou XIX vijeka, u zdravstvenim ustanovama u kojim treba pacijent daima sve najbolje uslove a ne da se zarazi ili razboli, imali smo na kraju ogromne liste čekanja za bolesti za koje se ne može čekati, a pričali smo o nekakvim stvarima koje su sada smiješne da ih ne ponavljam što ste vi sve u tom ekspozeu, prije tri godine, obećali. Ne da se nije otišlo toliko naprijed, nego smo se vratili nazad ili su nas dogadjaji doveli do toga da priznamo da smo daleko iza onoga o čemu ste i tada pričali i da, na žalost, ljudi umiru u bolnicama, umjesto da se liječe i da umiru od stvari o kojima smo mislili da se prije 100 godina završilo, da se može tako nešto, makar u zdravstvenoj ustanovi dešavati.

Takođe što želim da naglasim, ako već pravite promjenu u resoru socijalnog staranja, interesantno je i koleginici Bog na pomoć, ono što je čeka ali jeste jedan dobar trenutak da će se suočiti sa onim što su radili njeni prethodnici u dijelu onoga što sada, kada se realizuje projekat socijalni karton, imaće ispred sebe efekte što je bio sistem socijalne i dječije zaštite u Crnoj Gori, da su neki primali dječiji dodatak i sa 40 godina života zato što je bila potreba ove ili one vrste da to tako bude, da se socijalni karton za koji je trošak bio neuporedivo manji od mnogobrojnih troškova ove vlade, pa neka bude i ovog Parlamenta, odlagao a da smo se tek sada suočili sa svim slabostima sistema, samo što se ušlo dopola u priču o socijalnom kartonu, priču o ovom resoru. Koleginica će se suočiti i sa onim što će biti ponovljena inicijativa SNP a od vas očekujemo ozbiljnije razumijevanje, nego od svih drugih prije toga, sa pričom o Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, ... 35 miliona eura iz Fonda koja su oteta licima sa invaliditetom i sa Fondom rada i činjenicom da je i ministar finansija odbijajući amandman pred Novu godinu preuzeo obavezu da se obezbijede sredstva za sve one u Fondu rada za koje je donijeto rješenje do Nove godine i da se konačno otpremnine tim ljudima daju, makar onima koji su dobili rješenja, ako ih je država već dovela do toga da ostanu bez posla, bez firme, da im se ugrozi egzistencija , da im se makar obezbijede tih 1.926,00 eura koje im država obezbjeduje kao jedinu satisfakciju za ono što je uradila protiv njihovih porodica. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kolega Stanišiću, 30 sekundi ču ukucati da bi mogli završiti u tih 30 sekundi pred kraj. Izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala.

Gospodine predsjedniče Vlade, gospodo članovi Vlade, uvažene koleginice i kolege, poštovani građani,

Čuli smo od predsjednika Vlade, gospodina Đukanovića, prijedlog za popunu resora u crnogorskoj Vladi i svi smo vidjeli da se radi o ljudima koji su prepoznati u svom političkom i u profesionalnom djelovanju. Zato sam siguran da će svoj mandat koliko im bude trajao iskoristiti profesionalno i odraditi u skladu sa programom Vlade i politikom Vlade planiranom za ovu godinu i za mandat koji je pred njom.

Prije svega, rekao bih da za jedan bitan resor Ministarstva pravde dolazi čovjek zaista profesionalac kojemu će biti teško da nastavi kontinuitet, a ne sumnjam da neće u tome uspjeti, da nastavi kontinuitet svoga prethodnika koji je i te kako svoj posao odradio profesionalno i kvalitetno a to se uvjeravamo i na onome gdje je Crna Gora u svom pregovaračkom procesu gdje je Ministarstvo pravde imalo izuzetan zadatak.

Takodje, rad i socijalno staranje, uvjeren sam da će dosadašnji ministar rada i socijalnog staranja gospodin Bošković, znajući socijalnu kartu u našoj državi dati doprinos da se položaj prosvjetnih radnika u Crnoj Gori u okviru mogućeg poboljša. I ne samo položaj prosvjetnih radnika, nego da se i uslovi u pojedinim obrazovnim ustanovama za rad poprave, prije svega mislim na Glavni grad naše države gdje je upredškolskom obrazovanju veliki deficit u radnom prostoru, pa tako imamo vaspitno obrazovne grupe mimo zakona i teško je vaspitnim radnicima, vaspitačima, da obavljaju svoju djelatnost u tako velikim i brojčanim grupama. Takodje, znamo da imamo osnovnih škola u Glavnem gradu koje rade u tri smjene. To treba uraditi, opet u okviru postojećeg da se ti uslovi poboljšaju. Nesumnjam da će te vi gospodine Boškoviću na tome raditi a takođe ne sumnjam, što mi je i zadovoljstvo da kažem, i da dijelim to mišljenje sa svojim kolegama, partijskim drugovima i svojim kolegama iz ovog parlamenta, da će naša uvažena koleginica gospođa Kovačević svoj posao na mjestu ministra rada odraditi časno i profesionalno kao što je sve do sada radila u svojoj karijeri.

Ono što želim istaći jeste da je budući ministar kulture prepoznat kao kulturni poslenik u Crnoj Gori, rekao je premijer, i o priznanjima kulturnim, nagradama koje je dobijao, takodje da će nastaviti kontinuitet poboljšanja uslova za rad kulturnih ustanova, što je radio njegov prethodnik, sada ambasador u Beogradu, gospodin Mićunović. Mogu da kažem da je uradio dosta za obnavljanje centara za kulturu i restauraciju na sjeveru Crne Gore. Dolazim iz opštine gdje je Ministarstvo kulture uložilo velika sredstva da bi se adaptirao Centar za kulturu i sada zaista je milina raditi i pohađati te kulturne ustanove.

Što se tiče Ministarstva zdravlja, znamo, čuli smo, i svi znamo gospodina Šegrta, čovjeka koji je prepoznat u svom profesionalnom radu, koji je bio na odgovornim dužnostima, da će nastojati da održi zdravstveni sistem u veoma teškim uslovima i da će nastaviti kontinuitet svoga prethodnika koji je u svom dugogodišnjem mandatu to radio, po meni, uspješno i koji je, kao odgovoran i savjestan čovjek, zbog jednog nesrećnog slučana koji se desio u Bijelom Polju, podnio ostavku. Toliko o novim kandidatima za Vladu.

Sada ću reći nešto kratko, vjerujem predsjedniče da neću prekoračiti vrijeme, da jedan od uvodničara je rekao da se u svojoj dvodecenijskoj karijeri bavio promjenama u

društvu. Mislim da se najviše bavio promjenama u svojim partijskim redovima pa sada imamo za rezultat da je ta politička grupacija ostala bez svoga lidera i danas je ostala i bez šefa poslaničkog kluba uvaženog poslanika Danilovića. Eto, koliko se bavili promjenama. Najviše sa promjenama u svojim redovima i radili sve iza ledja svom lideru i svojim kolegama isto kao što rade iza ledja državi Crnoj Gori na njenom evropskom i evroatlantskom putu. O tome su se uvjerili i predstavnici u medjunaorodnoj zajednici u Evropi. Čulo se i danas da je ovo krpljenje Vlade. Vjerujem da se ovih dana niko više u Crnoj Gori ne krpi nego što se oni krpe u Demokratskom frontu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala što ste ispoštovali vrijeme. Znao sam da ćete to vi uraditi precizno. Ne, znam da ćete vi uspostaviti novi demokratski standard. Inače, promjena ne znači po definicijina bolje, promjena može biti i na gore, tako da riječ promjena nije vezana samo na bolje.

Kolega Pavloviću, izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala gospodine predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, poštovane gradjanke i gradjani Crne Gore,

Stručni kapacitet i lični i profesionalni integritet su kriterijumi za izbor ministara u zemljama zapadne demokratije, a u fasadnim demokratijama, ili precizan da budem u autokratijama, pogotovo u autokratijama balkanskog tipa kakva jeste Crna Gora, kriterijumi su potpuno drugi. Dakle, za izbor ministara je neophodno da kandidat bude potpuno i neupitno odan šefu režima i kao drugi kriterijum da bude neupitno spreman da se oslobođen svakog morala angažuje u zloupotrebi javnih resursa , u pritisku na birače i u izbornim kradjama. U zapadnim demokratijama vlada se pravi sa zadatkom da znaveno i domaćinski vodi državu, da brine o interesu države i o interesu građana, svih, ne samo onih koji su ih glasali, nego i onih koji je nijesu glasali . U autokratskim režimima crnogorskoga tipa vlada se pravi da funkcioniše kao jedan izborni štab, zato što joj je jedini zadatak da dobije izbore i sve je podredjeno tome zadatku u Crnoj Gori. Precizan da budem, vlada se formira kao štab za zloupotrebe državnih resursa u cilju ostvarenja tzv. izborne pobjede i za izborne kradje koje se dešavaju, koje su argumentovano dokazane i našle su mjesto i u izvještajima medjunarodnih relevantnih institucija, pogotovo naših partnera iz zapadne Evrope. Zato je potpuno logično poštovane građanke i građani Crne Gore, što je glavni režimski, kadrovski krug upravo ovakav. Njega čine oni koj su se dokazali kao partijski vojnici u izbornim krađama i zloupotrebama resursa državnih i akteri afere Snimak. Ja da iskoristim ovu priliku i da kažem, da na bazi dosadašnjeg iskustva u radu sa koleginicom Kovačević, ja se nadam, da ona neće se uklopiti u taj ambijent, ja se iskreno nadam, da će ona biti izuzetak iz toga ambijenta. Ali poštovane građanke i građani Crne Gore, svaki izuzetak je samo potvrda pravila, a pravilo je da ova Vlada koja vlada 25 godina u kontinuitetu se u stvari pravi isključivo sa zadatkom da dobije izbore. I naravno, kao kolateralni da kažem zadatak je da se napune džepovi funkcionera ovoga režima o čemu imamo svjedočanstva zadnjih dana. Ovo kadrovanje ovakvo, dakle oslanjanje na te kadrove iz afere Snimak na te koji su pokazali spremnost i amoralnost da kršeći zakon zloupotrebljavaju državne fondove i učestvuju u izbornim krađama je svojevrsni bahati

odgovor Briselu koji još uvijek, da vas podsjetim, poštovane građanke i građani Crne Gore traži sudska i političko rasvetljavanje afere Snimak, još uvijek. Ja moram da primijetim jednu stvar, ta neunčikovita evropska politika koja očigledno nije dorasla ovakvoj mašini koja je ovdje stvorena u zadnje 25 godina, koja zaista liči na Velikoga brata. Dakle, ta neunčikovita politika Brisela je sam Brisel i Evropsku uniju dovela u jednu apsurdnu situaciju. Vi imate danas da one institucije i oni resori u kojima dolaze najveće pare iz Brisela su vođeni od strane aktera afere Snimak, od strane dokazanih partijskih vojnika DPS-a spremnih na sve. Pa se dolazi do zaključka da posredno, na neki čudan perventovan način Brisel finansira izborne krađe i prevare u Crnoj Gori i mi ćemo ga na to narednih dana vrlo brzo upozoriti. Evo, prije neki dan jedan od aktera afere Snimak je dobio 70 miliona da razvija nekakva mala i srednja preduzeća itd. Pa zar iko postoji ko sumnja u njegovu odlučnost da će ta sredstva upotrijebiti u cilju ostvarenja još jedne takozvane izborne pobjede ovoga režima.

Dakle, poštovane građanke i građani Crne Gore, samo još jednu izvinjavam se gospodine predsjedavajući, ako mogu 20 sekundi jednu poruku?

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Može.

KOČA PAVLOVIĆ:

Krajem godine, Crna Gora ... i u pogledu Evropskih i u pogledu atlantskih ili evroatlantskih integracija. Po svemu što se do sada dešava, nama predstoji aktiviranje klauzule balansa krajem ove godine što će dovesti naravno do zamrzavanja procesa evropskih integracija i po svemu dosadašnjem, po svim informacijama koje imamo najvjerovaljnije će doći do negativnog odgovora od strane NATO-a. Jer ne postoji ni jedan argument koji je DPS dao da taj odgovor bude pozitivan.

Građani DS će uraditi sve što je zakonima i što da kažem, što ima demokratski legitimitet da bi spriječio taj negativni scenario. Mi moramo zaustaviti ovo propadanje države Crne Gore. I moramo pr nuditi režim na prve fer i demokratske izbore. Samo još jedna rečenica. Želim sve da upozorim, da u 20.vijeku 50-tih godina 20.vijeka, jedna država koja je imala nesporni državni suverenitet, se odrekla toga suvereniteta država Nju Faudlend upravo zbog korupcije i kriminala sa kojima nije uspjela da izađe na kraj. I prestala je da bude suverena država. Nemojte da dozvolimo da Crna Gora uđe u tu zonu.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, sa ovom vlašću ona će ući u tu zonu.
Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kao što vidite, kolega Stanišić je bar za minut više Evropljanin od vas, on je tačno iskoristio, ja sam rekao barem za minut.

Kolega Rastoder, izvolite, a da se pripremi kolega Stanić.

RIFAT RASTODER:

Dame i gospodo, kolega Banović je već rekao stavove Kluba Socijaldemokratske partije o predlogu personalne popune Vlade. Ja se naravno pridružujem i rečenim stavovima i nada sve čestitkama budućim članovima Vlade. Jer, iskreno vjerujem da nebi trebalo biti dileme oko njihovog izbora. Naprotiv, smatram čak da se radi i o pojedinačnoj ukupno o potencijalno značajnom kadrovskom osvježenju Vlade, a što se same potrebe kadrovske popune Vlade tiče, bez obzira na dosadašnje rezultate i u predmetnim resorima kao i Vlade ukupno, koji sasvim prirodno mogu biti različito doživljavani i ocjenjivani, adekvatno ekipiranje Vlade je neophodno čak i nezavisno od trajanja preostalog dijela mandata ukoliko želimo minimum makar očekivanja zadovoljavajućih rezultata u bilo kojoj od ovih oblasti. No, koliko god bih da osnažim podršku novopredloženim ministrima i posebno budućoj ministarki Kovačević, sloboden sam iskazati još veće očekivanje da će uvažena gospoda zaista i htjeti, da ne kažem i smjeti, jer u to ne sumnjam, da se od starta napravi potpun način uhvati ukoštac sa izazovima novih dužnosti koji zasigurno nijesu ni mali ni jednostavni, bez namjere da se bavim klasifikacijom važnosti i težine obaveza koje predstoje, skrećem prije svega pažnju na koju nam inače ukazuju svi međunarodni predstavnici, da je kao prvo neophodno učiniti sve da naše zakonodavstvo ne samo bude usklađeno sa evropskim i ukupno međunarodnim pravnim standardima, nego još je i neophodnije učiniti sve da naše zakonodavstvo bude još djelotvornije i naravno što pravednije. Pitanje pravednosti čini se posebno delikatno, jer sam moguće i zbog neadekvatne primjene određene zakondavne regulative pri utisku da je u mnogome narušeno kao i princip temeljenja svakog pravnog i demokratskog društva i oblast socijalne politike lično držim izuzetno značajnim. Tim, prije što je još važeći sistem socijalne politike kod nas zaista i bio i još je opterećen brojnim slučajevima, koji objektivno pored niza drugih slabosti podstiču sumnju u otvorenost ovog sistema i za svojevrsnu sistemsku korupciju, tako da su još brže promjene i u ovoj oblasti koje je inače započeo sadašnji ministar Bošković, više nego neophodne. S tim u vezi, smatram takođe veoma značajnim, što je upravo u ovoj oblasti nastavlja kandidatkinja visokih, moralnih, radnih vrijednosti, te otuda i punog našeg povjerenja. Slično bi se moglo reći i za resor zdravstva u kojem zaista prvenstveno čeka obaveza vraćanja povjerenja u zdravstvo, ali bi to moralo biti strogo u okvirima zakonodavnih procedura, ali uz znatno veću materijalnu podršku i nada sve uvažavanje ljekarske profesije i ukupno medicinski radnik. Ništa manje ne smatram značajnim i krupnim ni obaveze koje čekaju oblast obrazovanja i kulture, ali s obzirom na raspoloživo vrijeme od ministara u ovim oblastima lično očekujem još više osjećanja, posebno za stvarno očuvanje i dalju afirmaciju realnog, multikulturalnog društvenog i državotvornog bića Crne Gore. Uostalom, držim ko toga nije svjestan, on nije svjestan ni stvarnih vrijednosti Crne Gore, ni stvarne prosperitetne budućnosti Crne Gore. A hoću da vjerujem da sapredloženim kandidatima to nije slučaj. Tako da se iskreno nadam još boljim rezultatima.

Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, poslaniče Rastoder.

Najavio sam kolegu Stanića, a da se pripremi kolega Nimanbegu.

NOVICA STANIĆ:

Poštovana Skupštino, gospodo ministri, uvaženi građani Crne Gore,

Gospodine Đukanoviću, za razliku od kolege Kneževića, ja nisam spremam da osporim pravo primogeniture na antisrpsku politiku gospodinu Krivokapiću u vašu korist. Ali, ono što očekujem od vas je da danas odgovorite građanima Crne Gore da li vaša Vlada ima namjeru da ispoštuje presudu Upravnog suda i omogući povratak svešteniku Džomiću, do konačnog razrješenja spora. To je najmanje što treba da uradite. A sad za pet minuta, po pet ministara, gotovo nemoguća misija. Zato ću ... za zdravlje, prosvjetu i rad i socijalno staranje.

Žao mi je što kandidat za ministra zdravlja gospodin Šegrt nije tu, jer ću nešto da ispričam. On je u određenom trenutku uticao i na moju profesionalnu sudbinu. Naime, 95.godine ja sam kao prvi čovjek iz Crne Gore položio ispit iz vaskularne hirurgije, a drugi u okviru Savezne Republike Jugoslavije. Prvi je bio današnji šef, odnosno direktor vaskularne hirurgije u Beogradu profesor Davidović i vratio se u Pljevlja. Niko me nije ponudio da radim, ali kad je sadašnji šef vaskularne hirurgije u Podgorici da ne pominjem imena završio, pozvao je profesora opet da ne pominjem ime pokojni je, pred kojim smo jedan i drugi polagali da dolazi jedanput mjesечно u Podgoricu, da bude supervizor, nije lako otvarati novu granu hirurgije i upriličen je jedan razgovor u kome su učestvovali tadašnji ministar zdravlja direktor Kliničkog centra gospodin Šegrt i drugi neki i profesor je imao jedan uslov. Rekao je hoću da dolazim, ali tražim od vas da formirate ekipu vaskularnih hirurga. Oni su rekli pa mi ih nemamo, imate, kako nemate. Pomenuo je pokojnog Kovača, Novicu Stanića i trećeg čovjeka koji je u to vrijeme radio u Italiji. Znate šta je bio odgovoruglas, profesore, ali oni su opozicija, profesor se vratio u Beograd jer je znao da tu nema šta da traži.

Nije bitna ovdje sudska sloboda Novice Stanića, evo me živ i zdrav u Skupštini Crne Gore. Ali, tada je počela negativna selekcija u zdravstvu. I problem je što ova vlast, ne samo što vlada 25 godina, nego misli da će vladati još 25 godina i šta mogu nekakve bakterije i virusi u uslovima bolničkim ili doma zdravlja da napakoste, ništa, tako bar misle. I onda se čude kad se desi ovo što se desilo u Bijelom Polju. Znam ja kao ljekar

da postoje intrahospitalne infekcije u najuređenijim sistemima. Ali, nema primjera da 2008.godine jedna Komisija koju je osnovalo Ministarstvo zdravlja kaže šta će se desiti i predloži rješenja i ništa se nije uradilo. I zato ne sumnjajući da će gospodin Šegrt danas biti izabran, tražim od njega, da koliko danas pođe u Bijelo Polje, posjeti roditelje koji štrajkuju glađu, posjeti i kolege koji su optuženi. Nijesam ja spreman da se bacim ni na koga kamenom, jer tvrdim da i u zdravstvu postoje greške, samo je pitanje da li su objektivno uslovljene ili su subjektivne slabosti u pitanju, da se ta situacija razriješi.

Drugo što tražim od njega je da pokrene inicijativu da se napravi jedna studija o stanju zdravlja građana pljevaljske opštine. Pljevlja su grad sa najzagađenijom sredinom u Crnoj Gori i u Evropi, a niko ništa ne preduzima. O prosvjeti, moj Pljevljak, rođen u Pljevljima, a proživio u Podgorici, doduše bio je jedno vrijeme namjesnik u Rudniku uglja ispred Vlade Crne Gore i ostaće zapamćen, što je iskovao olimpijsku medalju rukometnika za koju i danas tvrdim da je u njoj bilo više pljevaljskog uglja nego olimpijskog zlata. Ali, gospodine Boškoviću, dolazite iz Pljevalja, barem ste tamo rođeni, gdje se govori najčistiji srpski jezik i od vas očekujem da ovo što je potpisala opozicija 2011.godine, sa gospodinom Lukšićem, bude ispoštovano. O koleginici za rad i socijalno staranje, sve najbolje, ali bojim se iako ne liči na slamku da će biti jedna slamka među vihorove. Jer, doći u taj resor, gdje se za socijalu kupuju glasovi, a tadašnji ministar ne pada mu na pamet da podnese ostavku kao što je učinio gospodin Radunović, mislim da joj neće biti lako. Suđenje je u Pljevljima, a izgleda ovo što se radilo u Pljevljima je mala maca u odnosu na Bijelo Polje, neka vam je bog u pomoć. I ako bi se glasalo pojedinačno, za vas ču glasati.

Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Staniću, šalili smo se i ja i premijer sa etiketom antisrpstva već dva puta. Pa vam moram reći za usporedbu, ukoliko ste vi van srpstva u čitavoj toj priči. Ja sam imao čast da sazovu specijalnu sjednicu srpskog parlamenta zbog mene, da bi držao govor тамо. Vjerovatno nebi birali anti Sbina, da to jedanput urade za nekog sa Balkana. Niko do sad to sa Balkana nije dobio kao priliku. Prema tome, тамо где је srpstvo, nemaju problem sa mnom, čak i to da preskočim ima jedan drugi razlog. Moja se čerka izjašnjava kao Srpskinja, pa bi sve to vaše bilo još dodatno smiješno i netačno. Tako da stanemo sa tim što je ... prošlih vremena, ratnih vremena, propalih projekata i da smo svi mi građani Crne Gore, a nacionalno koliko god hoće i niko nije anti, svako je to što hoće. Biti Crnogorac i za svoju državu nije anti nikad bilo niti će biti.

Hvala vam.

Imate, samo izvolite.

NOVICA STANIĆ:

Gospodine Krivokapiću, ja protiv vas nemam ništa lično. Ja nijesam govorio o anti srpskoj politici u Srbiji, nego u Crnoj Gori. I ja vam tvrdim da obespravljenijeg naroda u Evropi danas nema nego što su Srbi u Crnoj Gori. Uzmite statističke podatke pa vidite, Crnogoraca u državnoj upravi, u lokalnoj upravi u javnim ustanovama, dva puta više nego što je po popisu. Srba četiri puta manje, uostalom to je priznao i gospodin Dritan Abazović u ovoj Skupštini kad je rekao da su Srbi najugroženiji narod u Crnoj Gori. Srpski jezik je najugroženiji. Srpska Pravoslavna crkva - progone se sveštenici, ne znam zašto vas je to pogodilo.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Zato što je neistina, zato je pogodilo reći će vam precizno. Na svijetu ne postoji narod koji ima svoju matičnu državu a da je tako obespravljen, na svijetu ne postoji, ne na Balkanu i u Evropi, na svijetu ne postoji da mora svoj jezik da kompromisno održava, da okupacijom, nasilnom aneksijom 1918.godine svoju crkvu nema i da ne idem dalje. Prema tome, na svijetu ne postoji narod koji je u svojoj matičnoj državi više obespravljen od crnogorskog i to prvi put kažem, zato što ste me isprovocirali da to kažem.

Hvala vam.

Kolega Bulatović.

Nemate pravo, vi ste mene vrijeđali ja vas nijesam. Vi ste mene vrijeđali da sam anti-Srbin.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Moja proceduralna reakcija, gospodine predsjedniče Skupštine, jeste da ste vi za svoje političke stavove i promociju čak netačnih političkih stavova zloupotrijebili funkciju predsjednika i ja protestujem zbog toga, da obrzaložim.

Nije Ranku Krivokapiću zakazana specijalna sjednica Skupštine Srbije, nego predsjedniku OEBS-a. Ja bih volio da predsjednik SDP-a ode ili predsjednik Skupštine Crne Gore bez te funkcije, odnosno predsjednik je meritus. Dakle smijenjeni predsjednik, pa da mu zakažu sjednicu Skupštine. Ja ne vjerujem da je to tako. Ali, ovdje gospodine Krivokapiću, da ne ulazimo u te dileme, postavljeno je jasno pitanje predsjedniku Vlade. Kako je moguće da se privremena mjera upravnoga suda, privremena mjera upravnoga suda ne ispoštuje od strane Policije koja je pod kontrolom

između ostalog i predsjednika Vlade, politički možda ..(prekid)... Taj odgovor se mora danas dobiti, da bi znali da li stoji predsjednik Skupštine politički iza toga, vama je potčinjen ministar unutrašnjih poslova ili stoji predsjednik Vlade. Predsjednik Vlade će vjerovatno na to odgovoriti, jer je to urušavanje pravnog poretku Crne Gore i ako tome dodamo još pitanje da je Agencija za nacionalnu bezbjednost bila van zakona, sa čim se i vi slažete, dva mjeseca je neko rukovodio tamo, a nije imao zakonsko uporište, jer ja nijesam dobio dva mjeseca odgovor od gospodina Markovića, odgovor na pitanje koje sam postavio, od predsjednika Vlade jesam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Kolega Bulatoviću, možda vi znate za depersonalizovane funkcije, ne znam niti sam i jednu takvu vršio niti ću je vršiti. Funkcija dijeli i ima onoga ko je nosi i ne zovu funkciju, nego zove ime koje je nosi. Prema tome, ne postoje depersonalizovane funkcije, onamo će ja znam da postoje funkcije, ni u ovom parlamentu. Svako ima funkciju, ali ima ispred toga ime. Ako to ime ne može da nosi tu funkciju niko ga ne zove, niti ga iđe zovu, kao što znamo i sada iz mnogih drugih okolnosti.

Idemo dalje najavljene, to će vam premijer odgovoriti, sasvim sam siguran. Nema uticaja na sudstvo na sreću i mislim da ko god radi protiv države Crne Gore treba da mu se pokažu vrata, a nije državljanin ove države.

Jeli dovoljno jasno?

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne može, ne može, najavio sam kolegu Jelića, kolegu Nimanbegua, izvinjavam se, a da se pripremi kolega Đukanović, ali ne Milo nego Milutin.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Ja vjerujem da ste vi svjesni šta ste rekli, vi ste ovdje rekli da neko radi protiv Crne Gore, da neko radi i podriva ustavni poredak.

Gospodine ministre unutrašnjih poslova - zašto niste uhapsili Velibora Džomića. Izadite s dokazima ovdje da radi protiv države. To je dodatno pitanje za predsjednika

Vlade. Ja mislim da on ne radi protiv države, da ste vi to politizovali. Vi kažete da ne znate, sad imate tu vrstu.

Ja moram da vam kažem kao član Odbora za odbranu i bezbjednost sam prije tri dana uputio Agenciji za nacionalnu bezbjednost zahtjev da pogledam tu dokumentaciju. Volio bih da za nekoliko dana pogledam tu dokumentaciju, pa ako je to tačno onda neko treba da bude smijenjen zašto nije zaštitio ustavni poredak i poredak Crne Gore i Crne Goru, a ne da protjeruje ljudi nego da ga strpa u zatvor ako je to uradio.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dobićete, nadam se to, jer mi je poznato šta tamo piše. Hvala.

Kolega Nimanbegu, izvinite zbog odlaganja vašeg izlaganja.

GENCI NIMANBEGU:

Hvala, predsjedniče Krivokapiću.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani članovi Vlade, poštovane koleginice poslanice i poslanici,

Interesantno je kako moj koncept diskusije, zbog ove pređašnje diskusije, može dobiti potupno drugačiji tok. Ja nisam taj koji bi presuđivao ko je prvo rođeni ovdje ili nije, ali smatram da Crna Gora je napravila veliki demokratski put od 90. na ovamo. To govorim ispred svog naroda jer u jednom periodu, 1991. godine, smo se osjećali potpuno na marginama i rezultat toga je da do popisa 2003. godine broj Albanaca je pao za oko 10 hiljada u Crnoj Gori, što je nekih 30% ukupnog broja stanovništva, 25-30%. I smatram da je legitimno ono što radi predsjednik Krivokapić koji kao predsjednik jedne partije koja je Socijaldemokratska, građanskim konceptom ojačava crnogorske vrijednosti u društvu, ali to treba da ima mјere, da se poštuju i vrijednosti i različitosti koje imaju i Albanci, i Bošnjaci, i Hrvati, i Srbi, i Romi.

Sigurno se ne slažem sa time da je ovdje riješeno demokratsko pitanje ili status manjina u zadatom ustavnom okviru. Moglo se možda drugačije, moglo se bolje, ali građanski koncept ne treba da bude nacionalistički koncept, nego upravo to, a to je osnova programa Force vladavina prava, jer mi kao partija nacionalnog, građanskog, demokratskog opredjeljenja, želimo jačanju vladavine prava jer je to u interesu svih

građana Crne Gore, osnovni principi i zaštita privatne imovine. A ono što je najbitnije, to je ispunjavanje obaveza u sferi evropskih i evroatlantskih integracija jer je za nas to nerazdvojivo. Evropske i evroatlantske integracije su dio procesa poboljšanja ekonomskog, političkog, bezbjednosnog i svih pitanja u Crnoj Gori. I nesporno da za to koalicija u kojoj mi jesmo, koalicija manjinskih naroda ovdje, uključujući i Albansku alternativu i koalicija koja je na vlasti u Crnoj Gori DPS-a i SDP-a na tome rade. Ali, želio bih poruku Vladi, posebno ministrima koji se biraju dati sljedeću - mi u okviru naših programskih načela sigurno ćemo podržati ono što je u ovom interesu, ali sigurno da ono što nije u interesu i programskim načelima Force, to nećemo. Od nekih prethodnih ministara imali smo koncept centralizacije koa nije u skladu sa našim programima, ovdje bih pominjao proces u zdravstvu koji je više puta ovdje predlagan oko centralizacije, to su projekti koji se kose sa našim načelima. Iako je bilo argumenata racionalizacije, ekonomičnosti mislimo da to nije bilo u interesu naših nacionalnih zajednica i za to su sve partije bile protiv, recimo, takvog zakona i ovi novi ministri moraju to imati na umu, ali će u nama imati partnera za sve zakonske predloge koji su u skladu sa zajedničkim interesima.

Imamo dosta razlika u procesu ili ekonomije, obrazovanja iako nije u resoru ovih, smatramo da je dosta toga trebalo u Vladi presjeći što se tiče nekih privatizacija koje nisu dale rezultate.

Ali, da se obratim ovim ministrima koji se danas biraju. Nama su izuzetno bitni ministri obrazovanja, Ministarstvo obrazovanja, imamo jasne zahtjeve, imamo problema sa nastavnim jedinicama, imamo problema sa tekstovima u udžbenicima, imamo problema sa prevodima i to je ono što moramo raditi prioritetsno. Crna Gora je potpisala konvenciju za zaštitu albanskog jezika i na tome moramo raditi, a to je uvođenje u institucije ili u upravne organe i afirmacije toga.

Ministarstvo kulture - mora se više raditi na pomaganju projekata koji idu preko albanskih nacionalnih zajednica. I želio bih na kraju da ne budem kao kolega, i meni je izuzetno lično drago da je gospođa Kovačević predložena za ministra i nadam se da će njen rad biti kvalitetan i sada bih joj želio čestitati. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Za sad smo prešli osam rasprava a za drugi sat nam je ostalo 15, samo da znate kako se brzo krećemo, znači od 12 do 01 - osam, a za sat vremena da pređemo ostatak.

Mjesto kolege Đukanovića, koji nije tu, će koleginica Kalezić, a da se pripremi kolega Vuletić. Izvolite.

JELISAVA KALEZIĆ:

Poštovani predsjedniče Skupštine Crne Gore, uvažena Skupština, poštovani predsjedniče Vlade sa ministrima i prije svega, poštovani građani,

Ovdje je prilika da svako od nas u mjeri u kojoj ima uvide ukaže na način da konstruktivno podržimo ili poboljšamo predložena rješenja, dakle da djelujemo konstruktivno.

Ja sam vrlo pažljivo saslušala predsjednika Vlade koji je obrazložio predložene kandidate za resore koji bi trebalo danas da dobiju nove ministre, sa nečim se mogu složiti, sa nečim se ne mogu složiti, a nešto neću komentarisati jer nemam dovoljno uvida.

Pa evo, da počnemo konsenzusom, slažem se sa predlogom da za resor rada i socijalnog staranja bude izabrana poslanica, buduća ministarka Zorica Kovačević, kao osoba koja je nesumnjivo se potvrdila svuda gdje je radila kao neko ko je netipičan za Crnu Goru, gdje postoji poslovica, ne znam da li je imaju drugi, koja kaže - нико nije završio državni posao ili posa, kako se gdje akcentuje, a ona je gdje je god radila zapravo završavala svaki posao koji je počela da radi. Sticajem okolnosti imam uvid u to i podržavam i pozdravljam. Osim što je osoba takvih kvaliteta radnih, žena je, što mislim da dodatno osnažuje Vladu Crne Gore. Ako je to bila namjera, podržavam i namjeru, a nekad i slučajnost zgodno ispadne.

Sada ću napraviti jednu ne digresiju, ipak malo odstupanje od konkretnog, ako budem imala vremena. Dakle, ovdje se radi, sticajem okolnosti o resorima koji su odlučujući za socijalnu koheziju bilo kog društva, a u ovom trenutku alarmantno odlučujući za socijalnu koheziju crnogorskog društva, zdravstvo, prosvjeta, rad, zdravlje i socijalna politika, a bogati i resor pravosuđa, pravde. I zbog toga mislim da je jako

važno nešto što je rekao premijer ministar, a to je da je on ponudio rješenja koja smatra da su najbolja iz kadrovskog potencijala DPS-a. DPS jeste u dugom periodu najjača partija u Crnoj Gori, ali DPS kadrovski potencijal nije jedini kadrovski potencijal koji postoji u Crnoj Gori. I za to jeste određena upitanost, a možda i pitanje, da li su uzeti u obzir i kadrovi koji su nestranački, a kojih ima iz svih ovih oblasti i kadrovi koji se izjašnjavaju kao opozicija sadašnjoj vlasti, kojih takođe ima. To je zanimljivo pitanje ako hoćemo da zaista dođemo do pravih odgovora.

I da završim, uz očekivanje za dodatnih pola minuta i uz molbu da poslije toga dobijem i minut proceduralno koji neću koristiti za izlaganje nego baš za proceduru.

Vrlo problematizujem predlog dosadašnjeg ministra zdravlja i socijalnog staranja gospodina Boškovića za ministra prosvjete. Nama je predviđena kratka njegova radna biografija iz koje se vidi da je ovaj mladi čovjek, budući da sam ja roditeljska generacija u odnosu na njega, ovdje nema nikakve ironije, on je apsolutno mladi čovjek, ali ne u kontekstu da ima toliko raznovrsna iskustva, pa i na ministarskim mjestima, ali ne i u prosvjeti. Dozvolite, za ministra prosvjete iskustvo da je neko bio saradnik u nastavi na nekom od fakulteta, bilo državnog ili drugih univerziteta, mislim da nije referenca za ovo mjesto u ovom trenutku. Zašto kažem u ovom trenutku? Sada ću se vratiti na početak, svi ovi važni sistemi odlučujući za društvenu koheziju u Crnoj Gori, svi smo ovdje odgovorni ljudi i znamo šta znači društvena kohezija i šta znači kad se ona raspade, svi ovi sistemi su istovremeno i urušeni, urušeni nemaštinom, urušeni nekim dosta problematičnim rukovođenjem u određenim periodima i za rezultat imamo nepovjerenje na koje je ovdje već ukazano i iz klupa pozicije, dakle te sisteme treba oporaviti i onda dalje razvijati. A sistem koji pokriva Ministarstvo prosvjete je suviše osjetljiv da bi u ovom trenutku se samo administrativno vodio.

I još nešto, dakle, gospodine premijer ministru, ja imam predlog, nadam se da nećete doživjeti kao neuviđavnost, ja se ne miješam u vaš posao i posao vaše vlade, ali odluke Vlade se miješaju u živote svih nas. Dakle, u ovim klupama sjedi osoba koja bi mnogo bolje radila taj posao, nadajući se da joj neću, da joj neću time naškoditi. Jeste li razmotrili mogućnost da to bude gospođa Tanasijević, poslanica.

I moj minut, proceduralno, molim vas.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vi ste već potrošili taj minut i po što ste najavili kao....

JELISAVA KALEZIĆ:

Ali ja ču se proceduralno javiti. Dobro. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Kolega Jelić će biti sada sljedeći, a priprema se koleginica Jasavić.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine predsjedniče Vlade, uvaženi ministri, predsjedniče Parlamenta, dame i gospodo poslanici,

Iza ove vlade su dvije godine i tri mjeseca rada, gdje je Vlada uspjela da odgovori na brojne fiskalne i ekonomski izazove koje je postavila i ostvarila postavljene ciljeve.

Dosadašnji rad Vlade ocjenjujem uspješnim, sa različitim domenima u pojedinim sektorskim politikama. Na makroekonomskom planu obezbijeđen je kontinuitet uspjeha iz 2013. godine kada je Crna Gora, nakon recesije, ostvarila rast od 3,3%. Pozitivan trend nastavljen je u 2014. godini, uprkos negativnim efektima krize iz regiona i Evrope. Ostvareni rast se procjenjuje u 2014. godini na oko 2% bruto društvenog proizvoda iako je niži od planiranog, ali istovremeno viši u odnosu na zemlje regiona i zemlje Evropske unije. Rast bruto društvenog proizvoda ostvaren je, prije svega, zahvaljujući realizaciji mjera ekonomski politike Vlade. Ovdje prije svega želim naglasiti fiskalnu konsolidaciju i unapređenje investicionog ambijenta.

Budžetski prihodi su u 2014. godini povećani za 105,9 miliona ili 5,9% više u odnosu na plan i za 108,3 miliona eura, odnosno 8,7% u odnosu na 2013. godinu ili čak 225 miliona u odnosu na 2012. ili 20%. Trend je nastavljen i u prva dva mjeseca 2015. godine. Zahvaljujući odličnim rezultatima na planu ubiranja prihoda u prethodnom periodu značajno je smanjen gotovinski budžetski deficit koji iznosi 2,9% bruto društvenog proizvoda. Za ostvarene rezultate na planu finansijske konsolidacije u 2013.

i 2014. godini dobili smo pozitivne ocjene od Evropske komisije, Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda. Međunarodni monetarni fond u posljednjem izještaju dao je najveće ocjene na rad Vlade koje je preduzimala prethodnih godina a koji su rezultirali poboljšanjem fiskalne discipline i mjera koje su prethodile kvalitetnijim budžetom za 2015. godinu. Takođe, zadnje mjere koje su predložene budžetom za 2015. godinu, pohvaljene su od strane Međunarodnog monetarnog fonda u zadnjem izještaju.

Usljed porasta povjerenja finansijskih tržišta u Crnoj Gori, ostvarili smo kamatne stope od 3,4% prilikom emisije euro obveznica. Evropska investiciona banka je prije dva dana potpisala finansijski ugovor sa Investiciono razvojnim fondom, što takođe govori o povjerenju međunarodnih finansijskih institucija u Vladu Crne Gore i njene institucije.

Ekonomска politika koju vodi Vlada Crne Gore, pored stabilizacije javnih finansija uspješna je i u unapređenju konkurentnosti naše privrede i takođe realizuje mjere podsticajnog ambijenta za razvoj biznisa i preduzetništva. Na ovaj način se doprinosi povećanju rasta vrijednosti bruto društvenog proizvoda, što je realan model za uspostavljenje fiskalne makro ekonomске stabilnosti na drugi rok.

Ovdje želim saopštiti nekoliko važnih statističkih indikatora. U 2014. godini zabilježena je negativna stopa inflacije od -0,3% ili deflacija, u 2014. godini Crnu Goru je posjetilo preko milion i po turista i ostvareno je preko 9,5 miliona noćenja. Broj zaposlenih u decembru 2014. godine iznosio je 171 hiljadu 158 i povećan je za 1,1% u odnosu na decembar 2013. godine. Evidentirana nezaposlenost u Crnoj Gori u 2014. godini bila je neznatno veća u odnosu na 2013. godinu i iznosila je oko 14,95% mjereno stopom nezaposlenosti, registrovane stope nezaposlenosti. Takođe, u 2014. imali smo realnu platu koja je bila veća u odnosu na isti period 2013. godine za 1,9%. Depoziti u bankarskom sektoru u decembru 2014. godine zabilježili su rekord i iznose 2.300.000.000 eura od čega su depoziti stanovništva bili 1.300.000.000 a depoziti privrede nešto ispod milijardu. Kamatne stope su još uvijek visoke, ali ... do njihovog pada. Ono što je važno saopštiti jeste da su direktnе strane investicije za prvi 11 mjeseci 2014. godine bile 314 miliona eura i veće su 17% u odnosu na isti period prethodne godine. Dozvolite mi samo još 10-tak sekundi.

Što se tiče tržišta rada želim da saopštim da su osnovne karakteristike za 2014. godinu sledeće:

Stopa aktivnosti stanovništva je porasla za 2,5% procentnih poena, stopa zaposlenosti je porasla sa 49,2 na 52,1 naravno, to još uvijek nijesu stope zaposlenosti onakve kakve bi trebale u Evropskoj uniji, kakve su u Evropskoj uniji.

Na sjevernom regionu Crne Gore ostvaren je rast zaposlenosti od 1,2 a u srednjem i primorskom dijelu 8,8 odnosno 5,8% što je takođe višegodišnji trend.

Želim još samo da kažem da u 2014. godini je došlo do pada nezaposlenosti u osam opština u Crnoj Gori. Takođe, želim ovdje posebno da se zahvalim uvaženoj koleginici Zorici Kovačević ispred Odbora za rad zdravstvo i socijalno staranje gdje je zaista u svom dosadašnjem radu dala veliki doprinos u radu tog odbora i očekujem da će u nastavku svoje karijere pružati zaista sjajne rezultate kao što je to i do sada. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Koleginice Jasavić, izvolite, a da se pripremi koleginica Dragičević.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem poštovani predsjedniče.

Poštovane kolege, poštovane koleginice, poštovani građani, poštovani gospodine Đukanoviću sa ministrima,

Mogli ste danas biti inovativniji, ali nijeste. Mogli ste da ste htjeli, ali nijeste htjeli. Jer Vi nijeste inovativni po pitanju rodne ravnopravnosti, a imali ste šanse da među koleginicama kojih ima u Demokratskoj partiji socijalista popunite ova upražnjena mjesta sa vrlo kvalitetnim kadrovima. Ali, Vi radite ono što najbolje znate, a to je da apsolutno ne favorizujete kvalitetne kadrove u vašoj partiji, odnosno posebno ne favorizujete žene i na tome vam lično zamjeram i iskazujem protest, s obzirom da nema

dovoljno žena u ovim predlozima, a vrlo kvalitetnih žena ima u Vašoj partiji. Danas je riječ o popunjavanju upražnjenih mesta i o zamjenama. Meni se čini da vam ove zamjene mnogo bolje idu od predlaganja i u tom pravcu treba razmišljati o zamjenama ostalih izuzev ministra finansija, zato što je on zaslužan za finansijsku konsolidaciju i to se mora reći. Sve se poštено mora govoriti.

Danas se govorilo o istorijskim raskrsnicama iz novije istorije Crne Gore. Govorilo se o 1989. godini pa nadalje. Crna Gora je 1989. godine napravila poguban politički izbor, 1997. godine je napravljen dobar politički izbor ali je odabran pogrešan ekonomski put. 2006. godine Crna Gora je imala dobar politički izbor ali su svi njeni građani koji su učestvovali na referendumu za ili protiv bili na pravoj strani istorije i to se mora znati. Svi oni koji su glasali za i protiv su bili na pravoj strani istorije i dosledni su svakog poštovanja. 2006. godine smo obnovili državu ali nijesmo osnažili institucije i one su i dalje slabašne. To je veliki rizik za državu. To što su institucije ovakve kakve su najodgovoriniji ste upravo Vi i gospodin Krivokapić. Vi kao predsjednik Demokratske partije socijalista, gospodin Krivokapić kao predsjednik Socijaldemokratske partije, zato što su vaši rezultati bili pogubni kada su u pitanju osnaživanje institucija i Vas gospodine Đukanoviću i Vas gospodine Krivokapiću, formirana je Pozitivna Crna Gora. Ona ima osnovni cilj da osnaži institucije Države Crne Gore i da se uhvati zaista ozbiljno sa pitanjima pune vladavine prava i to je osnovni motiv za njeno formiranje i osnovna njena misija.

Najbolji dokaz za ovo što ja govorim jeste upravo najnoviji serijal na televiziji Crne Gore "Mehanizam obećana zemlja". Upravo taj serijal potvrđuje kakve su naše institucije i taj serijal jeste šamar tužiocima koje je birao ovaj Parlament, šamar institucijama Crne Gore, šamar Ministarstvu unutrašnjih poslova ali i Vama gospodine Đukanoviću i Vama gospodine Krivokapiću. Ta emisija dokazuje da su naše institucije u poražavajućem stanju i da nam je potreban zaokret. O tom zaokretu govorio je gospodin Pajović danas na jedan vrlo kvalitetan način i ja bih voljela da to preslušate što je govorio, jer će vam koristiti, jer znam zašto to kažem. 2015. godina je ponovo godina raskršća i želim da vas u ime Pozitivne Crne Gore u svoje lično ime u ime svih onih građana koji razmišljaju o budućnosti ove zemlje iskreno zamolim da učinite sve da

i Vas, i gospodina Krivokapića kao i sve one koji čine vlast da ne napravite pogrešan korak onakav kakav ste napravili 1989. godine, jer mi želimo evroatlantske uspješne integracije i ne želimo klauzulu balansa, mi želimo NATO integracije i mi na tom putu želimo da istrajemo. Imam još minut.

Kada su vaši predlozi u pitanju vezano za ministra pravde ja se ne bih uopšte složila da se radi o kolaterali, radi se o čovjeku koji ima jednu vrlo jasnu građansku profilaciju što je za mene kao predstavnika građanske partije vrlo važno, radi se o čovjeku koji ima lični i profesionalni integritet, radi se sjajnom sudiji Osnovnog suda podgoričkom, radi se o izvanrednom predsjedniku Osnovnog suda, a radi se o dobrom zastupniku pred Evropskim sudom za ljudska prava, radi se o čovjeku koji ne bi dozvolio, ja vjerujem da me neće razočarati kolega Pažin, ne bi dozvolio da ulazi u avanturu ukoliko ne očekuje ono što ja očekujem, a to su mjerljivi rezultati u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou, ne bih voljela da tu doživim zaista razočarenje.

Što se tiče gospođe kovačević, ona je bila moj favorit za ministra zdravlja i tu ste, slobodna sam da kažem a vi odlučujete, jer vi ste vlast još uvijek, vi ste odlučili da ona bude ministar rada. Ona je zapravo osoba koja ima lični stav. Takva je osoba potrebna Crnoj Gori a ima i čistu biografiju, znate. Vama je potrebna upravo takva snaga ali ona je mogla biti najkorisnija u Ministarstvu zdravlja, jer tamo postoje vrlo opasne nelegitimne mreže koje su vezane i za zdravstvo i za farmaciju i tu je potreban čovjek koji bi bio u stanju to da sasječe, vi to nijeste željeli, za mene je to zabrinjavajuće. To što je koleginica dobila Ministarstvo rada jeste veliki izazov za nju, ali kvalitetni ljudi koji imaju vrline svaku vrlinu negdje, završavam predsjedniče, vrlini nijedan put nije neprohodan. Devijantne pojave koje su se pojavile u serijalima "Mehanizam", trebali ste sasjeći u korijenu. Zašto ste stvorili klimu da se one razvijaju? U Pozitivnoj Crnoj Gori ukoliko primijetimo bilo kakvu devijantnu pojavu trudimo se da je u korijenu sasječemo, jer to je obaveza ozbiljnih ljudi. Vi nijeste te devijantne pojave sjekli, vi ste stvorili klimu koja je završila sa serijalom "Mehanizam" ali ja od vas očekujem da Vi kao najodgovorniji čovjek u ovoj zemlji zajedno sa gospodinom Krivokapićem učinite sve i sa ovim ljudima koje ste birali koji imaju čestite biografije i koji sigurno neće dozvoliti da

se njihove biografije samo nađu u službi bilo čijoj, da odradite sve ono što je bitno za naše evroatlantske integracije, jer to je državni interes Crne Gore. Završavam sa tim što ću se složiti sa gospodom Kalezić oko gospodina Boškovića. Smatram da je gospodin previše mlad i da nema dovoljno referenci onih koji se očekuju od ministra prosvjete za jednu ozbiljnu državu. Na kraju o ostalim se ne bih izjašnjavala jer ljudi ne poznajem, a ne volim da govorim o ljudima o kojima ništa ne znam. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Predsjednik Đukanović je za svoju instituciju, a za ovu našu zajedničku instituciju Parlament, mi smo najbolje ocijenjeni Parlament u regionu. Tako da ova naša zajednička institucija je najbolje ocijenjena institucija u izvještajima Evropske unije i za to zajedno odgovaramo. Nisam u Vladi, nisam u Vladi nikad bio niti ću.

Hvala Vam.

Nikad bio niti ću, čuli ste me precizno.

Idemo dalje.

Koleginica Dragičević koju sam najavio, a da se pripremi gospodin Đukanović. Vi ste sljedeći iz opozicije.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvalujem, gospodine predsjedniče Skupštine.

Poštovane koleginice i kolege, poštovani članovi Vlade, poštovani predsjedniče Vlade, poštovani građani,

Od samog svog osnutka Hrvatska građanska inicijativa imala je na prvom mjestu dvije smjernice, a to je bila samostalna država i evroatlantske integracije. Samostalna

država, hvala Bogu velikome, se ostvarila. Sad idemo dalje u evroatlantske integracije. Od osamostaljenja Crne Gore do danas puno se uradilo mada ne mogu da kažem, ni dijete kada se začme ne rodi se, ni kad se rodi nije spremno za život, mora da prođe 18 godina da bi bilo priznato u društvu, to se zove punoljetstvo.

Znači, jednoj mlađoj državi koja je naslijedila puno toga što ne valja ipak je trebalo nešto da se, a dobro svak ima svoje viđenje, ja tuđe ne gledam, svoje volim da pogledam i da ga držim.

Znači, sve je išlo postepeno naprijed. Ja sam gospodine predsjedniče Vlade vrlo sigurna da ste Vi izabrali ono u trenutku što vam je najbolje dato, na koncu konca Vi ste taj koji gazduje i ja sam potpuno saglasna sa onim što ste Vi izabrali, svim. U ime Hrvatske građanske inicijative i u svoje osobno ime svim ministrima i ovim koji dolaze novi i ovim koji su u Vladi, znači svima vama skupa želim najprije dobro zdravlje da bi mogli da radite, da izdržite sve ove napade na vas i da možete da postignete još bolje uspjehe.

Posebno mi je drago da ste prepoznali da imate jer ženskih nije mnogo ali ih imate u Vladi i da ste prepoznali njihove kvalitete i da ste to obogatili jednom izuzetnom ženom za koju sam ponosna i što sam je i upoznala. Biće mi žao što nije sa nama, a mislim da može više mnogo pružiti tamo gdje je. Svima skupa još jednom želim dug život, dobro zdravlje i puno uspjeha u što ne sumnjam. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, koleginice Dragičević, kao i obično riječi pomirenja.

Poslanik Milutin Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče Parlamenta, gospodine predsjedniče Vlade, dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

U svakoj normalnoj državi izbor četiri ministra predstavlja bi događaj koji bi zavređivao pažnju najšire javnosti, kako laičke tako i stručne. Međutim, izbor novih ministara u Crnoj Gori predstavlja jednu farsu sa elementima komedije. Zbog čega ovaj izbor ima elemente komedije? Već više od godinu dana Crna Gora nema ministra prosvjete i obrazovanja. Gotovo isti vremenski period Crna Gora nema ministra kulture. Već nekoliko mjeseci nemamo ni ministra zdravlja. Zbog čega onda danas biramo te ministre? Nijesmo čuli nikog iz Vlade, pogotovo premijera da kaže da Vlada ima problem u svom funkcionisanju zato što ima nedostatak ministara. Očigledno da bi Crna Gora mogla da bude vodeća u regionu po tome što bi mogla da dokaže da Vlada može da funkcioniše i bez ministara. To bi zaista bio jedan doprinos koji bi Crna Gora mogla da da savremenim demokratskim dostignućima.

Više je nego jasno, ovo je do sad bilo malo ono što se kaže ironično, ali više je nego jasno da su centri moći u Crnoj Gori van ove vlade i da Vlada služi kao centar koji će da realizuje određene interese grupacija koje se nalaze izvan Vlade. Ministri su, to je svakome jasno, samo obični državni službenici ili namještenici ili bolje rečeno da se ministri ne uvrijede, oni su pristali da budu marionete. Međutim, ova komedija predstavlja tragediju za građane Crne Gore. Mi do dana današnjeg nijesmo dobili ozbiljna, relevantna objašnjenja šta se to desilo u prethodnom periodu. Kao što kaže gospodin predsjednik Parlamenta Crna Gora se u poslednjih sedam godina zaduži za 1.500.000.000 evra a bruto domaći proizvod poraste za svega 700 miliona, a onda gospodin predsjednik Parlamenta saopšti da je ostatak od 800 miliona otišao u vazduh. Koliko je nama poznato iz Demokratskog fronta novac ne može da leti i zato postavljamo premijeru pitanje - gdje je 800 miliona evra? Očigledno to sa nestrpljenjem očekuje i gospodin Krivokapić da mu saopštite.

Takođe, nikad nijesmo dobili kvalitetne odgovore na to kako u Crnoj Gori može da se desi da ostane neriješeno 30 ubistava. Jedan od glavnih zahtjeva opozicije u prethodnom periodu je bio da se konačno ovdje organizuju pošteni izbori.

Gospodine predsjedniče Vlade da li je normalno da za 20 godina broj birača se poveća za 120 hiljada, a broj stanovnika za svega pet hiljada? Mi se sjećamo da ste Vi prije sedam-osam godina saopštavali da o sudbini Crne Gore ne može da odlučuje niko

ko živi van Crne Gore. Međutim, u biračkom spisku se nalazi preko 80 hiljada birača koji neispunjavaju rezidencijalni uslov o prebivalištu od 24 mjeseca. Možete li Vi da nam pomognete i da saopštite, šta znači imati prebivalište 24 mjeseca? Grdno se bilo ko vara u Crnoj Gori ako misli da će Demokratski front, a i ostala opozicija pristati da nas neko brutalno pokrada već 20 godina i da ćemo mi biti ikebana neka ili fikus i verifikovati to. Ne može se desiti da na pojedinim biračkim mjestima ima više birača nego stanovnika. Tu su školu, nadam se, u opoziciji svi prošli. Konačno je vrijeme da se politička situacija, izvinjavam se neću 15 sekundi, konačno je vrijeme da se politička situacija u Crnoj Gori uozbilji i Vi ste gospodine predsjedniče Parlamenta saopštili na Kolegijumu da se Zakon o prebivalištu ne poštuje u Crnoj Gori, a to je osnov krađe izborne koju realizuje Demokratska partija socijalista uz veliku podršku Socijaldemokratske partije. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Idemo dalje. Kolega Šehović, izvolite, a da se pripremi kolega Damjanović.

Moraćemo raditi bar još sat vremena tako da, bez premijera, sa premijerom ukoliko bude htio.

Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Hvala, predsjedniče Parlamenta.

Uvaženi predsjedniče Vlade, poštovane kolege poslanici,

Ubijeđen sam da je najbolji način da počnem svoje današnje izlaganje podsjećanje na četiri ključna prioriteta koje je predsjednik Vlade 2012. godine saopštio u svom ekspozeu. Ta četiri ključna prioriteta su više pravne sigurnosti i demokratskih

sloboda, bogatija ponuda radnih mesta i veći kvalitet života u Crnoj Gori, socijalna sigurnost za one najugroženije koji su najpogođeniji ekonomskom krizom i zaokruživanje kulturnog i svakog drugog identiteta Crne Gore. Ja sam taj ekspoze upravo shvatio na ovaj način kao punu posvećenost Vlade Crne Gore ostvarivanju ova četiri prioriteta koja je premijer 2012. godine saopštilo u ovom Parlamentu. Stoga mislim da rekonstrukciju Vlade, ali i personalna rješenja koja je predsjednik predložio ovom Parlamentu treba staviti u taj kontekst, jer ćemo jedino na taj način razumjeti ... da li su ta rješenja dobra rješenja koja će pomoći ostvarivanju ovih prioriteta. Pravda je temelj svake države. To je sintagma koja se najčešće čuje iz redova poslanika Socijaldemokratske partije i nije ni čudo što je to bio slogan na prethodnom kongresu Socijaldemokratske partije. Zato sam ubijeđen da smo svi mi svjesni da su mjerljivi rezultati u oblasti vladavine prava, prioritet nad prioritetima ove Vlade, ali bih rekao i parlamentarne većine koja podržava Vladu. Ovo iz razloga što je to ne samo naša unutrašnja potreba, već i zbog toga što je to ključni zahtjev naših evropskih i evroatlantskih partnera, jer će od naše uspješnosti u ostvarivanju ovog zahtjeva zavisiti i naša evropska, ali ako hoćete i evroatlantska perspektiva, koja će se, nadamo se, krunisati ostvarivanjem ključnog spoljnopolitičkog prioriteta ove Vlade, a to je članstvo Crne Gore NATO-u, koje nas, nadam se, očekuje.

Zato sam siguran da će izbor gospodina Pažina, kao čovjeka koji raspolaže nesumnjivim stručnim, profesionalnim i moralnim kredibilitetom, a koji će zajedno sa potpredsjednikom Vlade Markovićem, koji će imati više vremena da se bavi prioritetima, zato što je rasterećen mjesto ministra pravde, ali i zajedno sa ministrom Konjevićem, predstavljati dodatni impuls u Vladi Crne Gore, na ostvarivanju mjerljivih, podvlačim mjerljivih rezultata koje naši evropski i evroatlantski partneri očekuju i da će to rezultirati ključnim spoljno-političkog prioriteta, ne samo Vlade Crne Gore, već i Socijaldemokratske partije, koja na tome insistira duže od 20 godina.

Drugi prioritet koji ste pomenuli u vašem ekspozeu je poboljšanje kvaliteta života i veća ponuda radne snage, a ja bih rekao da je to i te kako skopčano i povezano sa

politikom obrazovanja u Crnoj Gori, kako bi ponuda radne snage konačno bila usklađena sa tražnjom za radnom snagom. U tom smislu od gospodina Boškovića očekujem da će dati svoj puni doprinos unapređenju kvaliteta cjelokupnog, a posebno visokog obrazovanja u Crnoj Gori zajedno sa aktuelnim rukovodstvom Univerziteta, ali i rukovodstvom svih fakultetskih jedinica u Crnoj Gori. Do tog unapređenja, siguran sam da smo svjesni toga, ne može doći inačenjem, već politikom dijaloga koja je prethodnih mjeseci uspostavljena na Univerzitetu, a koju ćete vi, gospodine Boškoviću, računam pospješiti, ali i čuvanjem nastavnog kadra, jer kadrovski potencijal, svaki kadrovski potencijal u Crnoj Gori je ograničen, a posebno kadrovski potencijal na Univerzitetu i unapređenjem standarda studenata u Crnoj Gori.

Takođe je socijalna sigurnost za najugroženije, poseban izazov. Poseban izazov je ukoliko govorimo o maloj otvorenoj ekonomiji, koja je podložna eksternim šokovima, što jeste situacija u Crnoj Gori.

Socijalni karton koji je konačno implementiran i koji je počeo da se primjenjuje, predstavlja potreban uslov za eliminisanje zloupotreba na koje dobar dio javnosti s pravom ili bez tog prava upozorava, ali nije dovoljan. Dovoljan uslov je odlučnost da se stvari izvedu do kraja i dovoljan uslov mora predstavljati odlučnost prvog čovjeka koji će rukovoditi Ministarstvom rada i socijalnog staranja. Drago mi je što smo u ovom Parlamentu nepodijeljeni u mišljenju da će uvažena koleginica Kovačević predstavljati dodatni kvalitet na čelnom mjestu Ministarstva rada i socijalnog staranja i sigurno smo i poslanici opozicije, ali i parlamentarne većine da će to rezultirati kvalitetnim rješenjima i u ovoj oblasti. I čini mi se da smo bavljanjem prethodnim politikama zaboravili na potrebu zaokruživanja crnogorskog identiteta, jer smo,

prepostavljam vodili sa logikom da je ostvarivanjem i obnavljanjem državnosti 2006.godine taj posao završen, a i vi predsjedniče Vlade i ja i predstavnici parlamentarne većine znamo da to nije tako. Zato sam siguran da će izbor mladog čovjeka, uvaženog gospodina Goranovića, predstavljati podsticaj u pravcu zaokruživanja kulturnog i svakog identiteta Crne Gore, ali bez ugrožavanja identiteta svih ostalih naroda koji u Crnoj Gori žive. Zato će gospodinu Goranoviću biti potrebna, prije svega, vaša pomoć, a pomoć Socijaldemokratske partije svakako svjesni važnosti i te četvrte politike koja predstavlja jedan od prioriteta koju sam ja prepoznao u ekspozeu sa kojima ste nas upoznali 2012.godine. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Hvala vam.

Kolega Damjanović, a priprema se kolega Mustafić.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Krivokapiću.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani ministri, poštovana Skupština, poštovani građani,

U pet minuta govoriti o promjenama u pet ministarstava, zaista je veoma teško, a umjesto nekog pojedinačnog osvrt na promjene koje se ovdje predlažu, pokušaću da dam jedan kraći generalni osvrt na ono što je intencija ovih promjena i na ono što je možda trebalo ranije raditi.

Gospodine Đukanoviću, uopše se ne slažemo i lično smatram da su u Crnoj Gori potrebne političke promjene, da ste vi dugo bili i predugo na čelu Vlade, ali kada

govorimo o ovoj iznuđenoj rekonstrukciji Vlade, jer mijenjamo 30% ministarstava, pet od 16 nebitno je, onda mogu da kažem da ste imali političke volje, ovu rekonstrukciju trebali ste da uradite mnogo ranije, a ne defakto sada kada je to iznuđeno i defakto sada kada smo na horizontu novih izbora. Oni mogu biti najkasnije, jel' tako za godinu i po dana, mogu biti i ranije i pravo je čudo ovdje odgovoriti na pitanje šta motiviše ovih četiri, pet ljudi koji treba ovdje danas da polože zakletvu i postanu ministri, ukoliko ih već ne izglosa da se bave poslom od svega godinu dana, da dolaze na gotovo, evo ja mogu da kažem u političkom smislu na gotovu štetu i da u tih godinu dana kao nešto pokušaju da urade. Naravno, motivi mogu biti jedni, i drugi i treći. Sumnjam da tu može biti motiv da se nešto popravi, unaprijedi i tako dalje i suviše je to kratak rok, gospodine Đukanoviću.

S druge strane, ova rekonstrukcija koja je takođe plod ostavki, nekih ministara bivših, odlaska na nove dužnosti dolazi nakon gotovo godinu dana, od kada su neki promijenili funkciju, pola godine od kada su neki podnijeli ostavke i sada se postavlja pitanje racionalnosti u samoj Vladi. Dakle, da li ovo pokazuje da je možda bilo mogućnosti da Vlada funkcioniše sa manje ministara, zašto recimo Ministarstvo prosvete i Ministarstvo nauke i tako dalje da već ne navodim. Definitivno postoji potreba da ovaj dokument koji je prevazišlo vrijeme, a to je Uredba o Vladi iz 2008.godine mora da se pretoči u Zakon o Vladi i Zakon o Skupštini koji mi moramo da donesemo. Da bi izbjegli ove probleme koje imamo, ja sam siguran da su ministarstva radila onako kako su mogla i bez ministara koji su bili na njihovom čelu, ali sam takođe siguran da, kada bi sad neko pitao bilo kojeg građanina da li se nešto promijenilo u odnosu tog resornog ministarstva u odnosu na ono kada je postojao ministar koji je bio nadležan ili sada

kada ministra nema pola godine, rekli bi ništa. To onda pokazuje nešto sasvim drugo, a to je imamo li mi potrebe za pojedinim ministarstvima, pojedinim ministrima u krajnjem.

Treća stvar koja je takođe interesantna i ja vjerujem da ste vi to politički dobro promislili. Vi ste ovu rekonstrukciju defakto doveli ovdje pred april mjesec, odnosno krajem marta, vi imate vaše predkongresne aktivnosti u junu mjesecu, manje važno hoće li vaš potredsjednik ostati gospodin Lukšić, ili gospodin Vujanović, ili gospodin Marović, kaže špekulišete da neće, manje važno da li rasterećujete gospodina Markovića da dobio partijsku funkciju i tako dalje, ali ovo pokazuje takođe da je i suviše politike dnevne, depeesovske politike unutar vaše partije koja ne bi smjera da korespondira sa strateškim odlukama, a koje se tiču i promjene u samoj Vladi.

Držati tako dugo, tako dugo, neodgovorno dugo, gospodine Đukanoviću, pojedina ministarstva bez ministara i sve to sklapati u kontekstu vaših predkongresnih aktivnosti nije dobro. Vi sada možete meni da odgovorite da to nije tako, ali vrijeme demantuje vas, a ne mene, na dva mjeseca ste od vašeg konresa i one promjene koje vi planirate, što je potpuno vaša stvar i vaše partije svakako će korespondirati sa ovim promjenama koje se ovdje dešavaju, ali Crna Gora od toga nema koristi. Da probam da zaokružim, ne ulazeći u stvarne uzroke koje vi ... i na vama je da ih znate i podijelite sa svojim kolegama, ovakve prinudne, ponavljam, rekonstrukcije trećine Vlade godinu dana pred kraj njenog mandata ili nešto više.

Samo da pomenem da lično nijesam zadovoljan a ni mi u Klubu SNP-a, načinom na koji ste ostvarivali ciljeve iz vašeg ekspozea i ja ću samo reći dvije ili tri stvari. Identitetska pitanja, gospodine Đukanoviću, devet godina nakon referendumu nijesu riješena i dalje imamo konflikte između jezičke većine koja je nesporna u Crnoj Gori i

onoga što imamo u Ustavu i zakonu, i dalje imamo neriješen status kanonskih crkava i zajednica, nemamo zakon o vjerskim zajednicama. Imamo potrebu da rješavamo te stvari. Imamo potrebu za pravoslavnim pomirenjem u Crnoj Gori, gospodine Đukanoviću, imamo potrebe, prije svega za tim, imamo potrebe za poštovanje svih naroda ovdje, bitno je gospodine Đukanoviću da se ova Vlada bavila s tim, nije se bavila i negdje i dalje ostaje onaj konflikt o kome smo govorili na Premijerskom satu, između političkih ciljeva ove Vlade i ekonomskih ciljeva. Crna Gora, čini mi se ekonomski sarađuje najbolje sa državama koje nijesu u Evropskoj uniji u NATO-u, vi o tome najbolje znate. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam, kolega Damjanoviću.

Kolega Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanik Kaluđerović. Izvolite, kolega Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi premijeru sa ministrima, poštovani građani, Pred nama su predlozi premijera Vlade gospodina Mila Đukanovića za popunu ministarskih mesta već pomenutim kandidatima. Kao što iz priloženih biografskih podataka i datih obrazloženja proizilazi, radi se o kandidatima sa bogatim radnim, stručnim, profesionalnim iskustvom i referencama koje ih preporučuju svakog ponaosob za ovako visoka i odgovorna radna mjesta. Poslije njih se sa razlogom očekuje da ovaj

visoko zahtjevan i odgovoran posao obave kvalitetno, efikasno, ažurno i stručno, te da na taj način daju i svoj puni doprinos u realizaciji programskih i planskih aktivnosti Vlade, svako iz svog resora u cilju stvaranja optimalnih uslova za zadovoljenje potreba svih građana Crne Gore i uopšte društva u cjelini.

Ovom prilikom ističem opštepoznatu činjenicu da je Vlada Crne Gore i u ovako otežanim uslovima, prije svega, prouzrokovanih globalnom ekonomskom krizom uspjela da obezbijedi normalno funkcionisanje svih segmenata društvenog života. Dobro planiranje i trošenje budžetskih sredstava ulivaju sigurnost građanima i svim korisnicima tih sredstava, da se u okviru mogućeg sredstva raspodjeljuju optimalno i racionalno, tako da i ovako u otežanim uslovima privređivanja najugroženije socijalne grupe korisnici socijalnih pomoći, invalidi i penzioneri bivaju redovno i uredno servisirani.

U čemu je velika zasluga i gospodina Predraga Boškovića, dosadašnjeg ministra rada i socijalnog staranja, koji je znao i uspijeva da u okviru mogućeg iznalazi najbolja rješenja zbog čega njegov rad i zalaganje na rješavanju mnogobrojnih problema zасlužuju poštovanje i ulivaju realnu nadu da će na novoj dužnosti u cijelosti opravdati ukazanomu povjerenje.

Nadam se da će moja sugrađanka kandidat za ministra rada i socijalnog staranja Zorica Kovačević i na ovom odgovornom zadatku položiti ispit sa visokom ocjenom. Znam je još iz vremena zajedničkog bavljenja sportom, a onda kroz rad na realizaciji mnogobrojnih projekata kroz društveno-politički angažman i ne sumnjam da će svojim poštenim odnosom prema radu, zahtjevima građana, zahtjevima Vlade odgovoriti na najbolji način. Zato su mi garancija njeni ljudski, stručni, moralni i radni kvaliteti, kao i porodični i lični ugled koje ona i njena porodica uživa u Danilovgradu pa i šire.

Posebno bih želio da istaknem ulogu i značaj Vladinog angažovanja na putu evropskih i evroatlantskih integracija. Otvorena su mnogobrojna pregovaračka poglavlja. Fokus moga interesovanja svakako su prevashodno pregovaračka poglavlja 23 i 24, kao člana Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odbora za antikorupciju na čijim sjednicama smo prethodne dvije godine pretresali na desetine sistemskih zakona koji se odnose na krivičnu materiju, upravni postupak, set antikorupcijskih zakona, Zakona o sudovima tužilaštva i mnogobrojnih zakona koji se tiču svih drugih oblasti života, a morali su se usklađitavi sa pozitivnom evropskom praksom i standardima Evropske unije. Tu želim da dam priznanje i zahvalnost gospodinu Dušku Markoviću, potpredsjedniku Vlade i dosadašnjem ministru pravde na izuzetno korektnom odnosu prema našim zahtjevima i učešću na njegovom radu, na radnim tijelima i skupštinskim zasjedanjima. Mislim da je svojim stručnim i temeljnim pristupom svakom pitanju i problemu doprinio da pridobije poštovanje i simpatije kako poslanika pozicije tako i naših kolega iz opozicionih klupa.

Nadam se da će gospodin Pažin nastaviti tim dobro trasiranim putem, tim prije što dolazi iz Evropskog suda za ljudska prava gdje je bio na dužnosti zastupnika Crne Gore. Sve u svemu, radi se o kandidatima pred kojima je veliki izazov ili odgovornost koji ... za izbor, želim mnogo sreće, zdravlja i naravno dobre radne rezultate. Zahvalujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolega Vuletiću.

Ima riječ Velizar Kaluđerović, a neka se pripremi kolega Gjeloshaj. Izvolite kolega Kaluđeroviću.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, poštovana Skupština, poštovani građani, gospodine predsjedniče Vlade, gospodo ministri,

Ja ću početi od podsjećanja. Prvo, već više mjeseci jedan broj resora u Vladi nije popunjen i podsjećanja da je 26.novembra prošle godine premijer Đukanović odgovarajući na to pitanje rekao: Čekamo da prvo sa kolegama iz SDP-a završimo neke važne razgovore i najavio da će to završiti u narednih dvadesetak dana, najkasnije do kraja 2014.godine i potpisati taj famozni aneks oko nekih važnih strateških pitanja vezanih za realizaciju projekata u oblasti turizma, saobraćaja, energetike i regionalnog razvoja.

Gospodine Đukanoviću, mislim da nema nikakve dileme da rasprava o rekonstrukciji Vlade ne smije proći, a da ovaj dom i ukupna javnost ne zna zbog čega ste danas tu i predložili rekonstrukciju Vlade, a prije nepuna četiri mjeseca uslovjavali da čekate da se to učini tek nakon što usaglasite neka važna pitanja sa kolegama iz SDP-a. Da li današnja rekonstrukcija Vlade znači da ste to učinili, usaglasili, potpisali aneks sa SDP-om, a samo ste propustili da o tome obavijestite javnost ili ste konačno shvatili da to ne možete učiniti, pa ne možete više čekati i idete sa rekonstrukcijom Vlade.

Ostala su mnogo značajna pitanja koja do sada nijesu usaglašena. Ja želim da podsjetim samo na neka od njih. Dakle, 27.decembra 2013.godine u ovom domu

zapamtio sam, jer sam imao lične razloge da se podsjetim u 23 i 35 povukli ste predloge aneksa ugovora o zakupu Svetog Stefana, Kraljičine plaže i Miločera. Od tada do dana današnjeg ponovna rasprava o ovim aneksima nije ušla u skupštinsku proceduru, a jasno je da su norme u tim aneksima takve da Skupština je jedina po Ustavu nadležna da o njima doneše odluku. Koliko sam dobio informaciju, norme iz tih aneksa se primjenjuju i ako Skupština na njih nije dala saglasnost. Molim vas da u vezi sa tim kažete da li je to tačno ili ne.

Problem je nepoštovanje sistema odgovornosti. Na to je poslanik Stanić podsjetio i ja ću iskoristiti primjer jednog izvještaja iz avgusta 2008.godine, komisije koju je formirao ministar zdravlja tadašnji doktor Radunović i ta je komisija, upravo u vezi sa stanjem u Opštoj bolnici u Bijelom Polju, tada u avgustu 2008.godine podnijela izvještaj sa katastrofalnim ocjenama. Bio sam u prilici da pogledam sadržaj tog izvještaja o stanju u bolnici u Bijelom Polju. Taj se izvještaj, koji je potpisalo pet ljekara, jedan diplomirani pravnik i jedan diplomirani ekonomista, završava njihovim zaključkom - potrebno je hitno smijeniti menadžment bolnice zbog zaštite zdravlja građana Bijelog Polja. Ovo je citat tog izvještaja. Šta se dalje desilo? Tek nakon ove nesreće, tragedije koja se desila u porodilištu u Bijelom Polju, na svijetlo dana je došao i taj podatak.

Javnosti ste i vi, gospodine Đukanoviću, dužni odgovor da li ste znali za ta izvještaj, da li je ministar Radunović ovaj izvještaj krio od vas? Ako je krio od vas kao od predsjednika Vlade, da li ga je mogao sakriti od vas kao predsjednika Demokratske partije socijalista, jer su u pitanju kadrovi i menadžment te bolnice i tada koji je bio menadžment ostao je i do ovih nesrećnih dešavanja krajem 2014. godine, personalno isti sastav, a prepoznati su kao istaknuti aktivisti i funkcioneri Demokratske partije socijalista. Da li je to slanje jedne opasne poruke? Ako ste poznati aktivista, ako

doprinosite opstajanju na vlasti DPS-a, onda ne brinite za svoje profesionalno obavljanje funkcije, možete raditi kako god hoćete.

Za ovih pola minuta, takođe i ja da kažem, koleginice Kovačević, svaka sreća, žao mi je što nećemo kao poslanici sarađivati. Ali, da iskoristim priliku i da vam kažem, znam da ste i vi kao poslanica, s razlogom, kao i mi postavljali pitanje kako se moglo desiti da naknada za porodiljska odsustva, ona refundacija koja ide iz budžeta, gospodine Žugiću, koja je 2005. iznosila pet miliona, 2009. 11,3 miliona, a 2012. godine 22 miliona, a za nesreću, nemamo povećani broj zdravo rođene djece. Prosječna zarada 2009-2012. je gotovo ista, broj zdravo rođene djece je smanjen, dakle 11 miliona je više pošlo. Kamo lijepe sreće da je pošao porodiljama. Nije, nego negdje drugdje, preko centara za socijalni rad koji su kroz aferu "Snimak" prepoznati kao punktovi za zloupotrebe u izbornom procesu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Kaluđeroviću.

Najavljujem kolegu Gjeloshaja, a neka se pripremi kolega Bulatović. Da kažemo da je do kraja rasprave prijavljeno još ukupno osmoro diskutanata. Zahvaljujem se kolegi Aprcoviću i koleginici Šćepanović koji su zbog racionalizacije odustali od svojih diskusija.

Izvolite, kolega Gjeloshaj.

NIK GJELOSHAJ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovani gospodine Đukanoviću, uvažena ministarko Vlahović, poštovani ministri, poštovane kolege i koleginice poslanici,

Albanske političke partije svih ovih 25 godina pluralizma su bili na pravoj strani i gotovo svih ovih godina prihvatali su da svoje političke prioritete često ostave po strani

zarad većih interesa, bili glas razuma protiv ratova i za nezavisnu Crnu Goru 90.godina, bili smo na pravoj strani i 1997. godine i, naravno, 2006. godine. Nikad nećemo tražili zahvalnost za ove naše stavove i podršku koju smo dali procesima, jer smo to učinili za boljšak države u kojoj smo konstituenti kao građani po Ustavu, odnosno Albanci.

Vlada koja je formirana krajem 2012. godine imala je na početku jednu manjkavost. Nije bilo ministara albanske nacionalnosti, ali ne želim da se vratim u prošlost nego gledati šta možemo učiniti za budućnost. Danas gdje je Vladi ostalo, po mojim procjenama, još nekih godinu dana, stranka koju predstavljam smatra da nije bilo politički pametno prihvati i tražiti političku odgovornost na nivou ministara, jer moramo konstatovati da politička pitanja koja mi zastupamo nijesu riješena. Mi ćemo insistirati da kvalitetni kadrovi iz našeg nacionalnog korpusa preuzmu odgovornost u resorima gdje imamo najviše problema, od prosvjete, poljoprivrede, turizma, ekonomije i kulture. Tražićemo da naši predstavnici budu profesionalci, a ne politički predstavnici u pomenutim resorima, a već je počela realizacija. Nastaviću da podržavam sva rješenja koja idu u prilog razvoju Crne Gore. Snažno ćemo podržati Vladu u ispunjenju NATO standarda, jer je za nas NATO još jedan korak iza onih većih interesa zbog kojih smo ostavili po strani neke naše osnovne političke zahtjeve. Svakako ćemo insistirati i nećemo podržati rješenja za koje budemo smatrali da nijesu u interesu našeg naroda i ukupnog interesa države.

Stranka koju predstavljam nema potpisani koalicioni sporazum o podršci Vladi, ali ćemo podržati predložena rješenja. Morate jasno shvatiti da naši zahtjevi nikad nijesu ugrozili slobodu ostalih građana, zbog ovog nismo nikad shvatili zašto još uvijek negdje nedostaje političke volje kako bi naši elementarni zahtjevi bili riješeni. Ne tražimo ništa što pripada nekome drugome. Tražili smo i tražićemo i dalje lokalnu samoupravu i cijeli svijet je shvatio da je ovo za nas osnovni zahtjev, naš osnovni cilj, ali imam utisak da Vlada još nije shvatila i ubjedila da ovo pravo nama pripada. Tražim razloge, ne mogu se ubjediti zašto. Imamo potrebu za predstavljanjem u državnim organima, analize govore da ima sve manje Albanaca u ovim organima. Ne tražimo personalne beneficije, tražimo profesionalna rješenja, imamo mlade i obrazovane kadrove, ali nažalost ne nalaze svoje mjesto u administraciji. Moram da istaknem nivo udžbenika na albanskom

jeziku koji su u upotrebi u prosvjeti sa velikim greškama u prevodu, udžbenici iz istorije posebna priča. Mislim da oni koji su se potpisali ne vjeruju onome što su napisali. Tako da će nastaviti da tražim konkretna rješenja, ne lične beneficije, ali tražimo zastupljenost u institucijama, odlučivanje i slobodu djelovanja kako bi našim iskustvom poboljšali na pravedan način sistem. Mi dajemo šansu da se na djelo pokaže politička volja za realizaciju naših minimalnih zahtjeva.

Da ne bude samo da nije riješeno, želim pomenuti da je u Malesiji jedan od problema koji sam i ovdje na Premijerskom satu pomenuo, pitanje kapele za građane Malesije riješeno, što imam kao pozitivan primjer. Imamo pozitivan primjer rješenje u Ministarstvu prosvjete za pomoćnika ministra, koji mislim da će preuzeli odgovornost za rješavanje ovih problema. Pomenuću da je ministar Žugić uvažio moj zahtjev da u budžetu budu planirana sredstva koja se nadam da će biti realizovana preko Ministarstva poljoprivrede za realizaciju problema vodosnabdijevanja brdskog dijela Malesije.

U krajnjem, očekujem da ono što smo u dijelu kada smo pričali o Zakonu o sudovima, sada već, kako vidimo, ministar pravde u odlasku obećao da će u Tuzima biti odjeljenje tog Osnovnog suda i nadamo se da ćemo kroz izmjene zakona do kraja mandata ove Vlade ovo moći da riješimo, ali nešto osnovno što ćemo tražiti, podršku i ovdje ... (Prekid)..da realizujemo ovu investiciju koja je planirana budžetom. Zbog nekih naših pređašnjih iskustava sa Ministarstvom poljoprivrede, trebaće nam podrška kako bi mogli ovo pitanje da riješimo, jer su sredstva planirana budžetom. I danas, prije početka sjednice, gospodin Žugić, moram pomenuti, sam se javio da popričamo na ovu temu kako bismo ovaj dio realizovali sa Ministarstvom poljoprivrede. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolega Gjeloshaj.

Poslanik Bulatović ima riječ, a neka se pripremi poslanica Filipović. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, posebno pozdravljam pridošlog potpredsjednika Vlade gospodina Duška Markovića. Na samom početku da kažem da evo skoro godinu dana Vlada nema sve ministre, što može da navede na zaključak da Vlada može da funkcioniše na čelu sa predsjednikom DPS-a i koordiniranim stavovima dva predsjedništva SDP-a i Demokratske partije socijalista. Tako da Crna Gora ne samo da je privatna država koju kontroliše predsjednik Vlade nego ona je i partijska država, sada, vjerovatno, sinhronizovano između DPS-a i SDP-a. Danas na javnu scenu stupa i Socijaldemokratska partija koja će glasanjem za ovu Vladu potvrditi da je u čvrstom zagrljaju sa Demokratskom partijom socijalista.

Činjenica je da je Agencija za nacionalnu bezbjednost mogla da bude bez direktora i da ovdje prisutni potpredsjednik Vlade i ministar pravde još uvijek mi nije odgovorio i dostavio akt na osnovu koga je rukovođeno Agencijom za nacionalnu bezbjednost, govori o tome, ako je Agencija za nacionalnu bezbjednost mogla da funkcioniše bez direktora, da je neko njome komandovao, a komandovao je čovjek koji je na čelu ove države u svakom svom segmentu, to je predsjednik Vlade i predsjednik Demokratske partije socijalista.

Gospodine Đukanoviću, priča o Veliboru Džomiću nije priča samo zbog toga što mi podržavamo Mitropoliju crnogorsko-primorsku nego zbog činjenice da je odluka Upravnog suda privremena mjera da on treba da bude u Crnoj Gori nije ispoštovano od policije. Tražim komentar i pridružujem se onome što je bilo.

Ono što, gospodine Đukanoviću, treba u određenom trenutku da kažete jeste pitanje koalicionog sporazuma, ima li ga ili nema. Zašto je to važno? DPS i SDP su partije koje vode ovu državu i problemi koji postoje u opoziciji mogu da budu problemi koji su fragmentarne prirode i to je odgovornost svakog od nas da te probleme riješimo na odgovoran način, a vi morate da kažete imate li koalicioni sporazum, odnosno da li ste, gospodine Đukanoviću, vi iz DPS-a 800 miliona bacili niz vodu, da li ste oštetili Crnu Goru za 800 miliona, što je predsjednik Skupštine rekao, odnosno da li ste vi u nekim mutnim radnjama kada je Kraljičina plaža u pitanju. Između vas je morala da

arbitrira Ambasada Ujedinjenih arapskih emirata. To je najveće poniženje za Crnu Goru da pored Ambasade Sjedinjenih Američkih Država, da pored ambasade neke druge zemlje kao što je Njemačka, Ambasada Ujedinjenih arapskih emirata predsjedniku Skupštine, naše Skupštine, bez obzira što nijesmo glasali za njega, izdaje saopštenje. To je veliko poniženje. To je nedostatak koalicionog sporazuma.

Dakle, ponavljam, može da se fragmentira opozicija, nije dobro za Crnu Goru. Vi možete svakom od nas sada u ovoj Skupštini da uputite kritiku da smo fragmentirani, ali mogu da kažem crnogorskoj javnosti da je naša odgovornost jer je i za Crnu Goru dobro da se stabilizuje opozicija, svakog od nas, da pred licem crnogorske javnosti iz opozicije učinim napore da iz tog fragmentiranja, mada je nelogično, napravimo nešto što je alternativa vlasti. Koalicioni sporazum nije pitanje dnevne politike. Koalicioni sporazum i priča o njemu i 800 miliona i saopštenje Ambasade Ujedinjenih arapskih emirata je pitanje pozicije, časti i ponosa Crne Gore. Gospodina Krivokapića politički apsolutno ne podržavam. Osjećao sam se poniženim da je sa njim polemisala Ambasada Ujedinjenih arapskih emirata na način na koji je polemisala. Znam kako je polemisala. Čovjek iz kabineta predsjednika Vlade, njegov lični prijatelj je tamo bio dugo ambasador i sistem funkcionisanja privatnih veza i u politici platio je crnogorski Parlament, ne gospodin Ranko Krivokapić. Izvinjavam se, htio sam da počnem diskusiju kao predsjednik Odbora za antikorupciju.

Želim da kažem pred licem crnogorske javnosti da Zorica Kovačević kao član Odbora za antikorupciju je bila iznad svakog od nas, van svih stranaka, gledala je samo argumente i dala je ton onome što se zove rad Odbora za antikorupciju. Želim joj uspješan rad na novoj dužnosti. Žao mi je što niste ostali u Odboru za antikorupciju radi pojačavanja pozicije samog parlamenta. Mislim da će Vlada možda dobiti, ali mi smo izgubili sasvim sigurno u tom tijelu.

Sada želim da polemišem sa nekim stavovima o tzv. mjerljivim rezultatima. Mislim da Crna Gora neće dobiti poziv za NATO i nemam nikakav problem sa tim, izražavam zadovoljstvo i mislim da Crna Gora i ne treba da dobije taj poziv zato što ... vladavine prava nije napravljeno ono što je neophodno. Pokušaj da se relativizuje stav francuskog predsjednika nije uspio, ali ono što je budućnost Crne Gore je njena

evropska perspektiva. U ovom trenutku, gospodine Markoviću, vi veoma dobro znate da se od nas traže mjerljivi rezultati, mjerljivi rezultati u implementaciji zakona koji su usvojeni, kako seta antikorupcijskih zakona tako i zakona u oblasti pravosuđa, tužilaštva itd. Mjerljivi rezultati znače procesuiranje i dovođenje do kraja slučajeva tzv. visoke korupcije. Ovdje sam čuo, i s tim se ne slažem, stav da će rasterećeni Duško Marković, svježi Pažin i ministar unutrašnjih poslova dovesti do mjerljivih rezultata.

Gospodine Đukanoviću, gospodin Marković bi rekao sljedeće. Mi smo svoje uradili kao Vlada, sada neka radi Vrhovni državni tužilac. Vama je neko iz vaše parlamentarne većine rekao da će mjerljive rezultate obezbijediti ova trojka. Gospodin Marković, po mom utisku, pripremio je set zakona sa gospođom Lakočević, sklonio se sa formalne pozicije ministra pravde i on sada više nema ni mogućnost da na vrhovnog državnog tužioca utiče nikako. Gospodin Pažin može kao ministar pravde da pokrene pitanje njegove smjene. Ministar unutrašnjih poslova je nada za mjerljive rezultate. Nijedno ubistvo od ranije nije riješeno, desila su se još veća iz oblasti organizovanog kriminala i obračuna mafije, eksplozije itd. i nemamo riješene te slučajeve. Dakle, predsjednik Vlade, odnosno predsjednik DPS-a gospodin Đukanović treba da kaže da li Vlada preuzima na sebe odgovornost za mjerljive rezultate što traži Evropska komisija. Mislim da će biti aktivirana klauzula balansa kao veoma značajna stvar.

Na kraju, treba da ovdje znamo očekuje li se od vrhovnog državnog tužioca ili Vlada garantuje da će biti mjerljivih rezultata. Pozivam ministra pravde koji će biti izabran, da ono što gospodin Marković nije uradio ili odbio, ono što nije uradila gospođa Lakočević, nije prihvatile, odnosno odbila, da se primijeni član 20 Konvencije Ujedinjenih nacija da se u krivično zakonodavstvo, ne ni u Zakonu o konfliktu interesa, ne ni u drugim zakonima nego u krivičnu materiju ugradi odredba koja je izričita da je neosnovano ili nezakonito bogaćenje javnih funkcionera. Javni funkcioneri smo svi mi. Dakle, to znači da onaj ko ima nesrazmjernu imovinu sa primanjem teret dokazivanja je na njega. Gospodin Pažin već može sjutra kada bude izabran, a i gospodin Đukanović da kažu - da, nemamo ništa protiv toga. Imali ste protiv toga kada je bio na dnevnom redu set antikorupcijskih zakona. Zahvaljujem, gospodine predsjedniče, što ste mi dozvolili.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nijesam sve čuo, ali dobro, bolje je možda da nijesam sve čuo, ali dobili ste vrijeme.

Najavljeni je koleginica Filipović, a priprema se Andrija Mandić ako je neće u blizini.

ŽANA FILIPOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Krivokapiću.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani ministri, uvažena Skupština, uvaženi građani i građanke Crne Gore,

Na samom početku želim da saopštim da će podržati imenovanje svih predloženih kandidata za nove resore u Vladi Crne Gore jer smatram da se radi o stručnim, odgovarajućim i profesionalnim rješenjima. Ali, s obzirom na moju vokaciju istoričara umjetnosti, dozvolite mi da se najviše posvetim Ministarstvu kulture.

Nakon dugogodišnjeg rada i angažmana u oblasti kulture, konstatovaču da Ministarstvo kulture u resoru Vlade Crne Gore zauzima specifično mjesto, iz razloga što je to mjesto vezano za kulturni identitet za tradiciju i za bogato kulturno nasljeđe koje Crna Gora posjeduje, zato što je to mjesto vezano za valorizaciju i za promociju sadašnjosti, odnosno onih vrijednosti koje se baš sada u ovom trenutku stvaraju i kreiraju u Crnoj Gori i zato što je to mjesto gdje se kreira i projektuje strategija kulturnih politika koja je od važnosti za budućnost Crne Gore.

U prethodnih nekoliko godina dok je na čelu Ministarstva kulture bio gospodin Branislav Mićunović, u ovoj oblasti sprovedene su reforme koje su doprinijele novom uređenju sektora kulture. To se, prije svega, odnosi na inoviranje zakonodavnog okvira koji je negdje i bio preduslov za kontinuirani razvoj kulture.

U tom kontekstu, Crna Gora je 2008. godine donijela Zakon o kulturi, zatim Nacionalnu strategiju razvoja kulture. To je prvi strateški dugoročni dokument koji je na neki način, na analitičan i sistematičan način utvrdio dalji kontinuirani razvoj kulture u Crnoj Gori. U ovoj oblasti su u prethodnom periodu usvojena i četiri nova zakona o zaštiti kulturnih dobara, prije svega Zakon o zaštiti kulturnih dobara, muzejskoj, bibliotečkoj i arhivskoj djelatnosti, a trenutno je u skupštinskoj proceduri i Zakon o kinematografiji koji predviđa osnivanje filmskog centra od značaja za Crnu Goru. Na taj način normativni okvir će se zaokružiti u cjelini i time će se stvoriti osnovne pretpostavke za kulturni razvoj koji će biti u potpunosti u skladu sa tekovinama razvijenih evropskih država. Pored ovih zakonodavnih reformi i promjena u sektoru kulture uspostavljeni su i modeli transformisanja i reorganizacije institucija kulture na državnom nivou. Započete su i aktivnosti na unapređenju rada opštinskih institucija kulture. Obezbijeden je i ravnomjeran razvoj kulture na sjeveru Crne Gore i na cijeloj teritoriji. Tako da, pored ovih programa, mislim da je crnogorska kultura u kontinuitetu bila promovisana i na svim međunarodnim manifestacijama i festivalima, a u kreiranju takvog kulturnog koncepta primjenjivani su evropski standardi i pravila, što je potvrđeno 2013. godine kada je privremenim otvaranjem i zatvaranjem poglavlja kulture u procesu integracije i pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

Gospodina Pavla Goranovića koji je predložen za novog ministra kulture na ovo mjesto, po mom mišljenju, preporučuje činjenica što je sam umjetnik i stvaralac, što je dio duhovnog i kulturnog miljea Crne Gore, što samim tim po prirodi stvari on razumije ovu oblast, prepoznaće stvaralaštvo, prepoznaće probleme sa kojima se nose i suočavaju kulturni radnici i poslenici, pa će, po mom mišljenju, na konstruktivan način voditi ovo Ministarstvo.

Takođe, Pavla Goranovića preporučuje i dosadašnje odgovorno i profesionalno vođenje državne institucije kakva je institucija Zavod za školstvo Crne Gore. Pored činjenice da je i sam umjetnik i da je istaknuti kulturni radnik, gospodina Pavla Goranovića na ovo mjesto preporučuje i organizacija i kreiranje velikog broja ... kojima se on predano bavi već duži niz godina. Samo ću podsjetiti da je gospodin Pavle Goranović umjetnički direktor već dugi niz godina Ratkovićevih večeri poezije, da je on

dugogodišnji književni urednik međunarodnog festivala Barski Ijetopis, da je on član crnogorskog PEN centra, da je sekretar Crnogorskog društva nezavisnih književnika, da je urednik u časopisu za književnost, kulturu i društvena pitanja ARS, a njegov značajan književni opus je priznat i vrlo prestižnom državnom nagradom Miroslavljevo jevanđelje koje se u Crnoj Gori dodjeljuje svake druge godine. Bez ikakve želje za poređenjem, htjela bih samo da kažem da ovaj princip u tradiciji Crne Gore već postoji. To je da smo u Crnoj Gori imali književnike i pjesnike evropskog ranga koji su istovremeno veoma snažno uticali na politički, društveni i kulturni život Crne Gore.

Svim kandidatima želim uspjeh. Želim im da budu odgovorni i efikasni, a naročito mojoj koleginici Zorici Kovačević sa kojom sam u ovih dvije godine uspostavila jedan konstruktivan, jedan dobar, prijateljski odnos u Klubu poslanika DPS-a. Znajući njene moralne i ljudske sposobnosti, znam da će sa mjesta ministra rada uraditi mnogo toga dobrog za građane Crne Gore. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Najpoznatiji crnogorski ministar kulture nije bio Crnogorac, Tin Ujević, nažalost izbjeglička Vlada. Toliko da podsjetim ko je bio poznati ministar kulture u crnogorskoj Vladi.

Po najavi će sada kolega Perić umjesto kolege Mandića, a da se pripremi kolega Duković.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvalujem, predsjedniče Parlamenta.

Predsjedniče Vlade, koleginice i kolege,

Na samom početku izlaganja pozvao bih premijera Đukanovića da svom budućem ministru zdravlja zada prvi zadatak, odlazak za Bijelo Polje. Ubijeđen sam da

se u razgovoru taj štrajk glađu prosto može okončati i da se može doći do nekog rješenja koji bi štitio dostojanstvo svih ljudi koji su umiješani u cijelu ovu priču. Time bi se prekinula jedna ignorantska praksa gdje, bez obzira što je ministar Numanović kratko pokrivao taj resor u ime drugog ministra, jednostavno smo imali tu situaciju da se niko nije odazivao i niko nije primjećivao gore tu situaciju.

Danas govorimo o rekonstrukciji Vlade. Samo po sebi radi se o nečemu što zalaže u domen kadrovske politike. Ne bih posebno komentarisao nijedno konkretno rješenje osim, naravno, pridružio bih se svim onim lijepim riječima o koleginici Kovačević koje su rekle kolege. Više od kadrovskih rešenja ovdje može da zabrine model po kome funkcioniše ova Vlada, konkretno u ovom sazivu.

Gоворимо о ресорима просвете, културе и здравstva који су дugo bili upražnjeni и говоримо о ресору културе који је bio punih deset mjeseci bez ресорног ministra. Да absurd буде већи, njega је покривao, ništa lično nemam protiv gospodina Markovića, ali бивши наčelnik ANB-a i човјек који је у правосуђу, on се бавио културом, то је vrlo rijedak slučaj. Такође, када говоримо о kadriranju, vi ste prosto rodonačelnik onog što znači partijsko kadriranje i partijski uticaj u svim sferama političkog i društvenog djelovanja u Crnoj Gori. Malo je degulantno да имамо ne malo broj ministara i visokih političara који за svog mandata magistriraju i doktoriraju i postaju predavači na univerzitetima. Za ozbiljan naučni rad, ne znam kada to ti ljudi stižu. Sada vidimo dolaze na najodgovornije pozicije i u samoj prosvjeti.

Takođe, ono što је negdje isto degulantno, da direktori dijele jedni drugima nagrade. Koliko god bili kompetentni dok su na direktorskim mjestima, valjalo bi negdje da se suzdrže od te prakse. To је nešto što cijenimo da је pogrešno. Ono što је problem свим ovim ljudima је шта они могу да urade u ovom zadatom okviru који imaju od godinu i po dana, bez novca, sa lošom sistematizacijom u ресорима, koaliciono stegnuti, u ресорима где је partijska podobnost. Pitanje је, koliko god bila ova kadrovska rješenja dobra, koliko могу da postignu. Tu nemam neku veliku dilemu, opet se vraćam na то partijsko kadriranje, jer u свим ustanovama, u свим institucijama имамо problem neaktivnosti које ste u krajnjoj crti i vi locirali tokom decembra na otvorenoj sjednici Vlade, kada ste rekli da veliki broj ljudi zaposlenih u javnom sektoru dolazi na

posao samo da bi smetao. Najčešće se radi o ljudima koji su kadrovski zapošljavani. Ko vam je, u krajnjoj crti, smetao tokom ovog mandata da nešto učinite na tom polju. Ono što, čime bih želio da završim, negdje jeste jako važno jeste i ono što je predsjednik Pajović pominjao, vi ste u ovom mandatu Vlade uspjeli jednostavno da zakinete solidarnost. Vi ste imali vrlo kontradiktorne mjere. Vi ste, s jedne strane, donijeli odluke o kupovini stanova za funkcionere po povlašćenim uslovima po kojima oni mogu kupiti stanove i po 80% nižoj cijeni od tržišne. Vi ste, takođe, donijeli odluku po kojoj zaposleni u Vladi koji pišu zakone mogu dobiti i dodatne bonuse na platu. U istom mandatu vi ste zamrznuli penzije, u istom mandatu su oštećene trudnice i invalidna lica.

U ovom mandatu mladi privrednici nemaju olakšavajuće mjere, nemate razvijeno socijalno preduzetništvo iako je to trend u Evropskoj uniji, ali s druge strane imate oslobađanje carina i poreza svakog krupnog investitora, bez obzira na to što će biti konačan rezultat. To je ono što nas brine. Mi ne vidimo da će u ovih godinu i po dana ili šest mjeseci ili koliko god bude ostalo do kraja mandata Vlade se nešto promijeniti. Želimo sreću svim ovim ministrima, ali njihovi dometi su limitirani okolnostima koje sam pobrojao. Time završavam, što se grbo rodi vrijeme ne ispravi. ... partitokratski posložena i jako teško će i protok vremena i bilo kakva druga kadrovska rješenja u tom smislu nešto poboljšati. Zahvalujem.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite, kolega Dukoviću. I dalje čekam kolegu Mandića.

HALIL DUKOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo poslanici, uvaženi premijeru, uvaženi ministri,

Na samom početku svog izlaganja ču svim budućim ministrima da poželim uspjeh u njihovom radu i da kažem da je njihov uspjeh uspjeh i Vlade i naš uspjeh, a obaveze koje danas preuzimaju nijesu ni malo luke. Istina, čast je biti ministar, ali ta čast podrazumijeva i velike obaveze od čijeg kvaliteta rješavanja u mnogome zavisi i kvalitet našeg života. Naravno, svaki od ovih resora je važan za društvo u cjelini. Pravni sistem o kom će se brinuti gospodin Pažin sigurno je jako značajan, jer nema ni stabilnog društva bez pravne sigurnosti, a stabilno društvo ne može biti ako nije ekonomski razvijeno.

Obrazovni sistem je takođe jedan od temeljnih vrijednosti svakog društva i vjerujem da će ga gospodin Bošković još i unaprijediti, jer od kvaliteta ovog sistema u mnogome zavise i svi ostali sistemi. Takođe, kultura koju će voditi gospodin Goranović imaće pored ostalog i jednu bitnu ulogu, da sačuva sve ono naše bogato kulturno nasleđe koje smo, čini mi se, dobriim dijelom i zaboravili. Naravno, o Ministarstvu rada i socijalnog staranja neću puno govoriti. Dijelim mišljenje svih onih naših kolega koje su ovdje rekli da će to ministarstvo biti kvalitetno urađeno, s obzirom da imamo jedan kvalitetan predlog i vjerujem da će predlog naše koleginice Zorice sigurno doprinijeti boljem kvalitetu Vlade. Tu se vjerovatno slažemo svi i zato mislim da će ovaj, ne tako lak resor biti uspješno urađen.

Posebno ču se osvrnuti na jedan drugi zdravstveni sistem, neću reći najvažniji, da se to ne bi shvatilo subjektivno, ali ču sigurno reći jedan od najvažnijih sistema u svakoj državi, a to je zdravstveni sistem, s obzirom da se ovaj sistem sigurno tiče svakog građanina Crne Gore. Nije lako zadovoljiti sve potrebe koje danas se postavljaju pred zdravstvenim sistemom. Velike su potrebe, veliki su zahtjevi građana, ali znamo da uvijek postoji razlika između tih potreba i onih mogućnosti koje jedan sistem stvarno može da pruži. Najteže, budućem ministru, gospodinu Šegrtu će biti da nađe tu mjeru između stvarnih potreba i onih mogućnosti koje danas zdravstveni sistem može da pruži.

Zdravstveni sistem se sastoji iz više segmenata. Svaki segment mora dobro da funkcioniše da bi sistem u cijelosti funkcionisao kako treba. Ako jedan segment ne funkcioniše onako kao treba onda ćemo sigurno imati problem u cijelom sistemu. Na

žalost, pojedini segmenti do sada bili su stalno predmet kritika i građana i javnosti, ali vjerujemo da se u poslednje vrijeme posebno napravilo pomaka u tome i da polako idemo ka stabilizaciji zdravstvenog sistema. Podsjetiću vas, da je prvo bio akcenat javnosti da se dugo čeka na specijalističke preglede. Danas nema specijalističkog pregleda koji se može obaviti duže od mjesec dana, svi završavaju u privatnim ordinacijama, klinikama i više to niko i ne spominje. Drugi važan segment su lijekovi. Vidjeli smo da je počelo izdavanje i lijekova na recept i u privatnim apotekama. Vjerujemo da će se poslije ovih početničkih grešaka, da tako kažem, i ovo stabilizovati i da će i ova priča biti završena i neće biti više pominjana, što je karakteristika za nas. Ono što dobro funkcioniše niko nikad i ne spominje.

Ono što bih još napomenuo, jeste da je moguće da poslije svih ovih priča desni nam se neka nova priča, ali je zdravstveni sistem takav, da se uvijek mora mijenjati, uvijek prilagođavati i vjerujem da je on sposoban da to uradi. Vjerujem da će i u naredmom periodu pokazati svoju mobilnost i svoju sposobnost. Ono što dijelim mišljenje, jeste da zdravstveni sistem koji je danas u Crnoj Gori je dobar sistem. Mislim da je zdravstveni sistem dao svoj maksimum u odnosu na ova ulaganja koja se danas vrše u njemu. O tome sigurno svjedoče i odnos koji imaju građani prema zdravstvenom sistemu. Imaju veliko povjerenje u zdravstveni sistem što samo daje potvrdu da zdravstveni radnici, prije svega, rade dobro svoj posao.

Jedan problem na koji sigurno možemo nailaziti jeste činjenica da moramo povratiti i povjerenje zdravstvenih radnika u zdravstveni sistem. Naravno, u poslednje vrijeme vjerovatno .... dešavanjem nekih drugih problema po malo se i zaboravilo na zdravstvene radnike. Tako da su se u jednom periodu zdravstveni radnici osjećali kao ostavljeni i zaboravljeni, ali vjerujem da će se u narednom periodu i taj problem riješiti. Svugdje se griješi i svako može pogriješiti. Griješi se u zdravstvenom sistemu, ali smo svjesni da se najskuplje greške plaćaju u zdravstvenom sistemu. Možete spasiti hiljadu života, ali ako vam jedan ode vašom greškom bićete osuđeni kao da nikad ništa nijeste uradili i onih hiljadu koje ste spasili nikad vam neće biti uzeti u obzir kao olakšavajuća okolnost. Zato moramo svi da podržimo i novog ministra zdravlja i naš zdravstveni sistem, jer je to sistem koji se tiče svih nas.

Naravno, svu sreću budućim ministrima i vjerujem da će nastaviti dobar put Vlade Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Još jedan diskuntant u ime opozicije, kolega Mandić i onda predsjednik Vlade. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ:

Dame i gospodo, poštovani građani, gospodo iz Vlade, predsjedavajući,

Evo pravljena je malo atmosfera kao da traju neke velike pripreme u Demokratskom frontu za obraćanje u Skupštini Crne Gore. Ovdje sam više puta polemisao sa gospodinom Đukanovićem, sa ljudima iz Vlade i iznosio argumentaciju kako stranke na čijem sam čelu, tako i koalicije kojoj pripadam. Tako i danas sam dužan da građane Crne Gore obavijestim da smo mi iz Demokratskog fronta, pogotovo ja, bio sam jedan od ljudi koji su nakon lokalnih izbora u Podgorici i onoga što se dešavalо nakon tih lokalnih izbora jednog, najblaže, neodgovornog odnosa, da ne kažem izdaje, od strane jedne strukture koja je učestvovala na izborima sa pozicije da neće praviti koaliciju sa Demokratskom partijom socijalista, bio glavni zagovornik da opozicija posle formiranja te vlasti odgovori jedinstveno, izađe na proteste i promijeni crnogorsku Vladu. Moj kolega, Đukanović Milutin, govorio je o onome što je pratilo aferu "snimak", govorio je o biračkom spisku u kome je upisano više od 70 hiljada ljudi koji na to nemaju pravo, govorio je o tom rezervoaru glasova koje Demokratska partija socijalista koristi, kolega Knežević je govorio o referendumu.

Dakle, postoji jedan odnos nepovjerenja, zato je pravo rješenje za prve slobodne i fer izbore u Crnoj Gori da se konstituiše prelazna Vlada. Bio sam zagovornik te ideje da opozicija udruženo, uz pomoć građana izađe na ulice, promijeni neodgovornu Vladu i mi danas ne bi birali pet ministara, niti bi u suštini potvrđivali mandat sadašnjem

premijeru, nego bi imali jedan drugačiji odnos i u Vladi bi se nalazile sve relevantne stranke koje danas sjede u ovom Parlamentu, a ta bi Vlada pripremala prve fer, slobodne i poštene izbore u Crnoj Gori. To je ono što smatram i većina ljudi u Demokratskom frontu, da treba da se radi i neodustajem i pored problema koji se javljaju ovih dana, pored zahtjeva iz određenih centara koji se ne nalaze u opoziciji, koji bi željeli da nas usmjere u drugom pravcu, pravcu pregovaranja, dogovaranja, naknadnog povjerenja u one koji su vjerolomni, kojima nijesmo mogli vjerovati ni u Podgorici, čija riječ za Novu srpsku demokratiju, a vjerujem i za Demokratski front više ne znači ništa.

Tako da danas treba da se odredimo u odnosu na pitanje pet ministara i Demokratski front, kao što znate, neće podržati izbor ovih ministara, nećemo glasati za ovu takozvanu rekonstrukciju Vlade, bićemo protiv, sa vjerom da će doći trenutak kada će se konstituisati Vlada od svih relevantnih i političkih subjekata koja će pripremiti poštene izbore na kojima niko neće moći da krade, na kojima niko neće moći da vara. Nakon izbora na kojima ćemo svi koji učestvujemo na tim izborima da pružimo ruku onima koji konstituišu parlamentarnu većinu i da znamo da nije bilo prevarnog glasanja, da znam oda nije bilo nedozvoljenih radnji.

Veliki britanski političar, mislim da je jedan od najvećih političara XIX vijeka, Vilijam Preston, govorio je o tome da naraštaj koji vodi ratove mora i sam da finansira te ratove. Ratna vlada na čijem se čelu nalazi gospdin Đukanović zajedno sa Vladom Srbije i savezne Vlade pridržavala se tog principa. Naši roditelji koji su imali penzije dvije marke i oni koji su radili imali plate duplo veće od toga finansirali su opstanak Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i želju da se ona očuva, finansirali su borbu naših sunarodnika u Bosni i u Republici Srpskoj Krajini, branili se od NATO saveza i sve to uradili pošto je taj naraštaj od svojih prihoda finansirao politiku koju su većinski podržavali tada građani Crne Gore.

Podsjetiću vas, ne samo Demokratska partija socijalista koja je bila tada jedinstvena stranka, nego i najjača opoziciona stranka Narodna stranka bile su gotovo na istim pozicijama i iz svojih džepova plaćali takvu politiku. Tek '98.godine pojavljuje se nova politika i jedan dio ljudi iz Demokratske partije socijalista opredjeljuje se za vrlo

konkretnu aktivnost, da prodaju i ona preduzeća koja nije stvorila naša generacija ni naš naraštaj. Podsjetiću vas, Telekom, Jugopetrol sve što je prodato u Crnoj Gori privatizacija, zemljište o kome gledamo sada ove specijalne emisije kako se prodavalo i još se preko toga zadužili dvije milijarde i 400 miliona evra, poštovani građani. Dakle, zadužili smo nove generacije, a najteži period u jednoj državi vodili smo tako što smo tu politiku platili iz vlastitih džepova i vlastitog rada. Onda kada je došlo vrijeme, takozvanog oporavka, vrijeme nezavisne države, gospodine Krivokapiću, kada se stvorila nezavisna Crna Gora, dužni smo bili 600 miliona. Sada sa ovim valutnim rizicima nalazimo se negdje na dvije milijarde i 400 miliona evra.

Šta to govori? Govori da smo potrošili i ono što nijesmo imali pravo da potrošimo. Potrošili smo novac budućih generacija i njima ostavili da to vraćaju. Mi imamo veliki problem, poštovani građani, ovo je sistemska greška, ovo je veliki problem i ovdje ova Vlada, koga god da izaberu za ministra, da li će to biti Marko, Janko, Petar, neko je rekao mislim da je to kolega Medojević, ovo se nalazi na pogrešnim šinama. Ova kompozicija ide u pogrešnom smjeru. Sve dok se suštinski ne promijeni nešto, a mislim da je '98.godina bila jedna od ključnih godina kada se krenulo u poharu i pljačku Crne Gore, ovo može da bude loš politički izbor i državni izbor, ja to ne dovodim u pitanje, ali je to bila većinska volja građana. Od '98.godine mi nemamo većinsku volju građana, imamo krađu izbora i na osnovu krađe izbora konstituisanje vlasti koji su izvršili pohar Crne Gore i ono što je bilo vlasništvo građana Crne Gore preselili na privatne džepove.

Ovo se ne može popraviti dogovorima, ovo se ne može popraviti prostim sabiranjem onih koji bi željeli navodnu opoziciju u jednoj, dvije ili tri kolone da na izborima koji se kradu promijeni stvar, ovdje treba ozbiljnija i odgovornija akcija. Hvala vam.

PREŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Završili smo raspravu.

Predsjedniče Vlade, želite li riječ? Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, dame i gospodo,

Želio bih na početku da se zahvalim za učešće svim poslanicima koji su nezavisno od vrednosnog stava u odnosu na predložene kandidate za popunu Vlade uzeli učešće u današnjoj raspravi i na taj način, vjerujem, željeli da doprinesu objektiviziranju pitanja koje je na dnevnom redu današnjeg Parlamenta i koje, vjerujem, ipak zaokuplja pažnju većeg dijela crnogorske javnosti.

Prije nego što bih pokušao da odgovorim na neka od pitanja koja su se pokrenula tokom današnje rasprave dozvolite da najkraće, a povodom osnovne teme našeg današnjeg razgovora kažem da je ispravan pristup svih koji su tokom rasprave podsjećali na ekspoze podnešen ovom Parlamentu prilikom formiranja Vlade krajem 2012.godine. Želim da potvrdim da sva ključna opredjeljenja iz tog ekspozea su aktuelna i jednako tako želim da potvrdim da su sva, rekao bih, u mogućem tempu realizacije. Kad kažem mogućem tempu realizacije, imam na umu sve što se na domaćoj i međunarodnoj, ekonomskoj, političkoj i ukupnoj društvenoj sceni događalo i događa i što naravno ne može bez posledica ostaviti internu političku scenu bilo koje evropske države, uključujući i Crnu Goru.

Želim da ponovim da je ključna preokupacija i ove Vlade, a vjerujem da će to morati biti preokupacija i nekoliko budućih vlada kako dinamizirati ekonomski rast i kako na taj način stvoriti osnovne pretpostavke za viši nivo životnog standarda građana Crne Gore. Naravno, to niko, a posebno ovaj sastav ne može doživljavati kao resorno pitanje. To pitanje sublimira toliko prethodnih pretpostavki da je to pitanje zapravo pitanje cjeline Vladine politike. Tako da neću duljiti i ponavljati nešto što jako dobro znamo da su ključne, rekao bih, sistemske pretpostavke za realizaciju ovog cilja, a rekao bih i najvažnije pretpostavke uspjeha državne politike, ne samo Vladine, uspjeha državne politike Crne Gore na srednji i na dugi rok, prije svega, pitanje uspješne reforme

obrazovanja i uspostavljanja potrebnog nivoa efikasnosti u vladavini prava. To su sistemska pitanja ove i svih drugih državnih politika u ovom regionu.

Na žalost, zahvaljujući onome što znamo da se događalo specifično u ovom regionu od 90-tih godina na ovamo, dakle, ne mislim samo na tranziciju nego na ono što je omelo tranziciju u regionu Balkana mi smo imali, da kažem, ozbiljne zastoje i ozbiljne probleme upravo u te dvije važne oblasti. U oblasti obrazovanja i u oblasti vladavine prava i to se danas pokazuju možda kao ključni deficiti za realizaciju svih drugih ciljeva državne politike počev od ekonomskog razvoja. Zato mislim da je jako dobro da smo posvetili pažnju današnjem izboru novih ministara, jer će od ovih rješenja uveliko zavisiti i oštrica politike Vlade u važnim resorima kojim će se Vlada odnositi prema aktuelnim i budućim problemima u toj oblasti i ukupnim društvenim problemima. Podsjećam da danas razgovaramo i o izboru ministra pravde, razgovaramo i o izboru ministra prosvete, razgovaramo i o izboru nekih drugih važnih ministara, a s pravom je ovdje potencirano i pitanje kvaliteta zdravstvene zaštite o kojem smo, takođe, dosta govorili prilikom izbora ove Vlade i pravednosti socijalne politike u crnogorskom društvu, kao i o važnosti dalje afirmacije crnogorskog ne samo državnog, nacionalnog i vjerskog nego prevashodno kulturnog identiteta, čemu će biti posvećeni ministri zajedno sa ostalim članovima Vlade koje ćemo danas, nadam se, na kraju ove rasprave i izabratи.

Želim da vam potvrdim da će i u nastavku rada ove Vlade pitanje unapređenja tempa ekonomskog rasta Crne Gore biti osnovna preokupacija, jer vjerujemo da koliko god bilo zavodljivo pitanje da li smo dobro rasporedili društveno bogatstvo koje je u Crnoj Gori stvoreno, ipak moramo dati valjaniji odgovor na prethodno pitanje, zašto nije stvoreno dovoljno društvenog bogatstva. Dakle, mislim da se mi suočavamo sa temeljnim pitanjem zaostajanja u ekonomskom razvoju i Crne Gore i regionala, danas bi nas priča o tome zato je to tako daleko odvela. Odvela bi nas vjerujem ne samo u blisku, nego u daleku istoriju. Nemamo potrebe da o tome danas razgovaramo, vjerujem da smo neke od tih istorijskih lekcija naučili, ali mislim da je važnije od toga kazati da kada je ova Vlada u pitanju mi imamo optimizma da imamo odgovor na to pitanje. Dakle, mi mislimo da je moguće obezbijediti dinamičniji ekonomski rast u

crnogorskom društvu i taj optimizam temeljimo ne bih rekao samo na političkim proklamacijama nego na vrlo realnom uvidu u ono što su crnogorski resursi.

Ovdje je kroz formu kritike pominjano je i to da je lako voditi ekonomsku politiku, kako je rekao jedan od poslanika, dok rasprodajemo društvenu imovinu. Ne radi se ovdje ni o kakvoj rasprodaji društvene imovine, ovdje se radi o pokušaju da razvojne resurse na održiv način stavimo u funkciju tamo gdje imamo kapitala i znanja da uradimo sami, to možemo i uraditi sami, tamo gdje nemamo kapitala i iskustva da to uradimo sami, potrebni su nam partneri. Zovite to rasprodajom, ja to uvijek zovem kupovinom onoga što nama nedostaje, bilo razvojnog kapitala, bilo pozitivnog iskustva i na razočarenje onih koji su ovdje loše pretpostavljali da je rasprodaja završena i da je zbog toga ekonomski bankrot Crne Gore na vidiku. Moram da kažem i da ih razočaram i da ponovim da Crna Gora nije iskoristila ni 30% svog hidroenergetskog potencijala, da ima ozbiljan drugi energetski potencijal u oblasti proizvodnje termoenergije i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, da je vjerovatno iskoristila manje od 30% svog turističkog potencijala, da danas sigurno ima neiskorišćenih 80% poljoprivrednog potencijala, da imamo ozbiljne resurse, prije svega u industrijskoj kulturi u onim oblastima u kojima smo tokom prethodnih decenija stvarali glavninu svog društvenog proizvoda, kao što je industrija drveta, industrija kamena, industrija čelika, industrija aluminijuma. Dakle, resursi su realni, potrebno je, rekao bih i pameti i odlučnosti i dobre sinhronizacije u vođenju ukupne državne politike između pojedinih djelova državne politike da bi donijeli prave odluke koje će obezbijediti održivu eksploataciju naših realnih razvojnih resursa. Ova Vlada ima optimizma, ima znanja i ubijeđen sam da smo ojačani sa pet ljudi kojima ćemo, nadam se danas dati podršku biti u prilici da u ostatku ovog mandata to i pokažemo.

Dozvolite da se osvrnem na nekoliko diskusija za koje mislim da prosto ne bi smjeli proći bez odgovora iz Vlade uz izvinjenje ostalima koji su govorili čije sam diskusije pažljivo čuo, ali vjerovatno bi mi trebalo par sati da odgovorim dovoljno odgovorno i precizno na sve što se tokom dosadašnje diskusije čulo. Zato samo na neke od najmarkantnijih konstatacija koliko god one bile političke ozbiljne ili ne.

Gospodin Medojević je govorio, a sada ga i gospodin Mandić citirao o tome da je Crna Gora u novijoj političkoj istoriji napravila neke krupne političke greške na raskršćima na kojima se nalazila. Nijesu bili usamljeni, ali oni su najviše insistirali na toj tezi. Apsolutno se suprotstavljam toj ocjeni. Ja mislim da bismo upravo u onome što se događalo u posljednjih 25 godina mogli naći možda po najbolji dio crnogorske političke istorije ukupne kada je u pitanju izbor i donošenje odluka u skladu sa crnogorskim nacionalnim interesom. Svakako mislite da je '90-tih godina, odnosno vi to nijeste rekli, vjerovatno je ta mala razlika između vas i gospodina Medojevića u vašoj koaliciji, ali on je insistirao na tome da je '90-tih godina napravljena greška zato što se Crna Gora opredijelila za velikosrpski nacionalizam. Ne. Crna Gora se '90-tih godina nije opredijelila za velikosrpski nacionalizam. Crna Gora se tada opredijelila da pokuša da sačuva zajedničku državu i taj je pokušaj bio neuspješan, zato što je to pregnuće bilo prekrupno za Crnu Goru i za njene gabarite. Ali, šta god mislili sada o tome, želim da kažem da je takođe pogrešna prepostavka koju je lansirao gospodin Medojević ne po prvi put da smo imali neki bolji izbor kojeg su tada zagovarali on i njegovi politički istomišljenici, izbor da se u tom trenutku opredijelimo za nezavisnost. Ne po prvi put, kazaću da sam ubijeđen da smo tada krenuli putem nezavisnosti da bi Crna Gora gorela onako kako je gorela Bosna i kako su goreli djelovi Hrvatske, u to sam ubijeđen. I drugo. U tom požaru bi izgorela ideja nevisnosti Crne Gore. Vi zbog toga ne biste zažalili, ali postoji većina u Crnoj Gori koja bi zažalila zbog toga, da ovo nije, da kažem neodgovorna politička prepostavka dozvolite govorim o '90-toj godini. I govorimo da nam je trebalo da do 2006. godine dođemo do 55,5%. Ne vjerujem da moram bilo koga ubjeđivati u ispravnost teze da smo '90-tih godina napravili pametan izbor.

Pametan izbor smo valjda napravili te '97, '98.godine o kojoj se vajkate i vi i gospodin Medojević. Podsjetimo se samo šta je bila alternativa tom izboru. Alternativa je bila da slijedimo politiku Slobodana Miloševića i da nažalost vidimo i sa čim se danas muči Srbija. Upravo zbog tog nasledstva i zbog takvog odabira državnopolitičke strategije iz '97, '98.godine koji je nuđen kao alternativa Crnoj Gori znamo i od kojih političkih struktura. Ja mislim da je Crna Gora vrlo pametno i '97 i '98.godine odabrala. Mislim da je i '99. godine tek posebno pametno odabrala kada je odlučila da ne uđe u rat sa NATO savezom, ne zbog snage NATO saveza već zbog uvjerenja da je u Beogradu zametnut jedan privatni rat, rat koji je trebao da učvrsti vlast jedne političke strukture u Beogradu i da potpuno zatre mogućnost saradnje Srbije sa zapadnim svijetom. Na sreću nijesmo dozvolili da upadnemo u tu zamku i zbog toga smo danas tu gdje smo na putu evropske, evroatlante integracije. Ispravno smo odabrali 2006.godine i zbog ispravnog izbora smo danas zemlje koja predvodi Zapadni Balkan na putu evropske integracije i na vratima NATO-a.

Da li zaista neko ima osnova da na bazi ovih rezultata kaže da je Crna Gora zabasala u nekoliko pogrešnih izbora tokom 25 godina, a da se država danas nalazi u uslovima bezbjednosne stabilnosti, političke stabilnosti, da je multietničko društvo, da je ekonomski prosperitetnija od svih zemalja u regionu, a nikada to u istoriji nije bilo, nikada. Možete da vrtite glavom koliko god hoćete sa izuzetkom dvije godine 2009. i 2012. godine, kada smo imali pad. Od 2004.godine, do danas Crna Gora je rastuća ekonomija i mogu da vas podsjetim, ako ste zaboravili na te procente rasta. Nadam se da mi vjerujete i da nije neophodno. Crna Gora je u sastavu eks Jugoslavije bila najmanje razvijena jugoslovenska republika. Crna Gora je danas najrazvijenija zemlja

na Zapadnom Balkanu i o tome se ne možemo politički pogađati, o tome govori prosječna plata, prosječna penzija, GDP perkapita. Je li to rezultat pogrešnih izbora? Vjerujemo li u to što pričamo da bi nam bolje bilo da smo odabrali ono što nam se na svim tim raskršćima nudila kao alternativa. Možemo li ikoga ubijediti u to? Ja mislim da ne.

Takođe i gospodin Mandić je sada ponovio ono što je gospodin Medojević ustvrdio na početku - problem je u pogrešnom sistemu. Ja ne razumijem u kom pogrešnom sistemu. Taj sistem izgrađujemo ovdje. Taj sistem ne izgrađuje ni jedna partija, ne izgrađuje ga ni Vlada. Sve se, rekao bih, definiše, cementira u Parlamentu. Tu se donosi Ustav, tu se donose zakoni i to je sistem i to radimo sa uvjerenjem da harmonizujemo naš sistem sa sistemom Evrope, i to je sada pogrešan sistem prema ocjeni gospodina Medojevića. Šta je onda pravi sistem? Šta treba da radimo? I u finalu svega, naravno tipična balkanska politička neukost. Citiram gospodina Medojevića: "Građani nijesu demokratski sazreli". Ovo je interpretacija rodonačelnika te političke teorije Slavka Perovića o tome da su građani moralni patuljci zato što ne vide gromadu koja politički nestaje i mi sada o tome treba da ozbiljno pričamo.

Gospodin Pajović je govorio o tome da ne može podržati Vladu koja je Vlada nezaposlenosti, Vlada koja nije doprinijela solidarnosti, povećala je jaz između bogatih i siromašnih u Crnoj Gori. Ustvrdio je da imamo smanjenu zaposlenost, da je nezaposlenost porasla prema mjerenjima UNDP-a i Evropske komisije do 25% i pitao šta je sa onih 40.000 radnih mjesta. On je kazao "novih radnih mjesta", iako to niko nije rekao od strane ni DPS-a ni Vlade, ali pokušaću da budem precizan u odgovorima.

U 2013.godini u Crnoj Gori je zaposleno 14.408 naših građana. U 2014.godini je zaposleno 14.646 naših građana. Dakle, zbirno u 2013. i 2014.nešto preko 29.000. Nije dovoljno ubjedljiv podatak ako vam ne kažem da je u tih dvije godine izdato 46.000 radnih dozvola za rad stranaca u Crnoj Gori - 46.000. Takođe, da bi mogli da realnije sudimo o tome koliko je crnogorski i ekonomski ambijent inspirativan za one koji otvaraju nova radna mjesta, kažimo da smo imali u 2013.godini 37.860 oglašenih radnih mesta, a u 2014.godini 43.277 oglašenih radnih mesta.

Dozvolite oko pitanja poređenja nezaposlenosti u Crnoj Gori u odnosu na okruženje viđeno očima međunarodnih institucija, jer ste se na njih pozivali. Prema podacima Međunarodnog monetarnog fonda stopa nezaposlenosti u Crnoj Gori na kraju prošle godine je bila 19,4%, u Bosni 25,5%, u Makedoniji 29%, u Srbiji 21,6% i u Hrvatskoj 16,8%. Niko ne može sporiti da imamo rastuću nezaposlenost, ali ja mislim da je ta nezaposlenost blago rastuća u Crnoj Gori u odnosu na sve druge u okruženju, što po meni svjedoči da smo se, rekao bih, prilično promišljeno odnosili prema tom problemu i drugim ekonomskim problemima u godinama krize. Ja bih volio kada bih mogao sada da vam kažem da ćemo mi u ovoj godini oboriti nezaposlenost ili u sledećim godinama, vjerujem da bih tada u vašim očima tek tada bio neozbiljan, jer i vi i ja i svi ostali znamo da nema zatvorenog ekonomskog sistema, da je ekonomija sistem spojenih sudova, da dotle dok je nezaposlenost u Grčkoj 25%, dok je nezaposlenost u Španiji 23%, dok je nezaposlenost užasno narasla u mnogim evropskim zemljama, što svjedoči o dugom trajanju evropske ekonomске krize dotle dok je balkanska ekonomija u recesiji, posebno dvije najveće ekonomije Srbije i Crne Gore mi ne možemo očekivati

da u Crnoj Gori cvatu ruže u ekonomiji. Ali mislim, da kažem ove tendencije ili njihov tempo govori o tome da smo se ipak pažljivo i odgovorno odnosili prema neizbjježno ...

Kada je u pitanju zaposlenost, mislim da vam i taj podatak može biti zanimljiv, jer govorili smo i o zaposlenosti i o nezaposlenosti. Da li je Vlada i vlast DPS-a neko ko ostavlja manje zaposlenosti danas nego što je to bilo na početku naše vlasti? Pogledao sam podatke. Znači u Crnoj Gori smo '91.godine na početku krize imali 135.000 zaposlenih, 2001.godine imali smo 117.000, 18.000 manje, danas imamo 179.000, nedovoljna zaposlenost, lako ćemo se složiti, vraćam se svojoj osnovnoj ocjeni. Nije u Crnoj Gori problem nepravedne raspodjele onog što smo stvorili nego je osnovni problem da nijesmo dovoljno stvorili i kada nije dovoljno stvoreno onda ne postoji taj alhemičar koji će to, da kažem rasporediti na onoliko usta koliko je potrebno i koliko je dovoljno da bismo življeli, makar na, da kažem onom minimumu pristojne egzistencije za evropsku civilizaciju XXI vijeka.

Odgovorio sam na taj način, gospodine Pajoviću i na pitanje oko 40.000 radnih mjestra s podsjećanjem još jednom da nijesam govorio o novim radnim mjestima, nego da će 40.000 ljudi najmanje tokom tog perioda zasnovati svoj radni odnos.

I poslednje iz ovog korpusa pitanja koje ste vi otvorili, a koje smatram politički važnim i koje zavređuje političku pažnju svih nas. To je da li u Crnoj Gori imamo dovoljno pravosnažnih presuda koje bi učvrstili povjerenje građana pa i naših međunarodnih partnera u efikasnost i nezavisnost sudske vlasti. Pitanje o kojem treba razgovarati, ali ne sa predsjednikom Vlade. Jednom sam vam na Premijerskom satu nedavno kazao. Odluka ovog Parlamenta je da kroz promjene Ustava i kroz promjene Zakona da sistemsku poziciju i državnom tužiocu i sudstvu onaku kakvu danas imaju.

Nemam ništa protiv, samo imam protiv da ja odgovaram na pitanje iz njihove nadležnosti. Oni moraju da odgovore na pitanja koja se tiču njih,a ja ću sa zadovoljstvom sa vama u svakoj prilici s vama razgovarati o pitanjima koja su iz nadležnosti Vlade.

Gospodin Milić je govorio o tome da nijesmo ispunili proklamovane ciljeve u decembarskom ekspozeu iz 2012.godine i potencirao pitanje unapređenje efikasnosti pravnog sistema i jačanja konkurentnosti crnogorske ekonomije.

Ja se mogu složiti sa vama. Jednako bih kao i vi saopštio nezadovoljstvo, da kažem dostignućima na tim i na drugim pitanjima, ali u tome je razlika u retorici vlasti i opozicije. Da li je čaša do pola puna ili je od pola prazna? Nije uopšte upitno da mi na tom planu nemamo rezultate koje će, prije svega nas ispuniti, a kamo li koga drugog. I nemamo ih zato što znamo da je ova država više vjekova ekonomski, demokratski zaostajala. Više je ratovala nego što je radila, nego što je izgrađivala institucije. Sada radimo taj posao. Siguran sam da vjerujete kao i ja da ga ne može uraditi ni jedna Vlada, ni tri vlade, ni sedam vlada, nego će to biti jedan posao koji će tražiti ajde da ne budemo pesimisti jedan višedecenijski napor i ono što svako od nas mora pretendovati to je da napravi jedan mali korak u poželjnem pravcu. E, tu ja na čašu gledam kao na polu punu. Ja mislim da je danas kvalitetnija vladavina prava nego prije neku godinu i ja mislim da je danas bolja ekonomija nego prije neku godinu.Vi naravno imate pravo na drugačiji pogled, ali vjerujem da se jednak slažemo da bi bilo krajnje nerealno očekivati da vam predsjednik Vlade izađe i kaže, evo za dvije godine smo te problemčiće sredili. To nijesu problemčići to su, rekao bih, temeljni poremećaji koji daju najubjedljivije objašnjenje zašto je Crna Gora i zašto je Balkan danas tu gdje jeste.

Ono o čemu se ne slažem gospodine Miliću sa vama, to je oko vašeg optimizma vezanog za kapacitet koji bi nam ponudilo rješavanje starog poreskog duga. Govorili ste o dugu od 500 miliona, moja korekcija riječ je o dugu oko 400 miliona. U tom dugu je oko 170 miliona duga kompanija koje su u stečaju i u likvidaciji. Znači imamo 230. U tih 230 je 90 duga lokalnih zajednica koje smo sada reprogramirali, taj dug smo reprogramirali, dakle nijesmo ga ni slučajno otpisali nego smo ga reprogramirali i stvorili uslove da lokalne zajednice mogu da uz svoje redovne obaveze otplaćuju dug prema državi Crnoj Gori.

Prema tome, hoću da vam kažem taj dug je pod stalnim tretmanom Vlade, rješavamo ga, rješili smo jedan dio tog duga. On je danas manji za više od desetina miliona nego kada je ova Vlada startovala. Pažljivo tretiramo to pitanje. Ne želimo da guramo ni kompanije ni lokalne zajednice u bankrot, želimo da stvorimo, da kažem, uslove da se kroz jedan normalan program taj dug prema državi plati, ali da se to uradi na način koji će značiti uvođenje dugoročnog reda u sistem plaćanja obaveza prema državi.

Ne mislim, znači, kao što sam vam kazao, kada bi sada mogli teorijski da danas naplatimo dug od 400 miliona to riješilo naš problem. Ne mislim. Ne postoji taj novac koji, kada bi nam sada odnekud stigao ne bi mogli potrošiti. Ja mislim da je temeljni problem onaj o kojem sam vam govorio - mi nedovoljno stvaramo i mi moramo otkloniti ono što su deficiti nedovoljnog stvaranja zato sam pomenuo sistemska pitanja obrazovanja i vladavine prava. Dakle, moramo znati zašto nedovoljno stvaramo, moramo odgovoriti sebi zašta ljudi u Crnoj Gori i dalje žele državni posao, a ne preduzetništvo, moramo ući u uzrok jednog takvog opredjeljenja i pokušati da ga

korigujemo. I moramo naravno temeljno pogledati pitanje vladavine prava, ne kroz kritiku predsjednice Vrhovnog suda jer je to omiljena tema, ili Vrhovnog državnog tužioca i to je naravno uvijek je nama najlakše da posegnemo za kritikom bilo koga pojedinačno. Ja na vladavinu prava gledam više kao na pitanje kulture jednog naroda, znači ja ne mislim da je to pitanje ove ili one sudske presude, znači ja mislim da mi imamo problem sa tim što ne razumijemo da je vladavina prava i Poslovnik Skupštine i uredba Vlade i zakon kojeg donosimo i Ustav i ne razumijemo svoju odgovornost prema vladavini prava jer se za nju zalažemo sve dotle dok nas neki zarez iz tog akta ne pogodi, a tada pokušavamo da objasnimo što smo mi baš bogom dani izuzetak da se na nas nebi primijenilo to što nam ne odgovara. To je kultura vladavine prava. I moraćemo počev od Parlamenta i Vlade uložiti više napora, kroz vlasiti primjer, da pokažemo drugima da nije pametno i da nije u interesu svih nas da na takav način urušavamo vladavinu prava za koju se deklarativno zalažemo. Ne pomažu nam tu ni eksperti Evropske komisije kada dođu za visoke dnevnice, za dobre dnevnice ovdje da nam pomažu da pišemo izborni zakonodavstvo i da sa nama, da kažem, učestvuju u pisanju zakona za koje unaprijed znaju da na deset ili petnaest mjesta krše Ustav naše zemlje. Sve je to vladavina prava.

Zato moj odgovor gospodine Miliću je da li radimo više, bolje i odgovornije, negdje se na taj način saželi vašu dilemu, ja mislim da da ali nedovoljnim tempom, znači i mislim da u društvima kakvo je crnogorsko moramo preuzeti odgovornost na sebe. Ja ne volim sebe da smatram dijelom nikakve elite, nikakvim liderom itd, ali nezavisno od toga šta se nama dopadalo ili ne Parlament u svakom društvu jeste neka elita, Vlada u svakom društvu jeste neka elita, e, u društvima kako je crnogorsko mi moramo biti najpozitivniji primjer u svakom pogledu. Dakle, u pogledu rada, u pogledu

posvećenosti, ključnim pitanjema, i u pogledu moralnih normi, i u pogledu svega drugoga, i u pogledu poštovanja Ustava.

Gospodine Bojaniću, vaš je doživljaj da Vlada nezna gdje je krenula, krene u turizam, pa u industriju, pa u energetiku, tako ste kazali. Ja mislim da Vlada jako dobro zna gdje je krenula i krenula je u ovo što sam Vam kazao, u korišćenje raspoloživih resursa, oni su i u turizmu, i u energetici, i u poljoprivredi, i u industriji. Prema tome, vama može izgledati da je to tumaranje sa jedne na drugu oblast, iz mojeg ugla gledanja to je jedan pokušaj da se raspoloživi resursi napadnu na jedan pametan način, politikom održive eksploatacije u svim oblastima u kojim ih ima.

Gospođa Jonica je otvorila pitanje oko razloga za promjenu ministra pravde. Odgovor je to je procjena moja, a u dogovoru sa ministrom pravde. Znači, procjena moja da on mora da bude skocentrisan na pitanja iz nadležnosti potpredsjednika za politički sistem, sa, rekao bih, posebnim fokusom na pitanje bezbjednostog sektora, prepostavili ste to pa želim da Vam potvrdim i da Vam kažem istovremeno da nema nikakve tajne u tome. Dakle, ja mislim da je to jedan osjetljiv sektor koji traži da u rješavanju problema u njemu upregnemo ono najbolje što imamo. Po mom viđenju od onih kojima mi raspolaćemo u okviru vladajuće koalicije ili onih koji bi mogli biti na raspolaganju vladajućoj koalicije za ovu politiku ja boljeg za to neznam od gospodina Markovića i moje oprjedeljenje da se posveti tom pitanju u narednom periodu, a da istovremeno odgovornost u Ministarstvu pravde transferišemo prema, nadam se, novo izabranom ministru gospodinu Pažinu. Zašto nije bilo popune Vlade ranije, to je zanimalo ne samo Vas, o tome je govorio gospodin Kaluđerović i gospodin Bulatović, opet nema nikakve tajne, nema prostora za prepostavku. Sve što sam govorio stoji, to će da Vam ponoviti. Uprethodnih nekoliko mjeseci sam ulagao iskren politički napor da kroz dopunu koalicionog sporazuma koji je važeći jer je bilo pitanje da li važi koalicioni sporazum naravno, da kroz dopunu koalicionog sporazuma stvorimo snažniji politički temelj za efikasnije funkcionisanje Vlade. Koliko smo u tome uspjeli možemo svi da sudimo to, ništa se nije događalo tajno, svi ste to pratili, ali koliko god, kako god to ocjenjivali, koliko god to bilo uspješno ili neuspješno na kraju toga stoji obaveza predsjednika Vlade da popuni Vladu, da sa ovom Vladom obavlja posao u

periodu za koji je dobio povjerenje građana. Prema tome, ja sam u prethodnom periodu radio ovo vjerujući da to može biti vrlo, vrlo važno za efikasnost u radu Vlade. Ponavljam, ne želim sada da se zadržavam previše na pitanju ličnog doživljaja i uspjeha na tom planu, ako nekog bude zanimalo možemo o tome razgovarati, ali iza svega toga je moja obaveza da predložim kandidate za upražnjena ministarska mesta i da sa tom političkom platformom na kojoj se nalazim ili sa te političke platforme na kojoj se nalazim zajedno sa Vladom pokušam da obavim posao na zadovoljavajući način.

Gospodin Pavlović je govorio rekao bih u manje, više standardnom stilu, njegova ocjena je da se Vlada formira da bi dobila izbore i da bi napunila džepove. Ja vjerujem da to može biti vaša percepcija Vlade, da to može biti vaš motiv da se borite da uđete u Vladu. Sjećam se dakle jednog takođe poslanika u nekim ranijim sastavima koji se u jednom trenutku 1996.godine, našao po njegovom viđenju u poziciji ozbiljnog kandidata za predsjednika Vlade, nije na sreću Crne Gore izabran, ali je tokom kampanje skoknuo na par mesta u međunarodnoj zajednici da se najavi da je on taj koji dolazi da prosto računaju na njega da svi oni aranžmani koji važe sa ovima sadašnjima važe i za njega, pa su ga ljudi gledali da li je normalan, i zvali da me pitaju ko je osoba sa crnogorske političke scene. Ali dakle, hoću da kažem da svi mi imamo pravo da svoju šansu za radom u organima vlasti doživimo na različit način. Što se mene tiče i ljudi koje biram i sa kojim radim motiv za rad u Vladi je da uradimo nešto dobro za ovu državu, da uradimo nešto dobro za ovu državu i da uradimo nešto dobro za buduće generacije u ovoj državi. Nemam pri tome nikakvu iluziju da smo mesije koje mogu više nego što mogu, nemam nikakvu iluziju da će mi neko zahvaliti za to što radim, posebno ne u ovom vremenu, nemam nikakvu iluziju da ću ikada dobiti satisfakciju za napor koji ulažem svakog dana po 15 sati, nemam nikavku iliziju, ali možda za razliku od nekih drugih imam tu prokletu odgovornost da mislim da dotle dok živimo ovdje, pošto sam rođen ovdje, i pošto mislim da umrem ovdje, da moram da dam najbolje od sebe da se ovdje nešto dobro dogodi, a to nije da biramo Vladu da bi smo njome manipulisali i pobjeđivali na sledećim izborima, i to nije da bi smo krali.

Gospodin Stanić, a kasnije i gospodin Bulatović je otvorio pitanje oko poštovanja odluke Upravnog suda, veoma jasan odgovor. Znači, što se ove Vlade tiče sve odluke

crnogorskih sudova su neprikošnovene.O njima se ne može diskutovati, mogu odgovarati ili ne odgovarati.To pričam pred vama, to sam više puta u javnosti rekao, više sam puta o tome govorio na Vladi sa žalom konstatujući da su vladepokadkada znale donijeti odluke koje su kasnije koštale budžet Crne Gore, ali odgovaralo Vam ne odgovaralo moje zalaganje uvijek je bilo platimo, zato što na taj način pokazujemo poštovanje pravnog sistema i državnih institucija Crne Gore. Znači i u ovom slučaju ne može biti nikakve dileme oko toga. Ne slažem se naravno sa ocjenama gospodina Stanića.Nije po prvi put da oko toga Vi i ja imamo različito mišljenje, oko bespravnosti Srba u Crnoj Gori. Ja zaista mislim da time želim samo da kratko kažem i na opasku gospodina Kneževića o tome da bih ja želio da izgnam Srbe iz Crne Gore, čak kada bi to želio svakako nebih mogao jer postoji mnogo razumnih ljudi, postoje institucije ove države koje to neće dozvoliti nikada nikome, a najvažnije da ne samo da to ne želim nego da to nije uopšte moja misao matrica. Dakle, Srbi su građani države Crne Gore koji treba da ovdje žive zajedno sa svima drugima koji žive u Crnoj Gori, da se nipošto ne osjete za nijansu dokinuti bilo čime, da su građani istog reda kao Crnogorci, kao Muslimani, kao Bošnjaci, kao Albanci, kao Hrvati, kao Romi, kao svi drugi koji žive u ovoj državi i da pokušamo da svi zajedno doprinesemo prosperitetuove države. Ali ponoviću to što sam kazao.Za mene je zaista i dalje krajne problematičan doživljaj da postoje politički predstavnici srpskog naroda koji kada god ne uspiju da obezbijede monopol proglaše svoju smrtnu ugroženost. Dakle, kada ne možemo da nametnemo srpski jezik Crnoj Gori i ako postoji srpski,ibošnjački i hrvatski i svaki drugi ali bi Crna Gora samo trebala da ima posuđeni onda je to razlog ugroženosti. Ugroženosti zato što ne namećemo Crnoj Gori zatiranje njenog indintiteta. Problematično, kao što je problematično i teza oko crkve, veoma. Dakle, ne možemo polemisati sa onim što su činjenice koje stoje u zvaničnim dokumentima ove države, znači da je Crna Gora imala Crnogorskiju autokefalnu crkvu i da je nestala tragom nestanka crnogorske države i da smo voljom naroda obnovili državu, i šta je sad problem sa crkvom.

Pitanje gospođe Kalezić je bilo da li sam imao na umu i nestranačke ličnosti kada sam predlagao kandidata za sastav Vlade. Da,i među predloženim ima nestranačkih ličnosti, ljudi koji nijesu uopšte članovi niti jedne partije. Dakle, ne spadam u partijske fanatike i uskogrude ljudi koji misle da se sva pamet skoncertrisala u jednoj

partiji, mala je Crna Gora i mali je Balkan da bi smo imali dovoljno pameti za ono što nam treba u ovom vremenu.Pokušavamo gdje god možemo da nađemo nedostajuću pamet i u partiji i van partije, i da kažem na svim mjestima gdje ima pametnih ljudi.Kao što znate nije veliki entuzijazam sa bavljenjem tim poslovima, nije veliki entuzijazam, neko to ne želi jer ne želi da se politički identificuje, neko ne želi da služi vlasti čije vrednoste stavove ne dijeli. Neko ima mnogo unosniji privatni posao,neko možda i nema ali ne želi toliki napor za 1000 eura. Prema tome, razni su razlozi koji onoga ko se selektira opredijele za selekciju, ja sam zato kazao u predlogu da mislim da sam Vam predložio najbolje što sam imao u onoj bazi koja mi je bila raspoloživa. Ne dijelim vašu zebnju oko ministra prosvjete uvažavajući ovo što ste kazali Crnoj Gori je potrebna socijalna kohezija, važni su svi resori, važan je resor prosvete, ali hoću da Vam kažem vrlo često da kažem kao neki prethodni stav, kao predrasudu uzimamo da će biti najbolje ako je ministar prosvete iz reda univerzitetskih profesora.Najčešće su to bili moji izbori, kad god sam sastavljaо Vladu to su mi bili, da kažem, prvi izbori, ali moramo da znamo da mi ovdje razgovaramo o potrebi reforme u cjelini sistema obrazovanja od predškolskog, osnovno školskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Moje uvjerenje je da Predrag Bošković kao čovjek koji ima jedno zavidno političko iskustvo za životnu dob koju ima, pokazao je i organizacionu sposobnost na više mjesta, uključujući mjesto ministra rada i socijalnog staranja, može kompetentno odgovoriti, slažem se sa vama, vrlo,vrlo zahtjevnom poslu.

U odnosu na poruku gospođe Jasavić, izdvajam samo da bi se složio sa njom da jeste 2015., slažem se sa vama, važna godina.Vi ste nazvali godinom novog raskršća, možda je i tako nazvati i to prevashodno zbog teme koju ste pomenuli, jer to je važnost ulaska u NATO.Ja zaista mislim da nije beznačajno pitanje i nije pitanje termina, da li ćemo dobiti taj poziv za NATO 2015.godine, 2016.godine, ili neke sledeće godine. Dakle, imam razloga da vjerujem da će ta odluka u značajnoj mjeri zavisiti ne samo od kvaliteta ispunjenih zadataka koje je Crna Gora preuzela i koje je svaka država koja želi da postane članicom mora ispuniti, nego da će uveliko zavisiti od geopolitičkog ... tako da imam dodatne razloge da vjerujem da ovo jeste neka godina novog raskršća, ne bi je trebalo skrenuti u pogrešni kolosjek, i mislim da bilo jako važno da svi koji

dijelimo te vrednosne stavove uradimo sve što možemo da tu šansu iskoristimo do kraja godine.

Naravno, ne dijelim ni slučajno ocjene koje je gospodin Đukanović iznio o tome da je riječ o nekoj farsi sa elementima komedije. To može biti njegov doživljaj. Ja sam sve što je govoreno u ovom Parlamentu danas vrlo ozbiljno shvatio i kao što vidite prema svemu se možda i predetaljno ali svakako ozbiljno odnosim, i mislim da sam u prethodnim odgovorima kazao da nema razloga da ovo doživljavamo kao bilo kakvu formalnost, objasnio sam i zašto kasnimo sa predlogom rješenja i zašto su rješenja ovakva kakva jesu. Gdje je osamsto miliona nijesam najbolje razumio na kojih se osamsto miliona misli, ali sam shvatio da je u pitanju zaduženje i potrošnja. E moj odgovor je i zaduženje odobravate ovdje i potrošnju odobravate ovdje. Dakle, kroz usvajanje završnog računa budžeta, svaki cent tamo postoji, i zato je prilika da vidite da li je to potrošeno u skladu sa zakonom koji je donešen u ovom domu. Dakle, kada je u pitanju navodna manipulacija brojem birača i dozvolite zaista time privodim diskusiju kraju. Ja mislim da vjerujte kao predsjedniku partije, evo da kažem i tu rečenicu, mnogo mi je lakše sve dotle dok čujem kako naša politička konkurenca pokušava da razloge svog poraza pronađe u neurednom biračkom spisku, tad sam siguran da mi dobijamo svake sledeće godine. Ja ću Vas podsjetiti koliko smo zajedničkog napora uradili u godinama prije referenduma i posle referenduma na uređenju izbornog zakonodavstva. Podsjetiću Vas da je ovo možda jedinstvena država u kojoj Vlada nije učestvovala u donošenju izbornog zakonodavstva, jer je bila prepostavka da Vlada time može kreirati privilegovanu poziciju za sebe. To su radili poslanici.

Drugo, svaki izborni proces u Crnoj Gori su pratile renomirane međunarodne institucije koje su izricale afirmativne ocjene i po sistemu i o realizaciji konkretnih izbornih procesa.

Treće, mislim da smo sami sebi bili smješni u pojedinim fazama. Dakle nakon što bi smo isčistili birački spisak pa se onda prskali sprejevima itd, izgledali smo kao afrička plemena, pa smo sve to uradili, da bi smo onima koji su utome pronalazili razloge svoje političke nemoći pomogli da izađu iz zablude i da krenu putem rješavanja realnog problema, a to je podizanje svoje konkurenosti u odnosu na Demokratsku partiju socijalista. Ništa se od toga nije dogodilo. Sada imamo novu ideju - elektronska

identifikacija birača. Šta sada kada i to ... posle poraza? Šta je onda? Ja samo mislim, ponavljam, zakoni su donijeti ovdje. Je li tako? Vi ste ih pisali. Drugo, da li mislite da 80 hiljada ljudi ili 120 hiljada ljudi mimo onoga što piše u Zakonu i u biračkom spisku, ajte molim vas da nađemo osam hiljada i da priznamo sve naše poraze, sve dosadašnje građane, ajde da ih nađemo.

Gospodine Damjanoviću, na vaše pitanje šta motiviše ovo petoro ljudi da prihvate ponudu i da uđu u Vladu, odgovorio sam već na to pitanje. Ja zaista mislim da se odgovorni ljudi od onih drugih razlikuju po tome što prepoznaju da kažem kao dio svoje odgovornosti, ostvarivanje određenih ciljeva koje dijele unutar svog vrednosnog Sistema. Ovi ljudi ovdje nijesu tu zato što ih je neko na to natjerao, oni su zato što vjeruju u taj vrednosni sistem kojega promovišemo. Vjeruju da su neki njihovi prethodnici nešto prethodno uradili, vjeruju da mogu da na to nešto nadograđe, nemaju iluziju da će zavšiti posao i iza njih će doći sledeći koji će nadograđivati sa njihove platforme, zato se ne čudim i zato nemam nikad problem da koga god predložim da prihvati da preuzme svoj dio odgovornosti za ostvarivanje onoga što u zajednički ciljevi. Nebih se složio sa vašom ocjenom da nijesmo bili posvećeni rješavanju i identitetskih pitanja koja treba da pomognu onoj socijalnoj koheziji o kojoj je govorila gospođa Kalezić. Vrlo vrijedno u Vladi smo radili na nekim od tih pitanja, rekao bih na temeljnim, na ključnim pitanjima, povodom nekih od tih pitanja su upravo i počele konsultacije, vode se ozbiljni razgovori na tu temu. Vjerujem da ćemo biti u prilici da u bliskoj budućnosti Parlament upoznamo sa onim što su već neka finalna rješenja do koje smo u Vladi došli.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Predsjedniče ja znam da Vam je lijepo u Parlamentu, ovo je 55. minut.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Završavam.

Nije mi prelijepo bilo ni prethodnih nekoliko sati. Ali ako ne odgovorim na pitanja koja smatram važnim za politički odnos Vlade i Parlamenta onda će se ispostaviti da ne uvažavam Parlament.

Mislim da sam na pitanja gospodina Bulatovića odgovorio, sem na jedno pitanje, a to je - da li Vlada preuzima odgovornost za ostvarivanje mjerljivih rezultata na planu borbe protiv kriminala. Ne, ne to se varate ako mislite da svojim političkim umijećem to gurnete u dvorište Vlade. Hoću da Vam kažem sledeće. Odgovornost za to moramo ponijeti svi i to onako kako smo je sistemske kreirali. Dakle, neću pobjeći ni za milimetar u odnosu na ono što je odgovornost Vlade, ali neću ni preuzeti ponavaljam Vam ono što nije odgovornost Vlade. Ja mislim da smo neka rješenja dosta loše postavili u sistemu i da ćemo zbog toga imati probleme u sinhronizovanju ukupne državne vlasti. Znači, ako mislite da Vlada odgovara za ono, slažemo se valjda, da ne možemo ulaziti u nezavisnu sudsku vlast tu se slažemo, ali pretpostavljam da je vaše pitanje motivisano za rad Državnog tužilaštva ne znači, ne odgovaram za to, zato što je Parlament preuzeo odgovornost za izbor Vrhovnog državnog tužioca i na toj relaciji se mora voditi dijalog o kvalitetu rada. Znači, ako mislite da Vlada treba da preuzme odgovornost evo ponuda, vratite to u nadležnost Vlade, preuzimamo odgovornost. Ne može biti poštenije, ako mislite da drugi biraju a da mi snosimo odgovornost, ne ide, je li tako.

Ne, to je u Vladi, rekao sam Vam, što se toga tiče slobodno svakog dana imate slobodu, pozovite me da razgovaramo o kvalitetu rada tih organa.

Gospodin Mandić je govorio o aferi "snimak" i to je zaista i poslednji komentar. Ponovio je svoje ocjene o izbornoj krađi i svoju tezu i svoju ponudu oko prelazne Vlade.

Gospodine Mandiću, meni je žao, ali svi napor koji sam uložio da približimo svoje viđenje te situacije nijesu urodili plodom, a učestvovao sam više sati u radu Anketnog odbora u kojem ste i Vi radili, da pokušamo da kroz dijalog dođemo do argumenata za ocjene koje su izrečene ili da odbacimo te ocjene. Znamo šta je bio epilog toga, posle svega ostaje samo gorak utisak da smo izgubili neko vrijeme, jer nam to vrijeme nije poslužilo ničemu, argumente nijesmo čuli, a od ocjena nijesmo odustali.

Znači, nastavljamo tipično crnogorsko balkanski da kačimo etikete na one koje nam se ne dopadaju. Ponavljam Vam, mislim da nema pomoći od takvog pristupa, nema pomoći ni od toga kad mislite da se sa nekom pojačanom komunikacijom sa određenim diplomatskim predstavnštima u Crnoj Gori dobijaju fondovi za navodnu kontrolu izbora jer se kao što smo vidjeli kada se to dodijeli neodgovornim ljudima, onda se to izrodi u skandal.Nema pomoći ni od toga kad se dovedu navodni eksperti iz inostranstva da pišu izbornu zakonodavstvo pa na 15 mesta prekrše Ustav, nema pomoći, jer su u laži kratke noge. Znači, zbog toga nam i ne treba prelazna Vlada. Ja mislim da prelazna Vlada treba društvima koja su u krizi. Ovo društvo nije idealno, ali ovo društvo ... (Govor iz klupe) Nemojte najavljuvati loše scenarije. Ja mislim da niko odavde ne želi krizu u društvu, da je ova država pokazala da ima imunitet da se nosi sa krizama, mislim da imamo iskustva iz devedesetih godina gdje nam krize nijesu donijele ničeg dobrog, mislim da treba da nastavimo da radimo zajedno, ja sam spreman naravno da radimo zajedno, svako iz svoje pozicije, Parlament iz svoje, opozija iz svoje, Vlada iz svoje i svoje odgovornosti i vjerujem znači da možemo da odgovorimo kao Vlada obavezama koje stoje pred Crnom Gorom u ostatku mandata ove Vlade i da se pripremimo za redovne parlamentarne izbore i da vidimo šta onda birači Crne Gore misle o nama. Hvala vam na pažanju.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Stekli su se uslovi... molim vas, kolege.

Kolega Stanišiću, izvolite, imate hol za te rasprave.

Nije mala stvar treba da biramo pet ministara u Vladi i molim vas da to uradimo kako treba.

Stekli su se uslovi da glasamo predlog predsjednika 40. Vlade Crne Gore Mila Đukanovića, da novih pet ministara u Vladi budu Zoran Pažin ministar pravde, Zorica Kovačević, ministar rada i socijalnog staranja, Pavle Goranović, ministar kulture, Predrag Bošković, ministar prosvjete i Budimir Šegrt, ministar zdravlja.

Stavljam na glasanje.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Biće korisno, vezano je za kakvo-takvo poštovanje reda u ovoj Skupštini i stalno se jedni te isti negdje sa lijeve strane javljaju. Nemojte da branite čovjeka, čovjek se sam branio evo sat vremena. Batalite više te opaske kada se govori o ozbiljnim stvarima ovdje. Na Kolegijumu smo razmatrali mogućnost na koji ćemo način glasati o Predlogu za potpunu Vlade. Negdje smo bili mišljenja da shodno praksi da će iz Vlade biti postavljen jedan jedinstven predlog sa pet osoba. Međutim, i tada smo se dogovorili ako stigne takav predlog glasamo u paketu. Međutim stigli su pet predloga odluka sa pet zavodnih brojeva, ja ih ovdje neću čitati, od broja 997 do broja 1001 tako da predsjedniče Parlamenta, mi defakto imamo na stolu pet odluka, i moramo se izjasniti pet puta. Ja znam zašto ovo govorim i znam zašto je ovo bitno.

Druga stvar, neću da u to ulazim, vi ćete to vjerovatno bolje znati od mene, pravnik ste, član 104 ... funkcija u smislu da minister ne može vršiti poslaničku funkciju. Ja neću ovdje da se opterećujem hoće li gospođa Kovačević glasati, pa onda postati činom izglasavanja eventualnim ministarka a i dalje biti u funkciji poslanice. Mislim da bi bilo mnogo bolje da smo dobili ostavku gospođe Kovačević na mjesto poslaničke funkcije a onda relaksirano glasati o njoj, kao budućoj ministarki. Dakle, samo član 104 da ne pogriješimo i naravno pet puta da glasamo za pet ministara.

Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ponoviću ono što sam rekao na Kolegijumu sada pred svima.

Jeste, Vlada je napravila grešku poslala je pet predloga. Ali, mi ne smijemo biti proizvod greške Vlade, jer mi glasamo ne glasa Vlada. Vlada može predlagati milion

grešaka, a mi smo odgovorni ako usvojimo pogrešne zakone i pogrešne predloge. Molim vas da me čujete, jer ste me htjeli čuti.

Ustavni koncept Crne Gore, a to se vidi prilikom izbora Vlade, kancelarski. Predsjednik Vlade predlaže sastav Vlade istovremeno se glasa. I sastav i program, ne čak ni ta dva odvojeno, nego istovremeno se glasaju. Parlament nema mogućnost da pokrene razrješenje pojedinačnog ministra. Znači, tu mogućnost nemamo, što takođe potvrđuje glasanje u bloku. Znači, ako Parlament nema ustavnu mogućnost da pokrene razrješenje pojedinačnog ministra, bez predloga predsjednika Vlade, ne može da glasa o njemu pojedinačno. Što će reći, da je sve konzistentno, da se samo može glasti po principu jedinstvenog predloga predsjednika Vlade. Pogriješila je Vlada, nama to ne pada teško, jer bolje da mi znamo pravo nego Vlada. I zato se može glasati samo predlog jedinstven premijera za pet ministara, 40. Vlade. To je njegovo ustavno pravo, da bude u bloku i da u bloku bude odbijeno ili prihvaćeno. Jer, ponavljam ključna stvar je da mi nemamo ustavnu mogućnost postupka razrješenja pojedinačnom ministru. Što će reći ni izbora pojedinačnog ministra. Nego samo, pojedinačno neka ni jedan ne dođe ali po ustavnom principu možemo glasati samo ovako i mislim da smo se tu razumjeli do kraja. Bilo je i zdravstvenih problema u Vladi itd. generalni sekretar nije tu, ako smijem reći, desio se propust, ali na nama je da ga ispravimo i dobro je zato postoji više, zato je čekend balansis princip Ustava, a to je međusobna kontrola i balans snaga.

Mogu li staviti na glasanje?

Proceduralno. Izvolite kolega.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče parlamenta, direktno se vama obraćam.

Danas je prilikom ove rasprave za predsjednika Vlade važio totalno drugi sistem u odnosu na ostale ministre, kad nešto predlažu i dešavaju se nevjerovatne stvari i vi svjesno to puštate da se dešava i na taj način vršite zloupotrebu Poslovnika. Šta se ovdje dešava? Poslanik se javi za raspravu i ima pet minuta, premijer neće da odgovori i onda mu na kraju dozvolite sat vremena. Korektno je bilo da se odgovori nešto što poslanik nije tačno rekao da premijer odgovori pa da poslanik ima pravo da to komentariše, a ne ovako na kraju dozvolite sat vremena. Ko to ima pravo u ovom parlamentu da priča sat vremena, a poslanici po pet minuta. Flagrantno ste prekršili Poslovnik i to vama treba da služi na čast.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Sad ću pogledati član, ali u Poslovniku piše da prilikom, piše provjeriće, ja sad ne znam koji je član, ali znam što piše. Da predsjednik Vlade kod izbora Vlada, ovdje se radi o izboru Vladei govori bez ograničenja, a mi smo predsjednika Vlade ograničili na početku 10 minuta, za ... pravo treba se ograničiti na pola sata na kraju, ali dozvolili ste, htjeli ste da čujete što misli o svakom od vaših mišljenja i nijesam shvatio da je to suvišno velika greška. Prema tome, nijesam prekršio Poslovnik, ograničio sam ga više puta.

Možemo li preći na glasanje?

Ne, prvo moramo glasati, kao i kod slučaja izbora Vlade, tu ću dati objašnjenje. Znači, poslanici glasaju izbor Vlade i tek onda podnose ostavku i ako su na listi za sastav Vlade. Po istom principu molim vas, ja sam vrlo strpljiv da objašnjavam, po istom principu kako poslanici glasaju sastav Vlade, na čijem je čelu tada i nosilac liste. Tako po istom principu sad glasamo našu koleginicu Kovačević, koja će podnijeti ostavku po stupanju na funkciju, jer još nije nastala inkopatibilnost funkcija, još nije izabrana. Oni će ostati ako drugi ne budu izabrani i to važi.

Mogu li staviti na glasanje predlog? Molim vas, ne bih želio da neko misli da glasamo nešto drugo nego Vladu.

Hvala vam na pomoći.

Stavljam na glasanje predlog predsjednika 40. Vlade Crne Gore da se za ministra izaberu pet imena koje sam već pročitao.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Mogu li zaključiti glasanje? Hvala vam.

Glasalo je 67 poslanika, 44 za, 23 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je predlog da se za pet ministara 40. Vlade Crne Gore izaberu ovi ljudi ...

Hvala vam.

Istovremeno stavljam predlog za razrješenje Duška Markovića, ministra pravde u 40. Vladi Crne Gore i Predraga Boškovića, ministra rada i socijalnog staranja u 40. Vladi Crne Gore.

Otvaram glasanje. Izvolite.

Hvala vam.

Glasalo je 49 poslanika, 42 za, 6 protiv, jedan uzdržan, konstatujem da smo razriješili ministre funkcije.

Kolege, možemo li?

Gospodo iz Vlade, poslaniče Stanišiću, molim vas ovo je svečan trenutak za ministre koji su izabrani.

Kolega Mandiću, hoćete li mi pomoći?

Redom ćemo pozvati ministre da polažu zakletvu. Je li spremno?

Izvolite, postavite zakletvu pred provoizabranim ministrom. Zoran Pažin, ministar pravde. Pročitaće zakletvu.

ZORAN PAŽIN:

Zaklinjem se da će dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čestitam ministre pravde, srećno bilo.

Pozivam Zoricu Kovačević, ministar rada i socijalnog staranja da položi zakletvu.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Zaklinjem se da će dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Neka je sa srećom.

Pozivam Pavla Goranovića da položi zakletvu za ministra kulture 40. Vlade Crne Gore.

PAVLE GORANOVIĆ:

Zaklinjem se da će dužnost vršiti po Ustavu i zakonu čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čestitam, ministre.

Pozivam Predraga Boškovića da položi zakletvu za ministra prosvjete.

PREDRAG BOŠKOVIĆ:

Zaklinjem se da će dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čestitam, ministre.

Pozivam Budimira Šegrta da položi zakletvu za ministra zdravlja 40. Vlade Crne Gore.

BUDIMIR ŠEGRT:

Zaklinjem se da će dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Čestitam izabranim ministrima, kompletiranoj Vladi Crne Gore.

Dajem pauzu pola sata i zakazujem kolegijum. Hvala vam.

-Pauza-

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovane kolege, nastavljamo rad.

Još uvijek smo na prvoj sjednici jer smo ostavili Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore u proceduri.

Prvo ga glasamo u načelu, onda ćemo imati, ja mislim dobru vijest o kompromisnom dogovoru oko sadržaja interpretacije i terorizma.

Glasamo većinom svih poslanika.

Izvolite, za, protiv, uzdržani i u načelu.

Hvala. Glasalo je 59 poslanika, 50 za, sedam protiv, dva uzdržana. Konstatujem da smo utvrdili Predlog u načelu.

Bilo je šest amandmana. Molim vas, kolega Vukoviću, molim vas.

Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Hvala zamjeniče predsjednika.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Hvala kolega Rastoder.

Poslanici Nuhodžić, Stanišić, Šćepanović i Vuletić, kao predlagači zakona jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Hvala koleginice Šćepanović.

I koleginica Marković i Damjanović jedan amandman o kojem treba glasati.

Znači imamo samo jedan u proceduri kolega Damjanoviću. Hvala vam.

Izvolite, imamo samo taj jedan amandman, od vas da čujemo obrazloženje, pa će onda kolega Nuhodžić završiti.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem se.

Potrajaće obrazloženje, daćete mi malo više vremena, čućete i proceduru koja je uslijedila nakon jučerašnjeg pokušaja dogovora i konsenzusa.

Nakon onoga što smo juče dogovorili da pokušamo da na matičnom odboru usaglasimo približno intenciju amandmana i dođemo do konsenzusa kod glasanja oko Predloga zakona, zakazana je sjednica Odbora za 9 sati. Ja nikad nisam od onih koji će da kritikuju stručnu službu i ne kritikujem ih, ali ukazujem da je bilo potrebe, zbog kratkoće rokova, da se kao podnosioc amandmana obavijestim, jer je obavještenje stiglo poslije radnog vremena, bili smo na Cetinju, da će jutros u 9 sati da bude sjednica Odbora.

Nije bilo prisustva predлагаča Odbora. Odbor je, bez prisustva predлагаča, ovo je veoma važno da čujete predsjedniče, Odbor je bez prisustva predлагаča, iako je na dnevnom redu bio predlog ovog amandmana, otvorio priču i donio neki svoj amandman, bez prisustva kolega iz SNP-a. To je urađeno jutros u devet i po sati i cito dan smo čekali da bi sad na stolu dobili kako to izgleda. Zašto? Zašto ovo nije doneseno jutros u 10, pa bih ja maloprije na Kolegijumu rekao predsjedniku Parlamenta - dobili smo nešto što nije to, kad ste me pitali je li došlo do konsenzusa. Sad smo ovo dobili na stolu. Ovo nije način kako se radi. Da jedan put završimo ovu priču. I dobili smo nešto što je prihvaćeno od strane predлагаča legitimnog kolega iz DPS-a.

Šta smo dobili? Dobili smo da u odnosu na naš amandman, moj i koleginice Marković, gdje tražimo na bazi onoga što je bila juče rasprava i što se čulo - da ide termin uz "strane formacije" i "terorističke" da bi tačno znali na koga se odnosi, odnosno da bi dosljedno primijenili Rezoluciju Savjeta bezbjednosti koja je takva. Sad smo dobili neko rješenje koje veze nema sa amandmanom. U stavu 6 je Odbor, gle čuda, usvojio sljedeći amandman - Nakon riječi: "smatra se" dodaju se riječi "teroristička organizacija i strana vojska ili policija" itd. Šta je ovo? Ništa. O čemu pričamo mi? Zašto ste stavili "teroristička organizacija" ako je to već uključeno u ono što je već dato Predlogom zakona? Dajte da se ne igramo ovo je ozbiljna priča i ozbiljne stvari govorimo. Prema tome, sad obrazlažem amandman kratko i ovdje ponavljam. Imamo želju da zajednički donesemo nešto što na kraju krajeva čuva Crnu Goru, čuva bezbjednost Crne Gore. Znamo nažalost da ima kampova i po sjeveru gdje nažalost ima pokušaja da se obučavaju ljudi koji prave probleme i štetu i koji na kraju krajeva mogu da učestvuju u tim formacijama i želimo da to spriječimo. Ako se ovako usvoji mišljenja smo da će to biti veoma teško uraditi.

Amandman koji smo dali samo do kraja precizira shodno rezoluciji Savjeta bezbjednosti što se misli kada se kaže "strana vojska". Kolega Slaven Radunović je ovdje rekao kada smo prije 15 dana usvajali zakon da bi neko mogao da pomisli da se ovo donosi isključivo zbog krize u Ukrajini. Neću da mislim da je to tako i neću da mislim da kolege to predlažu pod bili čijim pritiskom. Želim samo da dođemo do konzistentnog rješenja da jasno normiramo o čemu se radi i da potpuno prepišemo dosljedno rezoluciju Savjeta bezbjednosti koju imam ovdje ispred sebe. Ovo što je uradio Odbor

za politički sistem veze nema sa onim što smo juče pokušali da govorimo i sa onim predsjedniče što ste vi pokušali. Čuli smo gospodina Banovića koji je rekao da ima i on dilemu, dao je prednost ovom postojećem rješenju iako ja ostavljam mogućnost za ovo drugo rješenje, ali Odbor za politički sistem nije uradio ono što je trebao da uradi. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Izvolite, predsjednik Odbora za politički sistem Rifat Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Dame i gospodo, prosto mi je žao što čujem od kolege Damjanovića, jer kolegu Damjanovića doživljavam kao ozbiljnog i kompetentnog poslanika i kolegu uvaženog, ali ovo je začuđujuće. Mi smo zakazali sjednicu Odbora juče, nakon završetka jučerašnjeg zasjedanja. Nijesmo mogli drugačije nego tek tada smo saznali za amandman i tada smo zakazali sjednicu. Naravno, elektronskim putem, ja ne znam telegram je li uspio doći ili je bio, ali se praktikuje elektronskim putem i telegramske istovremeno.

Kolega Damjanović znam da je obaviješten oko toga, vjerovatno iz razloga koje on govori sad nije došao na sjednicu. Prepostavio sam da je to iz razloga što želi da svoj amandman ovdje prije svega obrazlaže, a ovo što sad čujem makar što se procedure tiče smatram u najmanju ruku nekolegijalno.

Što se tiče suštine amandman kolege Damjanovića i koleginice koja je potpisala sa njim amandman je potpuno druge prirode u odnosu na ono što jeste zakon i što jeste intervencija Odbora na sjednici, ali to je sasvim prirodno. Ja razumijem kolegu Damjanovića da ne želi da uključi mogućnost ovdje da mi zabranjujemo učešće u stranim vojskama. Iz kog razloga to je drugo pitanje. Intencija je i zakona i intervencija Odbora je da zabranimo učešće i u terorističkim organizacijama, i u svim paravojnim formacijama, i u svim stranim vojskama, policijskim formacijama itd. Zašto da ne?

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Odbora.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Dakle, gospodine Rastoder, kratko jasno, nijesam imao informaciju da je Odbor u 9h. Kratko jasno, nijesam imao informaciju, ja sam juče ostao na Cetinju do kraja, ja sam jutros došao u 10h u Klub, jer sam imao obaveze ovdje u plenumu kao i Vi u 10,30h. Znači, bilo je potrebno da mi se ta informacija direktno dostavi. Nebitno je, ovdje govorimo o načinu obavještavanja, nebitno je, nije to propust, ali mi je drago gospodine Rastoder što ste ovdje pred plenumom rekli jednu ključnu stvar, da ovo što ste Vi jutros radili veze nema sa ovim što smo ja i koleginica Marković podnijeli. To je suština priče i da se više ne bi mi oko toga zamarali, da se mi ovdje fino izjasnimo oko Predloga zakona i da idemo dalje. Hvala vam.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da se izjasnimo o amandmanu kolege Damjanovića.

Izvolite.

Kolega Damjanović je već u proceduri u nekolika navrata.

Hvala vam.

Glasalo je 55 poslanika, 17 za, 36 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Izvolite, proceduralno.

KOČA PAVLOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, poštovane koleginice i kolege,

Prvenstveno, htio sam samo da predložim nešto što mislim da bi nas moglo izvući iz ove situacije u kojoj se nalazimo. Kao što znate cijela ova inicijativa oko donošenja ovakvoga jednoga zakona ustvari oko ratifikovanja onih sadržaja koji se nalaze u pomenutoj i više puta pominjanoj konvenciji koja se bavi ustvari tim stranim terorističkim borcima na tim ratištima gdje oni učestvuju u terorističkim aktima, cijelu tu inicijativu je pokrenuo Demokratski front i bio je u proceduri jedan zakonski tekst koji mislim da po svom sadržaju uopšte nije izazivao.

Dakle, evo izvinite, evo samo da završim. Znači ili da se vratimo na to ili da uzmemo i da napravimo zajedno jedan tekst koji će doslovno preuzeti sadržaje koji se nalaze u ovoj rezoluciji Ujedinjenih nacija. Nemojte, molim vas, da radimo ovaj da kažem pačvork koji je sad urađen sa ovim zakonom gdje je samo ubačen taj jedan pojam. Nemojte, molim vas, zaista šaljemo jednu jako ružnu poruku, kako o profesionalnosti s kojom radimo tako i o samom pitanju u odnosu na koje se sa ovakvim zakonom izjašnjavamo.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Čuli smo to više puta.

Prije glasanja, kolega Nuhodžiću, želite li završnu riječ? Nijeste je iskoristili. Glasamo u cjelini sad zakon.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ:

Hvala.

Evo, imam potrebu minut-dva sad da kažem, nije bilo završne riječi i trudiću se da ne budem dug i dosadan.

Poštovani predsjedniče, uvažene kolege, osjećam potrebu da se u ime predлагаča kolega poslanika zahvalim na jučerašnjoj konstruktivnoj raspravi i želim da u svojoj završnoj riječi potenciram sljedeće:

Usvajanjem ovog zakona koji sankcioniše učešće državljana Crne Gore na stranim ratištima u stranim oružanim formacijama i terorističkim organizacijama je prilog miru, prilog međunarodnom bezbjednosnom planu, prilog strateškim opredjeljenjima Crne Gore, a to su evropske i evroatlantske integracije, ali želim posebno da istaknem ono što je najvažnije, a najvažnije je da ovaj zakon omogućava preuzimanje aktivnosti na zaštiti građana Crne Gore da ne odlaze na strana ratišta bez potrebe rizikujući i gubeći svoje živote. Cilj ovog zakona je da ima i preventivno dejstvo na sve buduće počinioce ovog krivičnog djela i vjerujem da će ova zakonska rješenja imati i svoje preventivno dejstvo. Ubijeđen sam da će njegovo usvajanje omogućiti kvalitetni rad nadležnih institucija da sa posebnim oprezom uz intenzivnu međunarodnu saradnju prate ovu pojavu, prate terorizam koji je globalna prijetnja i za koju je kao globalnu prijetnju potreban i globalan odgovor. Ovaj zakon je neophodan Crnoj Gori da zaštiti baštinjenje civilizacijskih vrijednosti u Crnoj Gori, a to su sloboda, mir, ljudska prava, međuvjerska i međunacionalna tolerancija, pravda i sigurnost. To je cilj ovog zakona. Hvala vam na pažnji .

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama na trudu da se pokuša naći dogovor.

Hvala Odboru što je jutros uranio u 9 sati da pokuša da riješi amandmanske procedure.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik, 47 za, šest protiv, osam uzdržanih.
Konstatujem da smo Zakon usvojili.

Ovim zaključujem prvu šednicu proljećnjeg zasjedanja u 2015. godini.